

እሳቱ ወይ አበባ

ከጸጉሪ ገበረ መድኅን

ጸሐፊ ግጥም

እ ሳ ት

ወ ይ

አ በ ባ

ከጸጋዬ ገብረ መድኅን

ሥነ ግጥም

ይህን መጽሐፍ በማንኛውም አሌክትሮኒክ መሣርያ ለማስተላለፍ፣
ለማስቀመጥ፣ በፎቶ ኮፒ ወይም በሌላ መንገድ ለማባዛት፣
ለማላተምም ሆነ ለመተርጉም፣
የባለመብቱን ፍቃድ እንዲጠየቅ ሕግ ያስገድዳል።

© 1999 የጸገመ ቤተሰብ

በመጀመርያ በ1986 ዓ.ም. በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት ታተመ

ለሁለተኛ ጊዜ በ1999 ዓ.ም. በግራፊክስ ማተሚያ ቤት ታተመ

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in
a retrieval system, or transmitted in any form or by any means,
electronic, mechanical, photocopying or otherwise, without the prior
permission of the publisher.

© 2007 TGM family

First printed in 1973 by Berhanena Selam
Printing Press, Addis Ababa, Ethiopia

Cover Design: Assegid Gessesse

ISBN 978-0-9793201-0-1

Library of Congress Control Number 2007900859

www.tsageye.org

info@tsageye.org

ሎሬት ጸጋዬ ገብረ መድኅን የበርካታ ተወዳጅ ሥነ-ጥናቶች
ደራሲ ሆኖ ላለፈ “እሳት ወይ አበባ” ብሎ ከሰየመው ከዚህ
መድብል ውስጥ ከሚገኙት በቀር ሌሎች ጥናቶች በመፅሐፍ
መልክ ለህትመት አልበቁም። “እሳት ወይ አበባ” ለመጨረሻ ጊዜ
በ1966 ታትሞ ከወጣ በኋላ ባለፉት ዓመታት ጭራሹን ከገበያ
ላይ በመጥፋቱ የጸጋዬን ሥራዎች ሀያውነት የሚመኙ አድናቂዎች
ቅሬታቸውን ገልጸዋል።

ጸጋዬ ገብረ መድኅን ባለፈባቸው የህይወት ውጣውረድ
ከአዕምሮውና ከገለጻው ስርፀው፣ በርቱዕ ብዕሩ ነጥረውና ተውበው
የተወለዱ በርካታ የአማርኛና የእንግሊዝኛ ጥናቶችና ትያትሮች
አሉ። በህይወት ላለ የጠነሰሰውን፣ እነኚህን ሥራዎችን አስባሰቦ
የማሳተሙን ተግባር፣ ለ“እሳት ወይ አበባ” ቅድሚያ በመሰጠት
ጀምረናል።

ቤተሰቦቹ

ጥር 1999

ለንርዕዩ ኢሳይያስ መታሰቢያ ይሁን።

ሀ/ ሥነ - ግጥምን እንደባለድንጋጌ ታሪክ

አንድ ምዕመን የሃይማኖቱን ድንጋጌ ከማተቱ ይልቅ በቀጥታ እግዚአብሔርን በእምነት ማገልገሉ እንደሚበልጥበት ሁሉ፤ ባለቅኔም የሥነ-ግጥሞችን የአደራደር ሥርዓትና ድንጋጌ (ፎርም) ከማተቱ ይልቅ ቅኔውን ተቀኝቶ ደርሶ ፍሬ ሃሳቡን (ኮንቴንት) ማበርከቱ ይበልጥበታል ቢያሰኝም፤ የግል አስተያየቱን ፈለግ ከጽሑፉ አነፃፅሮ በቅርብ መመልከቱ ደሞ የብዕሩን ዝንባሌ ፈር ሲያሳይ ይችላል ይባላል፤ ሲሆን እንደሚገባው ሁሉ ሌሎች ያላቸውን ግምት ለሌሎቹ ትቼ፤ እነሆ እኔም ራሴ ስለሥነ-ግጥም አነሳስ ያለኝን አንዳንድ ሃሳብ እስቀድሜ ባጭሩ ልንገር። “ሥነ-ግጥም ከመሠረቱ ያው የገዛ ሕይወቱ ሂስ ነው፤” ይላልና ባለቅኔው ማቲው አርናልድ።

በጠቅላላው የአለካኩ ሥርዓት እንደየምጣኔው ወይም እንደየስንኙ ቁጥር ልክ ዓይነተኛ ድንጋጌ ያደረገለትን ሃሳብ-ወለድ (ልብ-ወለድ) ሥነ-ጽሑፍ ብቻ ሳይሆን፤ ግጥሙ ቤት የሚመታ ወይም የማይመታን እንቆቅልሽ ሆነ ምሳሌና ተረት፤ እንዲሁም፤ በቃለ-ውበቱና በቃለ-ኃይሉ፤ ወይም በድቀቱ ሥምረት ለአእምሮ ለልቦናና ለሰሜት የሚጥምን ባለስልትና ባለድንጋጌ የቋንቋ አደራደር ሁሉ፤ ሥነ-ግጥም (ፓኬትሪ) ይሉታል።

መቸም ኪነ-ጥበብ ሁሉ ንጥር የሕይወት አካል ነውና፤ ሥርወ-መነሻው በቀጥታ ከሰው የመሠረተ-ፍጥረት ደሙ-ሕይወት ጋር ተጣምሮ ስለሚጠቃቀስ፤ የሥነ-ግጥምንም የመጀመሪያ ጥሬ መልክ፤ ያው እንደዳንስ፤ እንደሥዕልና እንደሙዚቃ ሁሉ፤ አስቀድሞ በሕፃናት ጨዋታ ሲጨፈር፤ ሲጫር፤ ሲተረብና ሲዘፈን እናየዋለን። ቀጥሎም፤ ኪነ-ጥበብ ከቀዋሚ የኑሮና የመደበኛ ሥራ ክፍሎችም ጋር እያደር ተደጋግፎ ሲጠና፤ እንደየሥራው አንፃር፤ ለምሳሌ፤ በሠርግና በቀብር ሥርዓት አማካዩን የዘፈንና

የሙሾ ግጥሞች፣ በግብርና የግብርና ጠቀስ ግጥምና ዜማዎችን፣ በሃይማኖትና በአምልኮ ባዕድም የኒሁኑ ጠቀስ ባለመዝሙር፣ ባለጸሎት፣ ባለወረብ፣ ባለወሽባና ባለዝየራ ግጥሞችን ተከባክቦ ይታያል። እዚህ ላይ ዋና ዋናው ተግባር ያው ሠርጉ፣ ቀብሩ፣ ግብርናው፣ ሃይማኖቱና እምልኩባዕዱ ሲሆን፤ ለየጉዳዩ የተደረጀው ግጥም ግን ለየተግባሩ ተቀጥላኝነትንና ማዋክሽነትን ይዞ ኖረ ማለት ነው። ይሁንና፤ የሌላ ሥራ-ክፍል ጥገኛና ተቀጥላኝ መሆን አልፎ፤ ራሱን ችሎ፤ እንደገበሬው ግብርናና እንደ ካህኑ ሃይማኖት መደበኛ የኑሮ ተግባርነት ቁሉ፤ የሥነ-ግጥምም ተሰጥዎ ለሞያተኛው ዋናውና መደበኛው ተግባር ከመሆኑም ሌላ፤ ያው እንደየቋንቋው የአደራደር ሥርዓተ-ድንጋጌ የግል ዘይቤና የይዞታ ምዳቤ (ዲስፕሲን)፤ በጣዕሙ፣ በድቀቱ፣ በቃሉ-ውበቱና በቃሉ-ኃይሉ ወዘተ፤ ለዕለቱ ብቻ ሳይሆን ለየጊዜው ሽግግርና ለየተከታታዩ ትውልድ ተቀባይነቱን አበፈትና ሲደረጅ፣ ሥነ-ግጥሙ ዘላቂ ኪነት (አርት ወይም ጥበብ) ወደመሰኘቱ ቀዋሚ ደረጃ ደረሰ ማለት ነው።

በዚሁም ይዞታና ድርድር፤ በአንድ አንፃር፤ እንደሌሎቹ ኪነ-ጥበባት ሁሉ፤ ሥነ-ግጥምም ከየትውልድ ሀገሩና ከየወራሹ ወገን የሥልጣኔ ዘመናት፣ ግሥጋሄና ውድቀት ጋር ታድሞ፤ አብሮ ገሥግሦና አብቦ አብሮ ወድቆና ተደምሶ፤ ወይም ደጋግሞ ታድሶ ወይም ከነአካቴው ጠፍቶ ቢቀርም እንኳ፤ አብዛኛውን ጊዜ የመሠረተ-ቋንቋውን ቅድመ-ድንጋጌና የራሱንም ስያሜ ይዞ እናገኘዋለን። ይሁንና፤ በሌላው አንፃር ደግሞ የግብርና ተግባር ሆነ የልቅሶ ሥነ-ሥርዓት፤ የእማካይ ሥነ-ግጥሞቹን የመሠረት ድርድርና ድንጋጌ ለይቶ ሳያስቀር፣ ያው እንደልጆቹ የየትውልድ ጨዋታና ተረብ፤ እንደጦርነት እስትራቴጂና እንደወይዛዝርት የአለባበስ ወግ፤ እንዳንዴ ስያሜውን ከነድንጋጌው፣ አንዳንዴ ስያሜውን ይዞ ድንጋጌውን ብቻ፣ ወይም ድንጋጌውን ይዞ ስያሜውን ብቻ እንደየዘመኑ የሥልጣኔ ዕድገትና ውድቀት፤ የምርጫ-ውርስና የገድፎ-ውርስ (ሚዩቴሽን ኤንድ ሲሌክሽን) ጣዕምና ዝንባሌ፤ ለውጧል-ይለውጧልም፤ ተለውጧል-ይለውጧልም። ምክንያቱም፤ በጠቅላላው የኪነ ጥበብ ወይም በተለይ የሥነ-ግጥም ታሪክ፤ የየቋንቋውን የአደራደር መሠረተ-ድንጋጌ በየዘመኑ አበላላጦ ማርቀቁ ብቻ ሳይሆን፤ በየዘመኑ ከሚወራረሱት የሌሎች

ቋንቋዎች ልዩ ልዩ የአደራደር መሠረተ ድንጋጌዎች ጋር፤ ከይዞታቸው ምዳቤና (ዲስፕሲን)፤ ከየምዳቤአቸውም ቴክኒክ ጋር ያደረገው የዕድገትና የውድቀት ታሪክ ጭምር ነው መባሉ፤ “የኪነ-ጥበብ መልእክት ከሰው ተፈጥሮ ወደሰው” ሆኖ፣ ተቀባይነቱም እንደየዘመኑና እንደየትውልዱ የጣዕምና የዝንባሌ ዳኝነት የሚመጠን ስለሆነ ነው።

ለምሳሌ፤ ክክርስቶስ ልደት በፊት በሰባተኛው ዓመተ-ዓለም ግድም በሆሜር የተቀመረው የኢልያድና የኦዲሴ ‘ኤፒክ’ የተሰኘው የግሪክ ሥነ-ግጥም፤ አለቀድሞ የነማንን ሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድ ተንተርሶ የተገኘ የዜማ ምዳቤ መሆኑን ብቻ ሳይሆን፤ ከነማን ቋንቋ የግጥም ሥርዓተ ድንጋጌ ጋር ተወራርሶና ተዳቅሎ የወጣ መሆኑንም ጭምር፤ የቅድመ እሌናውያን ባለታሪኮች ሲነግሩን፤ መጀመሪያ ወዲያው የሆሜር ‘ኢልያድና ኦዲሴ’ ተቀምሮ ሠላሳ ዓመት ሳይሞላው ባለቅኔዎቹ ካሲስስና ቴይራታኡስ የኤፒክን “ሄክሳሜተር” (የኤፒክን የሰንኝ ስልት ቁጥር) ድንጋጌ ለውጠው ወይም ቀላቅለው “ኤሌጂ” ባለኙት የሰንኝ ስልት ቁጥር ድንጋጌ ሲቀኙ፤ ደራሲው ሴፕሲስ ደግሞ ሰማንያ ዓመት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ፤ ከሥርዓተ-አምልኮ ባዕዱ የዜማ መሠረተ-ምዳቤ ውስጥ የተካፋዮቹን አደራደር ቀይሶ ጻፈ። ዛሬም፤ እንኳንና የነሆሜር ‘ኤፒክ’ የቀድሞው የአደራደር ሥርዓተ ድንጋጌ አያሌ ጊዜ መለዋወጥ ቀርቶ፤ ‘የምዕራባውያን ሥልጣኔ ምንጭ’ ተብሎ የሚታመንበት ቋንቋው ጭምር እያደር ተትትና በትውልድ ሀገሩ እንኳ ሳይቀር እጅግ እስከሚያሳስት ድረስ ቢቀያየርም፤ የኤፒክ ሄክሳሜተር የመሠረት ሰንኝ ስልት ቁጥርና ስያሜው ግን እንደነበረ ለማታወቁ ያህል ያው አሁንም ይታወቃል። በቀድሞው ደረጃ ከቶውኑ አይሁን እንጂ በጥንታዊ የግሪክ ቋንቋ ጥናት ትውስታ ጊዜም ይሠራበታል። ነገር ግን፤ ከእያሌ ቋንቋዎችና ከየሥነ-ግጥማቸው የመሠረተ ሥርዓተ ድንጋጌዎች ጋር ለአያሌ ምዕተ-ዓመታት ተወራርሷልና በቅድመ-ፍጥረት አባትነቱ ዛሬም ተከብሮ ይኖራል። በጊዜው እንደሱ ገናና ከነበሩትና፤ ለምሳሌም ክርስቶስ ራሱ መጀመሪያ ለብከበት ነበር ተብሎ እንደሚታመነው እንደአረማይክ ቋንቋ ግን ከነሥነ-ግጥም ድንጋጌው ጋር ጨርሶ አልጠፋም። የሁለቱ የታሪክ

ልዩነት ይኸ ነው። እንደዚሁም፤ የአክሱማውያን ሥልጣኔ ተነስቶ በደመቀበት ከክርስቶስ ልደት በፊት በበድስተኛውና በይበልጥም እስከ አራተኛው ዓመተ-ዓለም ግድም እንደነሰታርና አልሙጋህ ያሉትን የሳባውያን ሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድምና የኩሽንም ወገን ሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድ ተንተርሶ፤ ከኒህና ከሌሎችም ቋንቋዎች ተወራርሶና ተጻቅሎ የተፈጠረው የግዕዝ ቋንቋ፤ በየጊዜው ቀምሮት ከነበረው ከሥነ-ጥምቶች የመሠረት ሥርዓተ-ድንጋጌዎች ውስጥ፤ ባሬም በኒሁ ቋንቋዎች በተለይም በኩሽና በሳባዊው የአረብ የሰንኝ ስልት ድንጋጌዎች ውስጥ መገኛታቸው፤ የታሪክ እንጂ የኢጋጣሚ ጉዳይ ሆኖ አይደለም። ለምሳሌ፤ ከግዕዝ ቅኔ በተለይ የወል ቤት የምንለው ባለስድስት የሰንኝ ስልት ቁጥር ድርድር፤ በአረብኛ፤ በሉዳኑም የዳንጉላዊሰና የመሀሰ የጥንት ኑባውያን፤ በሶማሌ፤ በኩሽ፤ በኢትዮጵያም የኩሽና የሲም ዲቃላ ቋንቋዎች የግጥም ድንጋጌ ውስጥ ልክ እንደግዕዝ ድርድር በጥራት ተሳክቶ እናገኘዋለን። 'አሰታር' የተሰኘችደቱም የሳባውያኑ ሴቲ ጣየት በሥርዓተ-አምልኮ-ባዕድ ዜማና በጽላትም ቅርፅ፤ ከጥንተ-ምሥርቀ ሴቲ-አምላክ ከ 'አሰቶር' ጋር ስለምትመሳሰል የሚቶሎጂ ምሁራን መወራረሳቸውን ይነግራሉ።

እንግዲህ በጠቅላላው፤ በአንድ ፊት፤ እንደኪነ-ጥበባት ሁሉ፤ የሥነ-ጥምን ድንጋጌ ይኸኛው ዓይነት ብቻ መሆን አለበት፤ ወይም ደግሞ ከዚህኛው የቋንቋ መሠረተ ድንጋጌ በተወረሰው ዓይነት ብቻ መመራት አለብን ብሎ መወሰን፤ ያው ከተወሰነ እከምሮ የሚወጣ ድፍረት ነው ብንልም፤ በሌላው መልክ ደግሞ፤ ቁጥሩን (ሚተሩን ወይም 'ምቱን') የተመደበ የሰንኝ ስልትና ቤት ባልደነገገው የቃላት መረን እሂዶ እነሆ ሥነ-ጥም ማለቱም የባሰ ጸያፍ ማሰኘቱ ሳይሳነን፤ ከላይ እንደጠቀስኩት እንደምእመኑ ሃይማኖት ዓይነት፤ ባለቅኔም የሥነ-ጥምቶችን የአደራደር ድንጋጌ ከግጥቱ ይልቅ ቅኔውን (ተቀኝቶ) ደርሶ ማበርከቱ ይበልጥበት ይመስለኛል። ስለሆነም ለምሳሌ፤ አብዛኛዎቹ የኔ ግጥሞች ካሁን ቀደም ብዙዎች ጠይቀውኝ እንደመለሰኩት ሁሉ፤ እስካሁን ከተለመዱት ከዋነኞቹ ከግዕዝ እስከ አማርኛ ውርሰ የሥነ-ጥም ድንጋጌዎች ውስጥ፤ ማለት፤ የወል ቤት እንዳልነው ባለስድስት (ሁለት ባለሦስት ሐረግ)፤ እንደ ቡሂ በሉ ቤት ባለ ሁለት ወይም እንደ በገና እንጉርጉሮ

ቤት ባለ ሰድስት (ሦስት ባለ ሁለት ሐረግ) እንደሆነሆዬና እንደ ሰንጎ መገን ቤት ባለ አምስት ወይም ከኒህ ከዋነኞቹ ተቀላቅለው በመዋለድ እንደተባዙት፤ ለምሳሌ እንደመዲና (ከነሰሙ 'መዲና')፤ ከሰንጎ መገንና ከቡሂ በሉ ቤት አፈራርቆ እንደሚደረደረውና እንደሚደረደሩት ብዙዎች የኩሽና የሳባውያን አረብ ዲቃላ ቋንቋዎች የዘልማድ ሕገጋት ሳይሆን፤ የቁጥሩን መለያ መሠረት እንደ ራሱን በሰምንት የሰንኝ ስልት ድንጋጌ ሳይ ስለምደረድረው ብቻ ነው። ይኸም በአደራደርና በሠረዝ ነጥብ ተከፍሎ ይታያል። አንዳንድ መምህራን የዚህን ድንጋጌ ዘይቤ (ስታይል) ስም ሰላላገኙለትና እኔም ሰላላሰየምኩት "የጸጋዬ ቤት" ይሉታል። ስምንቱን ሰንኝ አብዛኛውን ጊዜ ቀዋሚ አድርጌ የምከፍለው በአራት-በአራት ሐረግ ነው። አልፎ አልፎ ግን፤ በሦስት-በሁለትና-በሦስት፤ በሁለት-በሦስትና-በሦስት፤ በሦስት-በሦስትና-በሁለት በማፈራረቅ እየከፈልኩ መደርደሩም የለውጥንና ያለማስልቸትን ጠባቂ ማሰገኘቱን ስለገመትኩ ነው። በተጨማሪም፤ በተለመደው የወል ግጥም ድርድር የጻፍኳቸው ጥቂት ግጥሞች አሉ። ከዚህ ሌላ፤ ስለቦረንና ስለ ከፋ በጻፍኳቸውና በተረጉምኳቸው ሦስት ግጥሞች ብቻ፤ ያንኑ 'የእሮሞን ኩሽ' "ማክማክሳና ሙርቲ" የተሰኘ፤ በሁለት-በአራትና-በአራት፤ በሁለትና-በአምስት፤ በሁለት-በሦስትና-በሁለት ሐረግ የሚፈራረቅ የሰንኝ ስልት ድንጋጌ ተከትሎ፤ ለምሳሌ ያህል ያሰፈርኳቸው አሉ። እንግዲህ ቀድሞ እንደተባለውም፤ ባለቅኔም የዚያው የባህሉን ቅርስ አቆይቶና መግባ ላወረሰው የገዛ ሕዝቡ የሰሜት ጫፍ ተቀጥላ እንደመሆኑ፤ ከጆሮና ከእንደበቱ ድምፅ የቀመረውን ስልት በራሱ ዘይቤ እያሰተጋባ ቅርሱን በልዩ የምስክርነት መለዩ ሲያድሰና ሲገልጽ ቆይቶ-ናሮ ማለፉ የተለመደ ሲሆን፤ ሁለት ባልቴቶችም ሦስተኛይቱ ቤት በቀመሉት የቡና ጣዕምና ቃና ባይሰማው፤ የሕይወት እካል ኪነ-ጥበብም እንደ ሕይወት ቅመም ቃናው በልዩ ቀማሾች የተለያየ ሆኖ መታየቱን እንጂ ባሕርዩ ከቶም ያልተሰመደ ጉዳይ መሆኑን አይነግረንም። ይሁንና ባለ ቅኔው አልፍሬድ ህውስማን "መድኃኒት ቀማሚዎች ጨው የሚለውን ቃል እንደሚያስቡት፤ እኛም 'ሥነ-ጥም' የሚለውን ቃል እንዳናስበው አደራ እንጠብቅ!" ሲል በሌላ መልክ የዚሁኑ የነበረ የልዩነት ነፃነት መንገዱ ይመስለኛል። በዚህ

መጽሐፍ የተጠረዙት ግጥሞች ጠቅላላ የግጥም ሥራዎቹ ሳይሆኑ፤ ከድምሩ ውስጥ ከየዓይነቱ መርጫ ያቀረብኳቸውን ብቻ ነው። ከዚህም ሌላ ለአንባቢያን ላበታውስ የምወደው፤ ለምሳሌ “እናት” ማለት “ህዳ” ለሚለው የአርምኛ የኩሽ ቃል፤ “ዳ” ለተሰኘው ትክክለኛ የልሣን ምልክት፤ በቀደምቱ በኢርግሊፊክ ፊደል እንጂ በኋለኞቹ ወራሾች በሴማውያን፤ ወይም በግሪክና በላቲን ፊደሎች ውስጥ ስላልተመደበለት፤ እነሆ ለጊዜው “ደ” በተሰኘው የሳባውያን ወይም የግዕዝ ፊደል አናት ሳይ “” ይኸን ቁም-ሠረዝ በማከል “ደ” እያሰኘሁ መጠቀሜን ነው።

ለ/ ሥነ-ግጥምን እንደ ቃለ-ሕይወት ፈለግ ፍሬ-ሃሳብ

የኪነ-ጥበብ ፈለግ በሚውተበተብበት ዋዜማ ጠንቋይ ጠቢብ ነውና፤ በአፈ-ሊቃውንቱ ወረርሽኝ ብዛት እንደኮካ-ኮላ የማስታወቂያ ግጥም ዓይነቱ ጭምር የነገውን ትውልድ የሥነ-ባህል ሥፍራ ተክቶ፤ የሕፃናቱም እንደበት በእንቅፅልሹ ‘አ-ቡ-ጊ-ዳ’ ሊታጠንና ሊታነፅ እያየነው፤ የባለቅኔው ብዕር መልእክቱን ሁልጊዜም ወደተረሳው ወደአበው ጥንተ-ድንጋጌ እንጂ ወደ አዲሱ ዓለም ሕይወት አይላክ ብንል፤ ሌላው ቀርቶ እነድራይደን እንኳ፤ “የሞራል እውነታም የባለ ቅኔው ፍቅረኛ እኮ ናት፤” ይሉናል። ይህም ማለት፤ የዘልማድ ንፍገት ያጥላውን እውነታ ደሞ አባብሰን በይበልጥ ለማጥልደፍ ሳይሆን፤ ይልቅስ፤ ውስጣዊና ሕያዊ ባሕርዩን መርጦ አንቅቶ፤ ውበት አክሎ፤ በአስተዋይ ኅሊናችን ውስጥ ቁሰሉን የመፈወሱም ጥረት፤ ለሥነ-ግጥም ያው የኖረ ጠባይዋና ደሙ-ሕይወቷ ነው። መቸም ቢሆን የእውነት ፍቅር ያነጠራትን ዘለዓለማዊት ኪነ-ጥበብ አእምሮ የገራው ስሜት ይፋ ያወጣታል ይላልና ኮለሪጅ።

ግሪኮች ባለቅኔዎቻቸውን ለሁለት ክፍለው፤ የአንደኛውን ወገን ድንጋጌን ተከባክበው - እሚቀርፀ፤ ሊሷቸው፤ የሁለተኛውን ደግሞ ቃለ-ሕይወትን አንቅተው-እሚፀንሱ እንደሚሷቸው ይገልጽና ደራሲው ጊልበርት፤ “ሁለቱም ወገን እኩቶች ናቸው። ያም

ሆኖ ያንዱ እኩያነት ከሌላው ያይላል” ይላል። የሥነ-ግጥም ኅሊና፤ በየትውልዱ የሕይወት ተለምር የመደነት ሕዋስዋን፤ እያደር ቆዳውን በሚቀይርባት ንፍገት ስትገደብ፤ ሁሉን-አወቅ የምጽተኝነት ባሕርይዋ ይተናነቃትና ለጋ ሃሳብ የምትፀንሰበት ልቦናዋም እየጠበበ ትነጥፋለች። “ሁሉን-አወቅነት፤ የእኔነትን (የኢጎን) ሕልውና፤ ሁሉን-ጠየቅነት ደሞ የመፍጠርን (የልብ ወለድን) ፅንሰ-ሕልውና ያስከትላል፤” እንዲል ባለቅኔው ብሪሂን። ዘለቂታ የሚኖረው ሥነ-ግጥም የሰውን ልጅ ዘለዓለማዊ የሕቅ እውነታ ሊያቅፍና ሊያበሥር ይሻዋልና። ምርድስዋርዝ ለጆን ዊልሰን በጻፈለት ደብዳቤው ይኸን ጉዳይ ተመራምሮ ሊመልስ፤ የግጥም ኪነት ሰብአዊነታችንን የሚያስደሰት ትርኢት ነው ስንል ሰብአዊ ፍጥረታችንንም የማይሸነግል መሆኑ ይታወቀናል፤ ካለ በኋላ፤ ይህንን እንዴት ከመንፈሳችን እንደምናገናዝበው ሊያስረዳ “...እርቃነ ልቦናችንን ወደ አልባሌው ሰው የየዕለት ሕይወት ገልጠን ተፈጥሮአችንን በተፈጥሮው ገጽ ከማስተዋል...” የምንቀምረው ሲሆን ነው ይላል። ሽክላ ሠሪ ጡቧን፤ ተፈጥሮ እኛን ከልዩ ትቢያ እንደምትቀርጽ ሁሉ፤ ባለቅኔም ኪነትን ከምርጥ ቃለ-ሕይወት ዳግመኛ ፈጠረ ሲባል፤ ተፈጥሮ የለገሠችው ዕድሜውንም በሕይወት ዋጋ ሳይ እንደ ማዕድን ፈትኖና አንጥሮ ፍሬዋን ብቻ የማብሠር ግለኛ ጥረቱን፤ “ያ ለማንም ሰው ከሚሰማው ይፋ ስሜት፤ ለሕፃኑ እንኳ ከሚሰማው ይፋ ስሜት፤ ሌላው በተደሰተ ከሚያስደሰት፤ ሌላው ባዘነ ከሚያሳዝንን፤ ነፍሱን ከነፍሳችን ከሚያጣምረን ‘የፈለቀ’፤ ያ ነው የኪነ-ጥበብ ደሙ-ሕይወት፤” ይለዋል ተልሰቶይ። በኪነ-ጥበብ የተስጥዎ ግዳጁ ተዳክሞ ተጭለምልሞ ነፍሱን ሊያሳድፍና የሰሙን ጩኸት በምጥ በማስተጋባቱ ብቻ ዕለታዊ ተደማጭነትን እንደጥቅም ሊቃርምና ሊዘርፍ ግን፤ “...ያም የኪነቱን የእውነታ አቅጣጫ ስቶ ብዕሩንም አላተ፤” ማለት ነው ይላል ብሮፍውሰኪ።

ያም ሆኖ፤ በሌላ መልካ፤ ሥነ-ግጥም ሕይወትን ተቻችሎም ሆነ አተኩሮ ለመዝለቅ ሲባል ኅሊናን በኅሊና የመፈተን ውጤት ስትሆን፤ አንዳንዴም ከብቸኝነት ሕልውናችን ውስጥ ብቻ የምትደመጥ ሙዚቃዊ ፊደል ናትና፤ የኑሮን

ውትብትብ ጠላቱን፤ ሠርሥረን ገብተን አገኘን የምንለውን ፍሬ-
 ሃሳብ መንጥቀን አውጥተን በአደባባይ ስንገልጥ፤ 'ቃልን' በውበት
 በድቀትና በአክብሮት እንዲንጸባረቅ ካደረግነው፤ የየፈንታችንን
 ፀንሰን አሳልፈነዋልና፤ 'ቃልን' ገደፍክ አንባልም። ቃል ኃይል
 ነውና። ቃል ውበት ነውና። ቃል እውነት ነውና። ቃል
 ሕይወት ነውና። "አስቀድሞ ቃል ነበረ፤ ቃልም በእግዚብሔር
 ዘንድ ነበረ፤ ያም ቃል እግዚአብሔር ነበረ፤" እንዲል።

ጸ.ገ.መ.

ማ ው ጫ

አርአስት

ገጽ

ይድረሰ ለወንድሜ ለማላውቅህ	21
ለበጌምድር ወይጦ ባላገር	፲፱፻፳፫ - ደባርቅ
አይ መርካቶ	፲፱፻፳፭ - መርካቶ
ቃል ቃተተ	33
ለአበራ በነበር	፲፱፻፶፮ - ጉለሌ
የብዕር አፓፒት ሌላ	36
ለካሣ ተሰማ	፲፱፻፶፱ - ቀቃ
ክልሰ አባ-ልበ-እግረኛ	39
ለማዳም ሄለን ደጉ ወ/ጊዮርጊስ	፲፱፻፳፭
መውደድ አባ ጸጸት	፲፱፻፶፪ - ሁሉ-ቃ
መተማን በሕልም	፲፱፻፳፪ - እንዳሥላሌ
በቃኝ	51
ለኢታፋ ዋላጋ	፲፱፻፶፮ - ቀበና
በረን (የሃዩ አላኬ ሊበን ቀረርቶ)	53
ለአሥመርም ለገሠ	፲፱፻፳፪ - ሊበን
ዋ! ያቺ ዓድዋ	፲፱፻፳፱ - ዓድዋ
ሕይወት ቢራ ቢሮ	፲፱፻፳፩ - ሰድሰት ኪሎ
መሸ ደሞ አምባ ልውጣ	፲፱፻፶፩ - ቢሾፍቱ
ማነው 'ምንትሰ'?	፲፱፻፳፫ - አዲባባ

'እከካም ተግሪ'	78
ለእንዲት የቅኔ-ምሽት	፲፱፻፶፭
ረሃብ ሰንት ቀን ይፈጃል?	፲፱፻፳፭ - ዋልዲያ
ምነው አምቦ?	፲፱፻፳፭ - አምቦ
'አቴቴ ዱብራ አሮሞ'	91
ለአቴቴ ዱብራ አሮሞ	፲፱፻፳፪ - ባሌ-ጎባ
ምንም አልል	፲፱፻፳፫ - 'ፒያባ'
አዋሽ	94
በጋማቹ ቃማሊት	፲፱፻፳፱ - አዋሽ
እግር እንይ!	103
'እእግረተኞች'	፲፱፻፳፫ - 'ፒያባ'
እንኮበር	106
ለተፈራ ደገፈ	፲፱፻፳፭ - ደብረ-ብርሃን
ደገና ዋይ እማማ	፲፱፻፶፫ - ሎንዶን
ሊማ-ሊሞ	114
ለፈረደ ዘሪሁን	፲፱፻፳፫ - ተከኪ
ጎል!	116
ለኳሰ 'አርበኛ'	፲፱፻፳፭ - አዲባባ
አዴ አዳዩ	119
ለአዴና ለጎርምቲ ጉቴ ዳኛ	፲፱፻፳፭ - ቦሎ
የት አባቱ! ሞትም ይሙት!	፲፱፻፳፫ - ዶርኬ ሠፈር
በቀቃው ጴጥሮስ	፲፱፻፳፩ - ቀበና
እንቅልፍ ነው እሚያስወሰድህ	136
ለኢድዋርዶ ሞንድሌን	፲፱፻፶፱ - ዳራ-በላም

እባት ወይ አበባ		139
ለአባምነው ገብረ ወልድ	፲፱፻፳፰ - አራት ኪሎ	
አስቀመጡህ አሉ!	፲፱፻፳፩ - አምቦ	155
አባይ		159
ለየኔታ አሥረሰ የኔሰው	፲፱፻፳፱ - ቴቤሰ ሙታን ከተማ	
መሄደ ነው	፲፱፻፳፰ - ቤልግራድ	164
ዶጋሊ	፲፱፻፳፭ - ጉርጉሱም	165
ቦረን (የመርቲ - ጸሎት - ጥሪ)		166
ለግዳ ጋልግ-አባ ጋዳ	፲፱፻፳፱ - ዲሬ	
ወሽታም	፲፱፻፳፱ - ስድስት ኪሎ	166
ከፋ	፲፱፻፶፱ - ጂማ	170
'እባት ዐመድ ወለደ'	፲፱፻፳፩ - አዲሳባ	171
'ለተግሩ' ለማይምሩ አፈ-ሊቃውንት		
ሐረር		174
ለከበበው አሻግራ	፲፱፻፳፫ - ሐረር	
እውነት አሁን እንቺ እዲ ነሽ!	፲፱፻፶፰ - አዳማ	176
በራ፤ የመስቀል ደመራ	፲፱፻፳፫ - መስቀል አደባባይ	179
ጌራ	፲፱፻፳፱ - ፓሪስ	181
ግይጨው	፲፱፻፶፰ - ግይጨው	190
ድሬ-ዳዋ	፲፱፻፳፭ - ድሬዳዋ	192
ተወኝ	፲፱፻፶፯ - ኒውዮርክ	194

ድንቅም አደል?		196
'ላብቸኞች'	፲፱፻፶፱ - አዲሳባ	
አብረን ዝም እንበል	፲፱፻፳፩ - ቆቃ	196
አሥመራ	፲፱፻፶፰ - አሥመራ	201
ወንድ ብቻውን ነው እግረኛለችለ		202
ለዘውዴ ሸዋጥልቶት	፲፱፻፶፭ - አምቦ-ኮልፈ	
ትዝታ	፲፱፻፶፱ - ጋርባ ጉራቻ	205
አዘቦን ዳግም አየኋት	፲፱፻፳፭ - መቀሌ	206
እንዳይነገርህ እንዳች እውነት!	፲፱፻፳፫ - አዲሳባ	208
የቴዎድሮስ ሰንብት ከመቅደላ		210
ለዓለማየሁ ቴዎድሮስ	፲፱፻፶፯ - ደሴ	

በየግጥም አርእስትና ጽሑፍ አትግጧና ግርጌ የተጠቀሰው ቀንና ሀገር እያንዳንዱ ግጥም የተደረሰበትን ጊዜና ቦታ እንጂ በመታሰቢያነት የሠረዘላቸውን ሰዎች አይጠቅሱም።

ይድረስ ለወንድሜ ለማላውቅህ

ይድረስ ላንተ ለማላውቅህ

ለወንድሜ ሩቅ ለማልፍህ

ለምታውቀኝ-ለማላውቅህ፥ ለምታየኝ-ለማላይህ....

ማነህ ባክህ?

ላትወደኝም ላታምነኝም፥ አጤነህ ለምትፈራኝ

ለናገርህ አጠንቅረህ፥ አተኩረህ ለምትሰማኝ....

ይድረስ ለከቡር ወንድሜ፥ ለአረህ ሂሪው ለገታሩ

ለሩቅ ገጠሬ ነባሩ

ለማላውቅህ ለዳርዳሩ፥....

ማነህ

ከሩቅ የምታስተውለኝ

የማልለይህ-የምትለየኝ

ተግተህ የምትገምተኝ፥ ያላየኸኝ አስመስለህ

አቀርቅረህ ተግ ብለህ

ባንደበትህ የእርግማን መርዝ፥ በልብህ ትእዝብት ቋጥረህ....

የፀጥታው የዋሻው ሱቅ

ማነህ አንተ የቅርቤ-ሩቅ

ማነህ....

ከረን ነህ መለሎ ብሌን

ከአሰብ ወደብ እሰክ ሰሜን

ሰትሳብ ሰትሰበሰብ

ሸንጦ ሰንበሌጦ-መርገብ

ከኡመ-ራ ነህ ከመረብ

አኑአክ ነህ ወይስ ገለብ

ከዘር ተገፍተህ ተሰደህ

በሐሩር ሰደድ ተጥለህ

በንዳድ መቀመቅ ታጥረህ

በእልቂት አፋፍ ፈፋ ያለህ

ግንህ

'አጋው' ነህ ወይስ ሺናሻ

ትግንቱ ነህ ወይ ፈላሻ

ሰምህ የሆነብን ግርሻ+

ግራ ጉንደር ነህ መተከል

ባላዋቂ የምላስ ቅርስ፣ የዘር ንፍገት ሰትቀበል

ያለዕዳህ ሰምህ ሲበከል

እምትችል እምትቀበል፣ እማትሞት እማትነቀል

ግንህ

ቆለኛ ሸክላ ሠሪ ነህ

ያገር ዕድል ያገለለህ።

ለጥብብህ እንደመካሰ

በደባትር ትንታግ ምላሰ

ዘለዓለም ልብህ የሚላስ

ግንህ

ገባር ነህ የሙከት ሳቢ

እረኛ ነህ የከብት አርቢ

እራሽ ነህ ያገር ቀላቢ

አግል ነህ የግመል ሳቢ

ባክህ ግንህ ወንድምዬ፣ እንድም ቀን የማንወያይ

በውል፣ በጣይ፣ ባደባባይ

በፎቶ ግራፍ ዓይን እንጂ፣ ዓይን ለዓይን የማንተያይ

እኔ ለወሬ አንተን መሳይ፣ አንተ ለጭንቅ እኔን መሳይ።

ግንህ እኮ የማላውቅህ

ማዶ ለማዶ ሩቅ ለሩቅ፣ በመኪና ዓይን የማይህ

የማትቀርበኝ የማልቀርብህ

ጠረንክን የምጠየፍህ

በጋዜጣ በመጽሔት፣ ወሬህን የምተርክህ

ሥዕልክን ፎቶግራፍክን፣ ላገር ጉብኝ የምሸጥህ፣

ግንህ አንተ ወንድምዬ፣ የማላውቅህ የምታውቀኝ

ሶዶሬ ማዶ እምታልፈኝ

በዝምታህ የምትከሰኝ

ባይንህ ጦር የምትገሥፀኝ

የሆድክን የማልጠይቅህ፣ የሆድክን የማትነግረኝ፣

ግንህ

ቦረን ነህ አባ ጋናሌ

የኛጳ ጠር አባ ጣሌ
 ወይ 'ሳፋር' ንጥረ ሰማሌ፥
 ከረን ነህ ወይስ ዳንካሌ
 አፋር ነህ አባ ቱማታ
 ማታሐራ ወይ ከምባታ
 ወይስ ኩናማ አባ ዱታ፥
 ማነህ ጉብዝ ማነህ እያ
 ኢማኑ ነህ አባ ራያ
 ወይስ ኢቱ አባ ሎቲ
 የአዳል ሞእ የአዳል ሞቲ፥
 እኮ ማነህ ሩቅ ያለኸው
 ማንነትክን የማላውቀው
 እማልሰማ እማልጠይቅህ
 እማትነግረኝ እማላውቅህ፥
 ማነህ ጉብዝ ሳስተውልህ፥ አተኩረህ ጭጭ እምትል
 እማትታጠፍ ቅምጥል
 መሃል አገር ያልሸተተህ
 ባሻገር ዙር ድንበር ያለህ
 የእህል ደላላ እሚበላህ
 ባለሚዳን እሚያዋክህ፥
 ማነህ
 የዝምታ መደብር ነህ?...

እኮ ማነህ ሰምህ ማነው
 የዘር ግንድህ የሰየመው
 ተበጥሶ ያልተቀጠለው
 ሥርህ ማነው?...
 በልቦናህ የምታማኝ
 ታዝበህ የምትስማኝ
 ባትወደኝም ባታምነኝም፥ አጤኑህ የምትፈራኝ
 ማክበር እንጂ እማታሰጠጋኝ፥
 ማንነትክን ምንነትክን፥ ላልሰማህ የምጠይቅህ
 ለጉልበት ለላብህ በቀር፥ ሳንተነትህ የማልቀርብህ
 ከዓይነ-ጥላዬ እምትሸሸኝ፥ ከዓይነ-ጥላህ እማልርቅህ
 ላፌ እንጂ ለልቦናዬ፥ የማትመስለኝ የማልመስልህ
 ከመንፈሴ እምገልልህ
 ከሕሊናዬ እማሸሸህ
 ቦታህን የማትረሳ፥ ቦታህን የማስታውሰህ....
 ማነህ
 ይድረስ ለክቡር ወንድሜ፥ ሕመምክን ለማታዋየኝ
 በጸጥታህ ለምትወቅለኝ
 ጉፈሬህን እንደአባትህ፥ እንደሞያህ ለጉፍረህ
 በወለባ እንቆጥቁጠህ
 ሎቲ አጥልቀህ ጦር እንግበህ
 በመኪና እግር እማልፍህ

የማትጠራኝ የማላውቅህ፥
 ማነህ
 በየቀሪስቀ ካርድ ላይ
 ከበህ ሰማያዊ ሰማይ
 አተኩረህ የምትታይ
 ውሸትክን ፈጠህ ላቅሁ ባይ፥
 እንደቴክኖክራሲ አግቦ
 ዙሪያህ በሀሰት ጌጥ ታጅቦ
 እፎይታ ያቀፈህ መስለህ
 ትእዛብት በዓይንህ ጦር አዝለህ
 ርቀህ ተቀብረህ ሰንብተህ
 የቱሪስት ካርድ የሳበህ
 እንተ ማነህ?
 እኮ ማነህ ወንድምዬ፥ ደራሲ የሚቀኝብህ
 ሠዓሊ የሚነድፍብህ
 ቀሊስ የሚቀስበብህ
 የቱሪስት የጋዜጠኛ፥ ካሜራ እሚጋበዝብህ
 የሚተች የሚተረጉም፤ የሚነድፍህ የማንም እጅ
 የማነህ ደም የማነህ ቅጅ?...
 እንተ የማማ ኢትዮጵያ ልጅ
 እኔማ ሆኜብህ ፈረንጅ
 አሳብ ለአሳብ ለተጣጣን
 ምን አጣላን ማን አጣላን

ማን እንዳንወያይ ገራን
 እንደባቢሎን ኬላ ግንብ፥ ለመተላለፍ የቀባን
 እንተን የዘልማድ ዘላን፥ እኔን የመኪና ዘላን
 እንድንሆን የገፋፋን?
 ማነው ምንድነው ወንድሜ፥ ሆድ ለሆድ የሚያናክሰን
 ሳንርቅ የሚያራርቀን፥ ሳናኮርፍ የሚያኳርፈን!....
 ይድረስ ለክቡር ወንድሜ፥ ለምትሳብ ናጻ ጥጉን
 ፈፋ ዙሪያ ሸንተረሩን
 ሸለቆውን ፈረፈሩን
 ጻር ድንበሩን ሩቁን-ሩቁን፥
 ከዘር ተገፍተህ ተሰደህ
 በሐሩር ሰደድ ተጥለህ
 በንዳድ መቀመጫ ታጥረህ
 በእልቂት አፋፍ ፈፋ ባለህ....
 እኛ መሀል ለሌለኸው
 ታሪክህ ለተሸፈነው
 ሁሉን ከሩቅ አብሰልሰለህ፥ አጠንቅረህ ለምታየው....
 ይድረስ ለክቡር ወንድሜ፥ ለምታየኝ ለማላይህ
 ለምታውቀኝ ለማላውቅህ
 ማነህ ባክህ....
 ማነህ

ለበጌምድር ወይጦ ባላገር - (፲፱፻፷፫ - ደባርቅ)

አይ መርካቶ

አገር ከየጐራው ወጥቶ
አንቺን ብሎ ነቅሎ መጥቶ
ግሣንጉሡን ጓዙን ሞልቶ
ጉልቂ መሣፍርትሽ ፈልቶ
ባንቺ ባዝኖ ተንከራትቶ
እንደባዘቶ ተባዘቶ
ተንጠራውዞ ዋትቶ ዋትቶ
አይ መርካቶ፥
የምድር ዓለም የእንጀራ እናት
ላንዱ ርካሽ ለሌላ እሳት
ላንዱ ፍትሃት ላንዱ ምትሃት
ላንዱ ሲሳይ ላንዱ ፍርሃት
ላንዱ ተስፋ ላንዱ ሥጋት
የግርግር የሆይታ ቋት
አይ መርካቶ፥
ያንዱን ወስዶ ላንድ ሰጥቶ
ያንዱን ገፍፎ ላንዱ አብልቶ
አንዱን ነቦቶ ላንዱ አድልቶ
ሰንቱን ፈርቶ ሰንቱን ሸሸቶ
ባፈራሌ ተሸልቶ

አይ መርካቶ፥

ቢያዋጣ ወይ ባያዋጣ
ክስንቱ ተንጣጥቶ ጣጣ
ተነታርኮ ተገዛግዞ
ተብለጥልጦ ተበዛብዞ
መርካቶ ያገር ድግሱ
የገጠር ስንቅ አግበሰብሰ
ለክተሜው ለአባ ክርሱ
በትሬንታው በአውቶቡሱ
በቁሳቁስ ግሣንጉሱ
ለቴጃር የጥጋብ ቅርሱ
ለኔ ብጤም የቀን ጉርሱ
አባ መስጠት እጦት ቢሱ
አይ መርካቶ፥
ተሻምቶ ተገብያይቶ
ወይ ተፈራርሶ ተጣልቶ
በእንካ ስላንቲያ ተማትቶ
አንዳንዴም ተፈነካክቶ
ወይ ተመራርቆ ተሰማምቶ
አይ መርካቶ፥

የኤስፔራንቶ የቋንቋ አገር
 ያ ሲነገር ያ ሲሰበር
 የሰንቲ ልሣን ሲቀመር
 ያንዱን ሲያከር ያንዱን ሲያቀር
 ያንዱን ሲያውስ ያንዱን ሲያስቀር
 ያ ሲደቀል ያ ሲፈጠር
 የልሣን ሽማች ለብቻ
 ከዕቃው ጭምር በስልቻ
 ሲመዝርጥ እንደገቻ
 ቶሎ በል ቶሎ በል ብቻ፥
 ዝግ በሉ እማይባልበት
 መርካቶ የአንደበት ፍላት
 ግርግር እሚባልባት
 ክርክር እሚሞቅባት
 ወዝ እሚንጠፈጠፍባት
 ሸቀጥ እሚታመቅባት
 ደላላ የሚያውቅባት
 ቸርቻሪ እሚተምምባት
 ሊባ ላብክን የሚያልብባት
 አይ መርካቶ፥
 መርካቶ የገበያ ጎራ
 ላንዱ ምድር ላንዱ ጣራ

ያ ሲዘረፍ ያ ሲደራ
 ያ ሲወሰን ያ ሲፈራ
 ያ ሲሸሸግ ያ ሲያወራ
 የንግድን ጠፍ ወይ የአዝመራ
 የነጋዴን ምጥ መከራ፥
 የከበረ እንደመረዋ፥ ረብጣ አፍኖት ሲያሰገመግም
 የከበረ እንደ ፈላስፋ፥ በቁም ቅዠት ሲያልጉመጉም
 የኔ ብጢም ጠብሻን መቶት፥ በየጥሻው ሲያስለመልም
 ቸርቻሪ ዝርዝሩን ቋጥሮ፥ ቅንጣቢውን ሲቃርም
 የወር ሽማች ሰንቁን ጭኖ፥ ሲመርቅና ሲረግም
 ግጅራት መቼ ከጀርባው፥ ጥሻውን ዘሎ ሲያዘግም
 ከዚህ በርሮ እዚያ ስብሮ፥ ያዝ ሲባል ሲሸሸ ሲጣጣር
 ካማኑኤል እራጉኤል፥ ሾልኮ ዶሮ ማነቂያ ዳር
 ከመሰጊድ እስከበረንዳ፥ ከአራተኛ እስከነፍሰ ይማር
 የኡኡታው የጡሩምባው፥ የጨሽቱ የፈሽካው ሣግ
 የሰው የመኪና የከብት፥ የፍግ የቁሳቁስ ትንፋግ
 ሲገፋተር ሲመዝረጥ፥ ሳቦት ለሳቦት ሲላላግ
 ትንፋሽ ለትንፋሽ ሲማማግ
 አባ ሽብሩ መርካቶ፥ ያለውን በገፍ አጣጥቶ
 የሌለውን ከሌለበት፥ አስጉልጉሎ አስወጥቶ
 ሰንቁን ከዳር ዳር አዛምቶ
 በግድም በውድ አስማምቶ

አገርን ካገር አካትቶ
ሁሉን አቀፍ ባይ መርካቶ
ያቻችለዋል አሻምቶ፥
አይ መርካቶ

፲፱፻፷፭ - መርካቶ

ቃል ቃተተ

ቃል አይሞትም ይሏል እንጂ፥ እስትንፋስ ይሞታል ቅሱ
ቃሌ በፅንሱ በነነ፥ እፍ አልሺውና በሸሉ።

ለካስ በቂጠማ ነደ፥ ዕርግብ ፍላግ ደብቃ

በንሥር ልቦና መጥቃ

አለሳልሳ አማቅቃ

አምኗት ሲታበይ ነበረ

ያየር ያድማላት ገሞራው፥ ያ እንደጋሬጣ የሾረ

ርቱእ ጥፍሩ የነፈረ።

ፍጡርሽን መለኮት ብዬ፥ በሥጋ ለበስ ዝንጋኤ

እንደ ብሩክታዊት እንባ፥ ተማጽኜሽ በሱባዔ

‘ዝውእቱ ዳግማዊት ሞት፥ ወእስመ አልቦ ትንሣኤ’።....

ምጤን ጭንቁን እንደእንክርት፥ በልቦናሽ አጠንጥኜ

ከባዕድም ከወዳጅም፥ ዓይንና ጆሮ ሸፍኜ

እንደጉድ ፍቅሬን ቀብሬ፥ በእምነትሽ ጥላ ከድኜ

የአንጀት ፍጫን ነበልባሌን፥ አዳፍኜ ተዳፍኜ፥

አዬ ሥጋ ለበስ ተሰፋ

እንዲህ ላም አለኝ በሰማይ፥ የምኞት ዘር አላቅፋ

ያም በምድረ-በዳ ፈፋ

ካልሳምናት የዕፁ-በለስ ዛፍ፥ ከማንደርለባት ተቀርፋ

በሕልም እንኳ ግጠን ሳንወጣት፤ በቂም ቅዠት ሲታሰለፋ....

ምነው ረቂቅ ሽል መቅጠፉ? የውን ውላችንን ይጥፋ
 ቃላችንን ካስገብሰን፤ እንደ ሥራ-ቤት ልፈፋ
 እንደቀፈፋ አቆማዳ፤ ምሥጢር ካፎቱ ከሰፋ
 እንደባሰጋ መቀነት፤ ውሉ በልፊያ እየገፋ
 እንደአቃቢት ግብር ውሀ፤ ገበያ የትም ሲደፋ፤....
 ብቻ ጡሩ የግፍ ግፋ
 ከበደልም በደል ዕድፋ
 ከቶም ረቂቅ ሽል መቅጠፉ።
 ገና በቆባው በእምቡጡ
 ቡቃያው ከማቆጥቆጡ
 ገና በሽል ገና ባፍላ
 ዓይኔ ከዓይንሽ ብሌን ጥላ
 የቋጠረው ወዝ ሳይሞላ
 ሕልሜ ብልጭታው ሳይጠራ
 ጭላንጭል መቅረዝ ሳይበራ
 ሲቃዩ እስትንፋሱን ሳይረጭ
 ደሜ፤ የልቤ ፅንሰ እንጭጭ
 ምነው ሳይፈጠር ይቀጭ?
 በመዳፍሽ የጠለሰው፤ የዕንባ ወዜስ ይምክን፤ ይምጠጥ
 የብሌንሽ ወላፍን እጭ፤ እርግብግቢቱ እንዴት ይፍረጥ?...
 ለካስ በቁጠማ ነዶ፤ ዕርግብ ፍላፃ ደብቃ
 በንሥር ልቦና መጥቃ

ሕዋሱን ደባብሳ አድቅቃ
 አሰላልሳ አማቅቃ

አምኗት ሲታበይ ነበረ
 ያ በሞገድ ድባብ መጥቆ፤ ሁሉን ቁልቁል ያተኮረ
 አናምርትን ነጌያትን፤ እንስሳትን ያሸበረ
 አእዋፍን በደመና፤ አውሬን በደን ያስገበረ
 በነበልባል አክናፋት ጦር፤ ያየርን ሰርጥ የሰበረ
 የየብስ የእድማሳት ገሞራው፤ ያ እንደ ጋሬጣ የሾረ
 ፍላፃ ዓይኖቹን ታውሮ
 ርቱእ የጦር-ጥፍሩን ነፍሮ
 አውራ-ገነን ከብሩን ከሰሮ
 ቅስመን ውጦ፤ ባከኖ አፍሮ
 ኩፍ እንዳለች ዶሮ፤ ጓሮ
 ሊለቅም ግብስብስ ጭሮ
 የጀግና ሐሞቱ ታልቦ
 ገሞራነቱ ተሰልቦ....
 አምኖሽ ሲታበይ ነበረ
 የየብስ ያድማሳት እሳቱ፤ ያ እንደ ጋሬጣ የሾረ
 ፍላፃ ዓይኑ የታወረ?
 ርቱእ ጥፍሩ የነፈረ?
 ገሞራነቱ የከሰረ?

ለአበራ በነበር - (፲፱፻፶፮ - ጉላሌ)

የብዕር አግኝት ሌላ

የቃለ-ልሳን ቅመሙ

የባለቅኔ ቀለሙ

ነጠቦ እንጂ ፈሰሰ አንበል፤ ቢዘነበል እንኳ ደሙ

ሰከነ እንጂ ከሰሰ አንበል፤ ቢከሰከስ እንኳን እፅሙ

የቃለ እሳት ነበልባሉ

እልባከነምና ውሉ

የዘር-ንድፉ የፊደሉ

ቢሞት እንኳን ሞተ አትበሉ።

እስካልተዳፈነ ፍሙ

እስካልተሰበረ ቅስሙ

እስካልተቀበረ ሰሙ

የደራሲ ዐፅሙ-ወዙ

የብዕር ቀስተ-መቅረዙ

ሕዋሳቱ እስካልቀዘዙ

አልፏልና ከሥጋ-ሞት

በቃሉ ሚጦት ስልባቦት

በፊደሉ እድማሰ-ፍኖት

በጎብረ ቀለሙ ማጎቶት

በሥነ-ግጥሙ ምትሃት

በግሡ ንጥረ-ልሳናት

በነባቢቱ ነፍስ እሳት

ይነዝራልና ደም-ሥሩ፤ አይሞትምና ፀዳሉ

ቢሞት እንኳ ሞተ አትበሉ

የብዕር አግኝት ሌላ፤

ሲፈስ የብሌት ኬላ

የፊደል መቅረዝ አግኝት

ከውስጥ ነው እንደጋን መብራት

በቁም ነው እንደቁም ፍትሐት

የሚያጨልም የነፍስ እሳት፤

እንጂ ብዕር ሞተ አትበሉ፤ እሳቱን ሳያሰለመልም

ነበልባሉን ሳያከስም

ውጋጋኑን ሳያጨልም፤

ቃለ-ምንጩን ካልመሰነ፤ ሥለቱን ካልጉለደፈ

መቅረዙን ካልተዳፈነ፤ ከፊደሉ ካልነጠፈ

ዐፅሙ-ወዙን ካልደረቀ፤ ጧፉን ቀልጦ ካልሰፈፈ

ጡጦ እንደጠፋበት አራስ፤ ቁም ተዝካሩን ካልሰፈፈ

ብዕሩ ቀርቶ ምላሱ፤ በሃሜት ካልተንጠፈጠፈ፤

የቃለ-እሳት ነበልባሉ

የድምፁ ብርሃን ፀዳሉ

የጎብረ ቀለማት ኃይሉ

አልባከነምና ውሉ
የዘር-ንድፋ የፊደሉ
ቢሞት እንኳን ሞተ አትበሉ።

ለካሣ ተሰማ - (፲፱፻፶፱ - ቆቃ)

ክልስ - አባ - ልብ - እግረኛ

ከብቸኞችም ብቸኛ
ያንድ ሃሳብ-ግዞት-ቁራኛ
ከግለኞችም ግለኛ
ክልስ አባ-ነፋሱ-አትተኛ
የመንፈስ-ራብ ግዞተኛ
ባክኖ በእምነት ፈለግ-እርከን
የወዳጅ ቀፋፊው ዘላን፤
ክልስ የእምነት-ምስኪን ድንዝዝ
ግንጥል የቂም-ቁስል ምርቅዝ
ግንዝ፥ ክልስ ፍቅረ ግንዝ፤
የበቀል ነፍሱ-ጡር ትኩዝ
ግልል ያገር ሕመም ግዑዝ
ብቸኝነት ያስጨከነው
ያም ያን ሲለው ያም ያን ሲለው
ከብቸኛ ልቡ ሌላ፥ ወዳጅ ያለው የማይመስለው፤
ከቆዳው ወይ ከምላሱ
የማይረሳለት ድጉሱ
ከሁለት ዘር መታመሱ
ከሁለት ደም መደገሱ፤
ያየኝ አስታወስኝ ብሎ፥ የነፍሱን ቁስል ደብቆ

በሥጋና በወዝ ቀርቦ፤ በውስጠኝነቱ ርቆ
 በግለኝነቱ ማቅቆ
 ከሁለት እንደወደቀ፤ ነፍሱን ከነፍሱ አስተራርቆ
 አንዳንዴም ልቡን አግዞ
 አንዳንዴም ቂሙን አርግዞ
 ያቺን የሰው እምነት ራቡን
 የብቸኝነት እርቃኑን
 በእድገት የተጥላላች ነፍሱን
 ተገንጥላ እንደዋተተች፤ በእምነት ረሃብ ስትገረጣ
 ብድሩን ሊከፈልላት፤ እንደተቀጣች ሊቀጣ
 በብሩ ወይ በሥልጣኑ፤ የማታ ማታ ሊወጣ
 እምነቱ እንደተባዘተ፤ ድንጉጥ ባንዳ ሊያነበንብ
 እንደቤት-ውልድ የበቀል ልብ፤
 ያን የመንፈሱን ቀፎነት፤ በገንዘብ ጠግኖ ሊከብ
 እንደጠበቃ በድብቅ፤ እንደዋጃ በክንብንብ፤
 አንዳንዴም ባለቤት ሆኖ
 በተቆርቋሪነት ገንኖ
 ሕዝባዊነቱን አጋኖ
 በአደባባይ አስተማምኖ
 ሊፈወስ ሲል ከቂም ድኖ
 ባሉ-ቧልታ ምጽተኞች
 በወግ ታዛቢ አፈ-ጊንጦች

ተጠልፎ በወጥመዳቸው፤ በሰው ሊቃ ተለብተኞች
 አፍ ላፍ ሲመሰግጡ፤ በፈገግታ በዓይን-ጥቅሻ
 በውስጡ-ዘ ከንፈር ንክሻ
 በሴነቱ እንዳይታመን፤ የልብ እርካታ እንዳይሻ
 በግንባር እሱን ጠቁመው
 ተጠቃቅሰው እሱን ጠቅሰው
 በምጽት ልቡን ፈርፍረው
 የምላቸውን አቁለለው
 እንዳላየም ሆኖ እንዲያየው
 እንዲያውቀው እንዲያስታውሰው
 መለየቱን እንዲለየው፤
 ዳግም ለሰው ቁጭተኞች፤ መለለው ቀርቦው እንዲያድጉበት
 በአእምሮው ወይ በገንዘቡ፤ ወይ በሥልጣኑ ሊያውቁበት
 ጠላታቸውን ጠላቱ፤ አርገው ጠላት ሊገዙለት
 ወዳጃቸውን ወዳጁ፤ አርገው ወዳጅ ሊሸጡለት
 እምነቱን ሊታመኑበት
 ልድገቱን ሊታደጉበት
 ውስጡን ሆድ ለሆድ ሊለቁ
 ለሆዳቸው ሰላወቁ
 እሱ ውሉን መጠበቁ
 ለነሱ ልቡን ግውለቁ
 የግፍ ድርብ አሳልፏቸው፤ በሰው ስለሚደነቁ፤

ዘንግተውት ወይ አውቀውት
 ንሊናቸውን ሰልበውት
 የእምነት ክልሶች እነሱ
 በመሆን እንደሚብሉ
 ተሸነጋግለው ሊረሱት
 ያንዱ ርቆት ያንዱ ንቆት፣ ከሁለት ወገን መውደቁ
 የዘር ሕመም መነጠቁ
 ስለማይመስላቸው ብቁ
 የግል ሕመሙን ሳያውቁ
 ጥቃቱንም ሳይጠቁ
 ለጥቅማቸው እንጂ ለሱ፣ እንዳችም ሳይጨነቁ
 የምጽቱ ሞያተኞች
 የጎሲና ጃንደሮች
 መሆናቸውን ሲረሱ
 እሱ ሳይቀር ማስታወሱ
 ጠርጣሪ ሆኖበት ነፍሱ፣
 እንዱ ሰሙን ሲያልከሰከሰ
 እንዱ ደሙን ሲያቀናገሰ
 ሌላው ቅሰሙን ሲያከላከሰ፣
 ክልሱን እንደዘር-ቅዳጅ
 'የቤት ውልዱን' ፍናጅ-ቅናጅ
 ከማለት ሳይታገዱ፣ ሳይቀር ያፈ ልማዱ ጠንቅ

ያም የቆሽቱን ቁስል ሳይድን፤ ከቂም ፅንሱ ሳይላቀቅ
 አድርገውት ፍቅረ-በድን
 ከመንፈሱም ሕመም ሳይድን
 መለዮው ከቶ ተቃርኖ፣ እውነታው ከቶ ተማጥቆ
 ባቀፈው ቂሙን አምቆ
 በጣሉት ልቡን-አሙቆ
 ሲያርቁትም ባፍ-አጥላልቶ፣ ሲያቀርቡትም ውስጡን ንቆ
 ከፃለም ተጣራሪ ጠባይ፣ ያለውዱ የፈለቀ
 ከሁለት ዛፍ የወደቀ
 እንድ የጣለው ካንድ የራቀ፣
 ክልስ አባ-ልበ-እግረኛ
 ያንድ ሃሳብ-ግዝት-ቁራኛ
 ከግለኞችም ግለኛ
 የወዳጅ ቀፋፊው ዘላን
 ባከኖ በእምነት ፈለግ-አርካን
 ያም ያን ሲለው ያም ያን ሲለው
 ብቸኝነት ያስጨከነው....
 ያለግዝተኛ ልቡ፣ ወዳጅ አለኝ የማይለው፤
 ክልስ ግዑዝ
 ክልስ ትኩዝ
 ግንጥል የቂም ቁስል ምርቅዝ
 ግልል ክልለ ፍቅረ-ግንዝ

የመንፈስ-ራሳቸው ግዙብ
ከግለሰቦችም ግለሰብ
ከብቸኞችም ብቸኛ....
ከልብ-አባ-ልብ-አግረኛ።

ለማንኛውም ሂሳብ ደገ ወልደ ጊዮርጊስ - (፲፱፻፳፭)

መውደድ አባ ጸጸት

ዋሽቼ እንደነበር፣ ምነው ባወቅሽብኝ
ጉዲን ባየሽብኝ።
“ብቃት” ስልሽ ሙኬ፣ መርሬ አማርሬ
አርሬ አሳርሬ
“አክ እትፍ” ስልሽ፣ ስተፋሽ እንቅሬ፣
ምነው ባወቅሽብኝ
ጉዲን ባየሽብኝ።
“ጉታው ዘራፍ” ስልሽ....
“ግንን በደኝ” ስልሽ፣
ወይ አለማየትሽ
ወይ አለማየቱ
ባላንጣ እንደሆነኝ፣ የገዛ እንደበቱ፣
በገዛ ልሳኔ፣ ያንጀቱን ማነቁ
ወይ አለማወቅሽ፣ ወይ አለማወቁ....
ለካስ አፍ ባዳ ነው፣ የልብ እውነት ደፍኖ
የላንቃን አጋኖ
ያንጀትን አባከኖ....
በቃ እንግዲህ በቃን፣ አንቺም ሽር እኔም ሽር
አንቺም ብር እኔም ብር፣
አንቺ ቢል

እኔ ቢል!

አንቺ እርር!

እኔ እርር!

ዕድሜ ድንብር ግትር

“ሳይቸግር ጤፍ ብድር”

እውነት ያፍ እፍ ሆኗል፤ የልባችን ይቅር።

‘ብጥስ ቅንጥስ ነው! ታድያስ! ሸረ ንሳ!’

“ወጉሱ-ማዕረጉሳ!”፤....

ሆኖስ፤ ምን ተረፈን?

ሆያ ሆዱ ብቻ፤ ፋንፋሩ ጨረሰን!....

ተስፋ መፍለቅለቅ፤ ከነምንጪ ሲበልዝ

ነፍስ እርግብግቢቷ፤ ከደም ሥሯ ሲቀዝ

ሕልማችን ከዋዝ፤ በሕሊናችን ከሰ

ዓይን ያይን ዓዋጅ ነው፤ አንጀታችን ያልቅስ።

የገደል ማሟቶው፤ እፍ በተነፈሰ

“ከብሬን ነክቶ!” ብለን፤ ልጅነት ፈረሰ።

እውነት ደፈረሰ

“ዳቦ ተቆረሰ”

እውነት ያንጀት እውነት፤ እንቆቅልሽ ሆነ

እንደ ዓመድ በነነ፤

ያለእምነታችን ባሕል፤ ጊዜ ያለአላዳጊ

የሰማሽውን ነው፤ ‘ሆዴ ምን ታረጊ’....

ወሬ ካሸነፈን

ጉራ ግርግሩ፤ ‘ኤክስፓው’ ይማርክን?

ጠፋን ላሉ ዓልታ

ለይስሙላ እምቢልታ?....

ተሸጠ እንደ ተረብ

በዐልት ሊነበብ

የነፍሴ የነፍስሽ፤ ገበና ታተተ

በመበስተና፤ ባዋጅ ተተረተ

አንቺም የኔ እፍታ፤ ወዝሽ ተጨለፈ

አበባሽ ረገፈ

ልጅነት አለፈ

መውደድ አባ ጸጸት፤ በዕድሜ ተቆለፈ

ጠና፤ ጉስደፈ

ጫጫ፤ ገረጀፈ።

መውተርተር ተረፈን፤ ቢያስጠቃም ቢያስከፋም

“እንግዲህ ልጅነት፤ ተመልሶ አይመጣም።”....

“አልወድሽም ያልኩሽ፤ ውሽቴ ውሽቴ”

“ሳይሽ ብንን፤ ብንን ይላል አከላቴ”

ሳጣሽ እርር ኩርምት፤ ይላል ሆዴ እንጀቱ፤....

ወይ አጉል እርግማን፤ ወይ ከንቁ መገደር

ያንጀቴን ቀብሬ፤ ያፈን ብቻ ነበር፤....

ወይ በነቃሁብሽ ፤ ወይ በነቃሽብኝ

ዋሽቼ እንደነበር፡ ምነው ባወቅሽብኝ
የሆድሽን ባየሁት፡ ሆዴን ባየሽብኝ።

፲፱፻፶፪ - ሁሉታ

መተማን በሕልም

መተማ የጎንደር ዘማች
ተቸግሮ በሕልም አፋች
ትርጉሙ ተወሳሰበበት
የሄሮድስ ልጅ ሰሎሜ፡ ተገልግ ገለጠችበት።
እንዲህ በትል፡-
“ጂች የገዛ ሕልሙን ሥዕል
ቀን እያስታወሰ ሲበል
ትርጉሙን መፋጠጥ ባስቶ፡ ያልመሰለው እንዲመስል
ሐቁን በተሰፋ ሲያጣጥል
ቆሜ እሻል ሞቼ እሻል እንዲል፡
እንደሞት ሁሉ ባንድ ሞት፡ መተማ ሁለት ፊት ትገል
ያንዱን ዕድል በሌላው ድል
ለታሪክ ገሊና ቁበል
በዕድሜ ምዕራፍ በታዋውል፡
ሐለስተ-ዓዶት መተማ
ጊዜ ባንቺ ቀን ታድማ
ነጋጠባ ስታትማማ
ደማች የፋሲል ከተማ።”...
ከራስ ጻሸን አድማስ ግርጌ፡ ከዞብል መቃብር ግዶ
መተማ የተኛ ዘንዶ

ተምዘግዝኑ ጠረፍ ንዶ
 እንደሰሎሜ ምሳሌ፥ እንደሄሮድስ ሌት ልጅ ሽንጥ
 በኖባ ተራራ ጥምጥም፥ ሠራ-አካሉን ቢያንቀጠቅጥ
 እርበድብዶ ቢያቅበጠብጥ
 ጎንደር ይዟት የብቻ ምጥ፥
 አዋላጂቱ ሰሎሜም፥ ሰቧት የግዝፈቱ ግርማ
 የመጥምቅ ደም ብትጠማ
 የጂሃድ ሰይፍ እቅዝምዝማ
 ዮሐንስን በመተማ
 ባረከች ፋሲል ከተማ።
 ጎለተ-ዝሙት ሰሎሜ
 አድራ ከደርቡሽ ቅማሜ
 ከቅንዝር በቀል ሰያሜ
 ምሰለ በለሰ የእንስት አሣች
 ሕልሙን ለጎንደር ሰው ዘማች
 መቅደሳ ላይ ፊት ያማታች
 በመተማ ቆርጣ ፈታች።

፲፱፻፳፪ - እንዳሥላሴ

በቃኝ

በቃኝ የኑሮ አጉራህ ጠናኝ፥
 እፎይ የዕድሜ-እዚሜ ጠራኝ።
 አስለመለመ መብራቱ
 በሕይወት የመዋተቱ
 ከነግ-ነግ መንከራተቱ
 መንከላወሱ ልፋቱ....
 መከፈ ሻማዋ ጠፋ
 መሸ ቀኔ ሳንቀላፋ።
 የዕድሜ-ጀምበሬ ጠለቀች
 ቅድመ-ፍጥረቱ አሸለመች
 ልደቱ ተረመረመች
 ተጭለመለመች በበርኖስ
 እንደጭጋጋ ደፍ ጥቀርሻ፥ ተዳፍኖ የዕድሜዬ ፋኖስ
 ጠራኝ፥ የዕድሜ እዚሜ ጠራኝ
 እኔም በቃኝ እፎይ በቃኝ፥
 መሸች ጠለቀች ፀሐይ
 የሕይወት ከረምቴ ወጣች፥ ጉም ተላበሰች ጥላይ
 እረፍቷን ተከናነበች፥ ተሰለመለመች ዕጣይ፥
 በቃኝ ትግሌን ተገላገልኩ
 ውጣ ውረድን አከተምኩ

እፎይ ደከምኩ አበለመለምኩ....
 ተሸነፍኩ አዎን ተሸነፍኩ+
 የከበደኝ ጣር ቀለለኝ
 ያታከተኝ ያደከመኝ
 ያለለቸኝ ዕድሜ ተወኝ
 እፎይ ቀለለኝ ቀለለኝ....
 ባለወር ተራ ተተካ
 ተቀበለኝ ትግሌን እንካ+
 ግንህ አንተ ባለላምንት
 ያስጠምድህ ባስራ ለድስት
 በዕድሜህ ያስጠምድህ....ወይኔ
 በልደትህ ያስፈርድህ....መጥኔ
 ለኔስ መሸቀልኛል ቀኔ።
 በቃኝ የኑሮ አጉራህ ጠናኝ
 እፎይ የዕድሜ-አዚሜ ጠራኝ።

ለኢታፋ ዋላጋ - (፲፱፻፶፮)

በረን (የሃዩ አላኬ ሊበን ቀረርቶ)

ዳምባል! ጋላልቻ ሬሮ!
 ኢግጂ ዲና! አባ ጋናሌ!
 “ዳምባል!” እለ
 (“የሀሪያውን” - የዕድሜ እኩያ ጓዱን ስያሜ ነው)
 ዳምባል! እንዲያው በስመ ዳምባል
 የከረምቱን ጉርፍ አይደል....
 የዘንካቶቹን እንጂ
 የአሬሮን ምንጭ ቅጂ
 የነጋላልቻን ቅጂ!
 የዲናው መቅሠፍት እላት
 ዱታው የነጉዮ እባት
 ዳምባል! ድምፅ አባ ሮሮ
 እንደምንሽር አምሮ
 ሸንቃጣው ግዳይ-ጣሌ
 ሮሮዬም እንደቃሌ
 ዳምባል! አባ ጋናሌ!
 መልሼ መላልሼ
 ደጋግሜ አሠልሼ
 ደጋግሞ ገዳይ ሸጤ
 መላልሶ ጣይ ስተቴ

ብላ ወልዳኝ እናቲ
 ዳምባል ገደል-ከሣቴ!
 እንደአይጥ ፈፋ ምሶ
 እንዳይሞት ትቢያ ልሶ
 ሲቀር በጉዲፈቻ
 ነበር ያረኩት አቻ።
 ዳምባል! የሚያውቅ ይወቀኝ
 ወትርም የበረን እሳት፥ እምሰኘው እኔ ነኝ!
 የሚያውቀኝ ወትርም ያውቃል፥ ዱታው የነዲና ጣር!
 የማያውቀኝ ያው ይማር
 ያውሬን ጭለማ ጠሰል
 የደኑን ዋሻ ገደል
 መንጥሮ-ገባን ዳምባል!
 ባንዲት መካን ሲት ኩራት
 አልሰማ ብዬ ጥቃት
 የቆንጨሮ ፍም እሳት
 ሌሊት ጀምበር ሳትወጣ
 ገባሁት በጨበጣ!
 ጨረር ሳትቀላ በደን
 በዋርቢቱ ልጆች ቀን
 የሰባት ንድ ሁለት ረድፍ
 ጭለማ ሰብሶ ሲከንፍ

እኔ የመቅሰፍት እጁ
 ከነጉልማሳ ልጁ
 ተግ ሲል እንዳየሁት
 በገዛ ደሙ አጠብኩት!
 ስመለሰ ቀን ሳይነጋ
 ብቻውን ካውሬ መንጋ
 ጥንድ አውራሪስ አድፍጦ
 ቢጋፈጠኝ አፍጥጦ
 በከረዮ ሴት ኩራት
 አልኖር ብዬ በጥቃት
 ቤቴን በረቴን ትቼ
 ሉጋ ጦሬን አንግቼ
 በዳምባል ሰም እንደማልኩ
 ኮርማ አውራሪስ ተንተራሰኩ።
 ሸንቃጣው ግዳይ-ጣሌ
 ዳምባል አባ ጋናሌ!

 ዳምባል! ሮሮምሳ ላራ!
 ዳምባል! ጋላልቻ ሬሮ!
 ኢማጂ ዲና! አባ ጋናሌ!

ዋ! ያቺ ዓድዋ

ዋ!

ዓድዋ ሩትዋ

የዓለት ምሰሶ አድማስ ጥጥ

ሰማይ ጠቀሰ ጭጋጋ ዳሰዋ

ዓድዋ

ባንቺ ብቻ ሕልውና

በትዝታሽ ብፅዕና

በመስዋዕት ክንድሽ ዜና

አበው ታደሙ እንደገና....

ዋ!

ዓድዋ የዘር ዐፅመ ርስትዋ

የደም ትቢያ መቀነትዋ

በሞት ከባርነት ሥርየት

በደም ሰነፃነት ስለት

አበው የተሰውብሽ ለት!

ዓድዋ

የኩሩ ትውልድ ትርስዋ

የኢትዮጵያነት ምስክርዋ

ዓድዋ

የኩሩ ደም ባንቺ ጽዋ

ታድማ በመዘንበልዋ

ዐፅምሽ በትንሣኤ ነፋስ

ደምሽ በነፃነት ሕዋስ

ሲቀሰቀስ ትንሣኤዋ

ተግ ሲል ሲንር ትቢያዋ

ብር ትር ሲል ጥሪዋ

ድው-አልም ሲል ጋሻዋ

ሲያስተጋባ ከበሮዋ

ሲያስገመግም ዳኘው መድፍዋ

ያባ መቻል ያባ ዳኘው

ያባ ነፍሱ ያባ ቃኘው

ያባ በለው በለው ሲለው

በለው-በለው-በለው-በለው!

ዋ! ዓድዋ

ያንቺን ጽዋ ያንቺን አይጣል

ማስቻል ያለው አባ መቻል

በዳኘው ልብ በአባ መላው

በገበየሁ በአባ ጐራው

በአባ ነፍሱ በአባ ቃኘው

በለው ብሎ+ በለው-በለው!

ዋ! ዓድዋ
 ዓድዋ የትላንትናዋ
 ይኸው ባንቺ ሕልውና
 በትዝታሽ ብፅዕና
 በመስዋዕት ክንድሽ ዝና
 በነፃነት ቅርሰሽ ዜና
 አበው ተነሥ እንደገና።
 ዋ! ያቺ ዓድዋ
 ዓድዋ ሩቅዋ
 የአለት ምሰሶ አድማስ ጥግዋ
 ሰማይ ጠቀሰ ጭጋግ ዳለዋ
 ዓድዋ

የካቲት - (፲፱፻፷፬ - ዓድዋ)

ሕይወት ቢራቢሮ

ቢራ ቢሮ ከአበባው ላይ፥ ምን አይተሽ ነው ከቅጠሉ
 ከቄጠማው፥ ከለምሰሙ፥ ሰምረሽ፥ አቅፈሽ መመሰሉ
 ለምንድነው ቢራ ቢሮ
 አበባሽ ከአበባው ሠምሮ፥
 በፀደይ ከፀደይ ጋር ፈክቶ
 በርቶ፥ ተጥለቅልቆ ደርቶ
 እንደ ጮራ ተንዝርግጥ፥ በመንጸባርቅ ተንጣሎ
 ፀደይ እክሎ ፀደይ መስሎ
 ውሎ፥ ጓላ ቀኑ ሲመሽ
 ፀሐይ ግንባሯን ቀልሳ፥ ከጭሰማ ክንፍ ስትሸሽ
 ብርሃኗ በሌት ተዳፍኖ፥ ዓይኗም ፈገግታዋም ሲሰንፍ
 እዝርአቱ እርጭ ብሎ፥ ጸጋውን ከመልኩ ሲገፍ
 አበባው ምድሩን ሲንተራስ፥ ያፈር ጽዋ ዕረፍቱን ሲገድፍ
 ቢራ ቢሮ ያንቺስ ሞገስ፥ ለምንድነው አብሮ እሚረግፍ?
 ምን አይተሻል ከቄጠማ፥ ምን አይተሻል ከለምሰሙ
 ቀን አብረሽ አብበሽ ውለሽ፥ ሲመሽ አብረሽ መለለምሰሙ?
 አስተምሪኝ ቢራ ቢሮ፥ ሰው ለመባል አስኝታይ
 ቀድሞ የት ነው መነሻዬ
 ሲመሽ የት ነው መድረሻዬ?
 ሲተረትማ ሲወጋ፥ ከየብልጭታው ውጋጋን

የሰው የእራሂት የአለምፍተ ውስብስብ ነገደ ጉንዳን
 ሲነሣ ሲሮጥ ሲደፋ፥ ሲያጋድል ሲያዛባ ሚዛን
 በማይመጠን ታላቅ ኃይል፥ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን
 ሊፍተለተል ይወለዳል፥ ሳይነቃ ይወድማል ይባላል
 ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፥ አለማቋረጥ ይጓዛል፥
 ይኸ ይሆን አልፋ-አሜጋ? ይኸ ይሆን አስቀድሞ ቃል?
 ያንኛሳ ምሥጢር ምንድነው፥ ቢራ ቢሮ አንወያይ
 አንኛ የዕፀዋት አዋዋይ
 ከፀደይ ጋር ፀደይ መሳይ
 ከአበባም አበባ መሳይ....
 ምን አለበት ሳንዲት ሰሞን
 ቢራ ቢሮ እኔ አንኛን ብሆን
 በፍሰሃሽ ብጥለቀለቅ፥ ብነግሥባት ባንኛ ጽዮን?
 ጸጋ ሞገሰሽን ለብሼ፥ እኔ ባንኛ ሰም አልፌ
 እኔ ባየርሽ ሰፍፌ
 እኔ በአክፍፍሽ ከንፌ
 ምን አለበት ቢራ ቢሮ፥ አንኛ ቀለም ለበሰ ቅጠል
 የብርሃን ጮራ ጠለል
 ተወርዋሪ ሂሳይ መስል፥
 ምን አለበት ቢራ ቢሮ፥ ዕድልሽን እኔ ብታደል?
 ትንኞች፥ ዝንቦች ያሙሻል
 ወረተኛ ነሽ ይሉሻል!

ከአበባ አበባ መክነፍሽ
 ከፀደይ በጋ መዝለቅሽ፥
 ከሾህ፥ ከጉድፍ ስትሰቂ
 ከየሰንጥሩ ስትወድቂ
 ስትሳፋሪ፥ ወግ ስትነጥቂ
 እያወቅሽ እንዳላዋቂ
 የወረት ነው ብለውሻል፥ ቢራ ቢሮ ተጠንቀቂ።
 የበጋው እንኳ ግድየለም፥ የሀጋይ አሰድ እሳቱ
 ቢያነድሽ፥ ቢያክነፈንፍሽ፥ ቢያጤንብሽ ትኩሳቱ
 ተፈታትኖሽ ነው ፍትወቱ
 አለውልሽ መዋተቱ
 ከጉድፍ ጋር መጋጨቱ።
 ምነው ታድያን ቢራ ቢሮ፥ በዝንቦች ወራት በበልጉ
 አበቦች ሲጠወልጉ
 መስኩ ቦዘን ሲከናነብ፥ በትንኝ ጨስ ሲታፈን
 አረንጓዴው ሲገረግ፥ ያሸበረቀው ሲሸፈን
 ፀሐይ የኅዘን ማቅ አጥልቃ፥ በጉም በርኖስ ስትዳፈን
 አንደ ደስታዋ ጊዜ፥ መከራዋን ሳትካፈይ
 ጭንቋን አብረሽ ሳትቀበይ
 ከትንኝ ጋር ስትጋፈ፥ አልቀመጥ ብለሽ አርፈሽ
 ይኸው አጉል ስም ተረፈሽ።
 ቢራ ቢሮ ተናገሪ፥ ሞያው እንዲህ ነው ባንኛ ዓለም

ከፀደይ የፀደይ ቀለም፣ ከበልግም የበልግ ቀለም
 ከአበባውም፣ ከጉድፋም፣ ከትንኙም መስሎ መግጠም?
 ለካ እንዲህ ነው ያማርሽባት፣ የሕይወትን አገም ጠቀም
 ቢራ ቢሮ ሆኖ እማይበር፣ ፀደይ ሆኖ የሚዘልቅ የለም?
 ላንቺ ይብላሃልኝ እንጂ፣ ለኔስ ክረምት ደረሰ
 በሰማያት ዕንባ ምድርን፣ ሊጠርግ እያጋበሰበሰ፣
 አበባውን እንደጉድፍ፣ ጉድፉን ከዝንብ ጋር ሲያሰስ
 ሁሉን እኩል ሲያግበሰብስ
 አጥርና ጉጆ ሲድስ
 ሜዳውን በደለል ሲምስ
 ግንዱን በዶፍ ሲገረሰስ
 ክረምት አያ እናት አይምራ፣ ማመዘዘኛም የለህ ወይ?
 ጉድፍ፣ ጽጌ-ረዳ፣ ዐደይ
 ማንንም ከማንም አትለይ?
 አየን የሁሉ እኩል ቤት ወግ
 መደምሰስ፣ መገርሰስ፣ መጥረግ!
 ቢራ ቢሮ እንዴት ነበር፣ ያንቺስ የክረምቱ ውሎ?
 መቸስ ለይቶ ፈጥሮኛል፣ ከሁሉ አድረሽ ኑሪ ብሎ
 የመመሰል ሞያ ከኖ፣ የመጠጋት አቅል አድሎ
 ክረምሽ አሉ እንደ ሌት ወፍ
 ተለትመሽ ከቤት ክፈፍ፣
 እንደ ግንደ-በል ምስጦች፣ ከምሰሰ ተገን መግባት

በየጣራ እንደ ሸረረት፣ በምድጃ እንደ እሳት እራት
 ዕድልሽ የዋዛም አደል
 ክፉ ፈተና ነው መምሰል

በርቺ እንግዲህ ቢራ ቢሮ፣ ክረምት ላንቺ ብቻ አለፈ
 መስሎ አላድር ያለውማ፣ በጐርፍ ዘቅጦ ጐረፈ
 ለካ ምሥጢርሽ ይኸው ነው። በቃኝ እኔም አልሳሳት
 ሲነገር እንደሰማነው፣ ከየብልጭታው ውጋጋን
 የሰው፣ የአራዊት፣ የአእዋፍ፣ ውስብስብ ነገደ ጉንዳን
 በማይመጠን ታላቅ ኃይል፣ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን
 ሊፍተለተል ይወለዳል፣ ሳይነቃ ያልፋል ይባላል
 ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፣ አለማቋረጥ ይጓዛል
 ይኸው ነው አልፋ-አሜጋ? ይኸው ነው አስቀድሞ ቃል?
 በኅሊና መሳከሩ፣ ሳይሆን የቆሽት ሕመም ማብቀል
 በአለብላቢት መለብለቡ፣ ልቦናን በሣግ መቀቀል
 ይሁን ያለን ዲብ-ኩሉ፣ የኑሮ ግማደ መስቀል
 ለካ እንዲያው ነው መርበትበቱ፣ ሥራ-ቃሉ ሳይነቀል?

በይ ብር በይ ቢራ ቢሮ፣ ክረምት ላንቺ ብቻ አለፈ
 ሌላው በጐርፍ ጐረፈ
 ሞተ፣ በተኛበት ረጋ
 ፀደይ ላንቺ ብቻ ነጋ
 ሽር ብለሽ መንቆጥቆጥ ነው፣ ከዚያም፣ ከዚያም፣ ከዚያም ሠምሮ

አወቅሁብሽ፣ ነቃሁብሽ ፥ አንቺ ሕይወት ቢራ ቢሮ
 ቀናሁ መሰል አንች ወላዎይ?
 ነይ ብር በይ እንወያይ
 አንቺ የዕልዋት አዋዋይ
 ከፀደይ ጋር ፀደይ መሳይ
 ከአበባም አበባ መሳይ
 ምን አለበት ላንዲት ሰሞን
 ቢራ ቢሮ እኔ አንቺን ብሆን?

፲፱፻፳፩ - ሰድስት ኪሎ

መሽ ደሞ አምባ ልውጣ!

አምባ ወጥቼ እኩለ-ሌት፣ ሰለት ገብቼ በሰሟ
 ከርሞ ሰይጣን በሷ አስቶኝ፣ ልገላገል ከሕመሟ
 ጠበሷ አፋፍ በጨረቃ፣ ደጋግሜ፣ ማሕሌት ቆሜ
 ሆዴ ቃትቶ ባር ባር ብሎ፣ እርቃኔን ከሷ ታድሜ
 ደጀ ሰላሟን በአራት እግር፣ ተገብርክኬ ተሳልሜ
 በሥጋዬ እሚነደውን፣ በጸሎት ላቤ አጣጥሜ
 እፎይ ብዬ አመስግኜ፣ ውዳሌዋን ደጋግሜ
 ገና ከደጅዋ እልፍ ሳልል፣ ደሞ ይምጣ የቁም ሕልሜ?
 ሌት በጥምቀቷ የነጣው፣ ነጋ፣ ደፈረስ ደሜ።
 ሰሷ እንጂ ሰኔ አልያዘልኝ፣ አዬ የሰለት አታምጣ!
 በውጣ ውረድ በጠበል፣ ባሣር ወዜ ቢገረጣ
 ልክፍቷ እንደሁ አልለቀቀኝ፣ መሽ ደሞ አምባ ልውጣ!

፲፱፻፶፩ - ቢሾፍቱ

ማነው 'ምንትስ'?

ያው መቸም እኔም እንደሰው

አንዳንዴ፣ አንዳንዴ ብቻ፣ ሕሊናዬን እውነት ሲያምረው

ሰብሰብ ብዬ እማለበው

"ቀድሞስ ቢሆን ለኔ ብጤ፣ ለኔ ብጤ የሕዋን ዘር

አዳሜ በኔ ላይ በቀር፣ ለኔ መስክሮ አይኖር"

ብዬ ከልቤ ለማከር

እኔው ክኔው ስከራከር

ተጨብጦ እማብላለው

ያው መቸም እኔም እንደሰው

የሐቅ ራብ ነፍሴን ሲያከው

ልቤ ልቤን ሲሞግተው

"እውነትስ ምንትስ ማነው?"

እያለ ነው።

ያም ሆኖ ነገሪ ከልብ

ያልወጣ ነውና ለሕዝብ

ለማንም ያልተገለጠ፣ የራሴ ድብቅ ሱባዔ

ልቤ ከልቤ ጋር ብቻ፣ ያረገው የዝግ ጉባዔ

ከቶ የናንተን ዳኝነት፣ አልጠይቅምና ሰሙኝ

ፋይል ክፈች እንዳትሉኝ።

ያው ብቻ በዘልማድ ሕግ፣ በእንቁፈንቶአችሁ ልረታ

እውነቱ ከእውነት ተፋጭቶ፣ ሐቅ ሆኗልና ሽውታ

ለለዚህ አንዳንዴ ብቻ፣ አልፎ አልፎ ብቻ ሳንዳፍታ

አሳቤም ሥጋዬም አብሮ፣ ትንፋሼም ሲያገኝ እፎይታ

ምንትሶች ለምትሉን፣ የለንምና ጸጥታ

ከዚያ ከሌት ውጣ ውረድ፣ ከቀን መኝታው ድውታ

ላመል ታህል ብቻ ድንገት፣ ለሃላብ ንቃት ለትዝታ

ገለል ቀለል ሲለኝ፣ ከሰንቱ ሆይታና ዋይታ

'ከዳር ዋጋው ካንድ ጊዜው'፣ ከሂሳብ ዛቸው ቆይታ

ከግራማ-ፎን ቀረርቶው፣ ከድምድሙ ካካታ

ከሙዚቃው ሆያ ሆዬ፣ ከናላ-ወቀጣው ፋታ

ከዳንኪራው ውትር ግትር

ከመጠጡ ብኻ ድንብር

ትንሽ የሕሊና ሰላም፣ አገኘሁ ለል የሚለኝ ቅር

እንደገና ለብቻዬ፣ የልቤን ቁስል የሚያጭር

አለብኝ የሐቅ ብትር

ነፍሴን ከስሶ እሚያከራክር

እንደዛር እሚጐነትል፣ ሐቅ እንድጠይቅ የሚያስጥር፣

ያራቡኝን፣ ያጠሙኝን፣ የነሱኝን የሐቅ ዕድር

እንድጠይቅ፣ እንድጠይቅ፣ የሚያረገኝ እርር ክርር

ነፍሴን ከልቤ እሚያሟግት፣ በሐቅ ራብ እለካጣጥር

መንፈሴ ውስጥ የሚያቃጭል

'እውነትሰ ማነው ምንትሰ?' እስኪ እንጠያየቅ የሚል

ሕመም አለኝ፥ ይኸም ሆኖ፥ እግዜር ያሳያችሁ ላልል

ለይታችሁ አጥራችሁኝ፥ ከዳኝነታችሁ ባሕል

ከፍርድ አደባባይ ክልል፥

ለኔ ከቶ ላታውቁልኝ

ነውር በቀር ላታዩብኝ

ጠር በቀር ላታሰቡብኝ

የሕሊናችሁን በደል፥ በኔ ለምትወጡብኝ

ምንትሰ ከማለት በቀር፥ ሌላ ምን ላታስገኙልኝ

መቸም ቢሆን እኔ እናንተን፥ እግዜር ያሳያችሁ ላልል

እዘልቃት እንደሁ ነው እንጂ፥ ከልቤ ጋር ላብስለሰል

ምንም! ቃል ለምድር ለሰማይ

ያሳያችሁሰ ብላችሁ፥ አየን ላትሉ አለብካይ

መሃላ አለኝ፥ ትናንት እንኳ፥ የእህቴ ልጅ እንኳ ትላንት፥

የሥጋ የዘመድ ያጥንት፥ የደም መተሣሠር ገፍቷት

አገር አቋርጣ ልታየኝ

ልታጫውት ልትጠይቀኝ

ልታዋየኝ ልታቀርበኝ

ችግርሽ ገባኝ ልትለኝ

ከዘመድ ልትደባልቀኝ

የወግ መሰላል ልትሆነኝ

ካገር ልታመሳሰለኝ

አዲስ ዘዴ ልታሳየኝ

እንደመጻሕፍቷ ብርሃን፥ አርቃ ልታሳስበኝ

በመንፈሰ ውድቀት እንዳልርቅ፥ በርቺ ልትል ልታቀርበኝ

መጣች ብዬ ሳሳስቃት

ሳጉርላት ሰገባብዛት

ልቤ ፈክቶ ሳዳምጣት፥

....የእህቴ ልጅ እንኳ ትላንት

ለካ እሷስ 'ቦይ-ፍሬን' ብጤ፥ 'ዳር-ልግ' እምትሉት ሽቷት

ምሥጢር የሚያመሣጥራት

አሳስቧት፥ አስኝቷት

የሚያሳውቅ፥ የሚያስተምር፥ ልቦና የሚከፍትላት

ለጊዜው፥ ለጊዜው ብቻ፥ በኔው ቴፕ እያራመዳት

በኔው መጠጥ እያጣጣት

በኔው ሶፋ እያስጠናት

ችግሯን ከተረዳላት

ኋላ ደብተር መግዣ እሚላት

አስኝቷት፥ አሳስቧት

ነበር ለካ የደከመችው

ያገርን የወግ ድልድል፥ ድንበሩን የዘለለችው

የባሕሉን የሥርዓቱን፥ ክልል የተሻገረችው

የሥልጣኔ መጽሐፏን፥ ድርሳኗን የዘረጋችው ...

እና አንዳንዴ፥ አንዳንዴ ብቻ፥ እኔው ከኔው ስመካከር
 ከልቤ ጋር ስከራከር
 ያው መቼም እኔም እንደሰው
 የሐቅ ራብ ነፍሴን ሲያመው
 እኔንስ ያሉትን አሉኝ፥ “ግን የእውነት ምንትስ ማነው?”
 እያልኩ ነው።
 ይህ ነው አንዳንዴ እሚያጽናናኝ
 ከሃሰት ሃፍረት የሚያዋጣኝ
 ከንፈሩን ለሚመጥልኝ፥ ለሚያዝንልኝ እንዳዝንለት
 ከንፈሩን ለሚነክሰብኝ፥ በሚያዝንብኝ እንዳዝንበት
 ለወረት ይፍታሽ ስሚለኝ፥ ወረት ይፍታህ እንድልበት
 በሚያሾፍ እንዳሾፍበት
 በሚሰቅ እንድሰቅበት
 በቀን ለሚንበላጠጠ
 በሌት ለሚብለጠለጠ
 እንደቀንድ እውጣ ሰንኮፈን፥ እንጭጭ ሕሊና ያወጡ
 የሴቶች አብሮ አደጉቼም፥ ባሎች እየፈረጠጡ
 በጭሰማ እየወጡ፥ እያዋጡ እየዋጡ
 ሁሉም በተራ ከመጡ
 በወሬም በማሽቃበጡ
 በኔው ሥራ እኔን ሲበልጡ
 ሴቶቻቸው ፈንታቸውን፥ ከኛው ጋር ሲበላለጡ

ሰይሰሙላ ለወግ ብቻ፥ እኛኑ እያሸጧጠጡ
 ስልካቸውን መዋዋያ፥ እያረጉ ቢያሸቃብጡ
 ቢሮአቸውን ሱቅ እድርገው፥ እየዋሉ ቢጋለጡ
 ያው አልፈው በወረታችን፥ በእንጀራችን ላይ በመጡ
 በገንዘቡም በሌላውም፥ ስጦታ እየተሰጣጡ
 በምሥጢር ሲቀማመጡ
 ባልና ሚስቱ በገሃድ፥ በንግዳችን በገቡብን
 ገቢያችንን ወስደውብን
 ስሙን ብቻ በተውልን
 በዚህ ላይ ጨክታችንን፥ ጭምር ነጥቀው ሲጮኹብን
 መልሰው ደሞ ሲያዝኑልን
 ለወግ ሲመጸደቁብን
 ሕሊናቸውን ባይሹት፥ ጎዘን የሚሹት እነሱ
 ለሰባት እምነት ሲምሉ፥ በሰባት ምላስ ሲያወሉ
 ባንደኛው ሲነካከሉ
 በሌላው ሲሞጋገሱ
 በሦስተኛው ሲካሰሱ
 ሌት ዓይኑን ላፈር ያሉትን፥ ሳይነጋ የሚያወድሱ
 እነሱን አርጉብን ጨዋ፥ የሸንጎ የባሕል አዋይ
 የሥነ-ሥርዓት ደላዳይ
 መራጭ ቆራጭ ቀናን ከአባይ
 ጨዋ መሳይ፥ ንጹሕ መሳይ

ከኔ ምንም ላይሻሉ፡ ደሞ እኔን ምንትስ ባይ!
 “ከሌባ ሌባ ቢስርቀው
 ምን ይደንቀው” እንደሚባለው
 እኔንም የሚያስደንቁኝ
 ከኔ አንስው እኔን ሲያወግዙኝ!
 በገዛ ስማቸው እኔን፡ ባፍ ሙሉ ምንትስ ሲሉኝ!
 ይደነቅላቸው እንጂ፡ ያም ቢሆን በቃንጣይሉ
 ወኔአችንን ካልበከሉ
 በሥጋችን እንደጣሉን፡ መንፈሳችንን ካልጣሉ
 ቅስጣችንን ልባችንን፡ ሌት-ተቀን ካላቃለሉ
 ዓሜን ብለን እስከናምን፡ ምንትስ ነን በሉ እያሉ
 ሲያሽቃብጡ ሲያዳልሉ....
 ስንቱን በኛ ላይ ማጋፈር፡ ለይስሙላ መካካሻ
 ወይ ለንዴት መቀነሻ
 ወይ ለበቀል ማስታገሻ
 ወይ ለመሃላ ማፍረሻ
 ሸረ ስንቱ፡ ሞልቶ ስንቱ፡ ብኩን የመንፈስ ምንትስ
 ለሥጋውም አብሮን ወድቆ፡ ዳግም በአእምሮው ሲረክስ
 በልቦናውም ሲሰሰን፡ በሕሊናው ሕግ ሲድስ
 ‘ፍራ-ደሜ’ ነው እያለ፡ የኔት ደም ሲያልከስከስ
 በቃሉና በመንፈሱ፡ ወድቆ ደቅቆ ሲበሰብስ
 ቲህ ወዲያ ማነው ምንትስ!

ከሥጋው አልፎ በአእምሮ
 ዘሙቶ ወድቆ ተስብሮ
 ከኔ እኩል ለገንዘብ ሰከሮ
 በቃልና ባንደበቱ፡ ከኔ ይበልጥ አመንዝሮ
 ገበያው እንዳዋጅ ቅዳጅ፡ ከቤት ሾልኮ የትም ሲታይ
 ልቅሶ ላይ ሆነ አደባባይ
 ጎረቤት ሆነ ገበያ፡ ቤተ-ታቦት ቤተ-ጠንቋይ
 በመኪና ወይ በጫካ፡ በጭለማ ወይ ጣይ ለጣይ
 ዝም ብንል ብናደባ፡ ዘመን ስንቱን አሸክሞን
 የጅልነት እኮ አደለም፡ እንድንቻቻል ነው ገብቶን
 ገልጦ ታይቶን ሁሉ ታውቆን
 እንጂ፡ አደለም ተሰናን
 ጩዋ እሚባል ማን አለና፡ ደሞ ማን ምንትስ ሊሆን፡
 አማማና አባባ አንኳ፡ የልቤን የምነግራቸው
 ምንም የማልደብቃቸው
 አንዳንዴም ሲቸግራቸው
 ገንዘብ ቋጥሬ ይገርላቸው
 መጦሪያ የሚሆናቸው
 ድካምና ሽምግልና፡ ጎረቤት ፊት ሳይጥላቸው
 ጎጆ ልቀልስላቸው
 የግብር ልክፍልላቸው
 ሄጀ፡ ዘመድ አዝማድ መሃል፡ ተፈራርቀው ሲመርቁኝ

ጉልበታቸውን እንደሳምኩት ቡራኪአቸውን ሳይሰጡኝ፤
 አባባና እማማ እንኳን፤ ካንድ ልቤ እኩል የሚያውቁኝ
 ዝቅ እንዳልኩ ሳልነሳ፤ ተንበርክኪ ሲመርቁኝ
 እዚያው ተጠቃቅሰው አሙኝ፤
 በዓይንና በግንባር ጥቅሻ፤ ከዘመድ አዝማድ ጋር በሉኝ፤
 ጉድ ብለው እያስታወሱ
 በገጻቸው እያወሱ
 ከንፈር እየተናከሱ
 በዓይን እየተጠቃቀሱ
 የልጅነቴን ሳይረሱ
 ከጉረቤቱ መሃከል፤ እነማን እንደለመኑኝ
 እምቢ ስልም የሰደቡኝ
 እሺ ስል ጉድፈላ ያሉኝ
 ወይም ከኔው አድረው ውለው፤ ጎሳ ያች ምንትሰ ያሉኝ
 እነማን እንደነበሩ፤ ሁሉንም አስታውሰው አሙኝ፤
 በጉረቤቱ መሃከል፤ እንዳችም ወሬ ሳይረሱ
 በዓይን እየተጠቃቀሱ
 ከግራቸው ሥር ሳልነሳ፤ ቡራኪውን ሳይጨርሱ
 አሙኝ
 ሥጋዬን ከተፋኝ
 ከዘመድ አዝማድ ጋር በሉኝ።....
 ታዲያን እኔንም እንደሰው

እንዳንዴ፤ እንዳንዴ ብቻ፤ ሕሊናዬን ሀቅ ሲያምረው
 ዳኝነት የእግዜር ነውና፤ ልቤን ፍረደኝ የምለው
 “እውነትስ ምንትሰ ማነው?”
 እያልኩ ነው።
 ግን እንዳንዴ እምዘነጋው፤ ሳስታምም የሰሜን ቁሰል
 አለነሱም የለኝም ብል
 ቢያሙኝ ነውና የባህል
 ምነው በተለይ በነሱ፤ ብቻ ስምን ይቅርባቸው
 እያልኩም ነው።
 ደሞ ያባባም የእማማም፤ አልፎ ቀርቶ ደሞ ዛሬ
 እንዲህ የሰም ማቅ ለብሼ፤ ነፍሴን ጭምር ተዘክራ
 ተገንጥዬ ተነውራ
 እይሰበሩት ስብራት፤ የሰም ቅጭት ተሰብራ
 ከብሬን አንገቴን ቀብሬ
 አንድ ልጄን አስተምሬ
 አሰጨርሼ ተቸግሬ
 አልፎ፤ ‘ግራ-ዱኤት’ ሲሆን፤ ደሞ አዲስ ችግር ያሳየኝ!
 የሠርጉ ዕለት ከእጮኛው ጋር፤ ጠርቶ እንዳያስተዋውቀኝ
 ማን ይበለኝ፤ ምን ይበለኝ
 ስም አጠረው፤ ስም አጠረኝ።
 እኔን፤ ልጄን፤ ግራ ይግባኝ!
 እኔን እናትክን ስም ይጥፋኝ፤

አትጥራኝ አልኩት፤ አትጥራኝ
 አታስታውስኝ አልኩት እርሳኝ
 ይህም ሆኖ እኔ ልጀን፤ እግዚአብሔር ያሳይህ አልል
 ቢከብደው ይሆናልና፤ ማለፍ ከትምህርቱ ከልል
 ከሥልጣኔውን ኬላ ደፍ፤ እሱም ከሱ ዘመን ባህል፤
 እግዚር ያሳይህም ብለው፤ ቢጥርም ሊያሳየኝ ሳይችል
 በእውቀቱ ብስለት ተቆርጦ፤ ተበጣጥሶበት የኔ ውል
 እንደገና የሱም ዘመን፤ አዲስ ባወጣው ድልድል
 ታጥሮ የኔ ዕድል ከሱ ዕድል፤
 እና ምንም ቢሆን ልጀን
 ፍቅሬን የመጨረሻዬን
 ስም ያጣልኝን እንድዩን
 ባላዋሰኝ ውል እንዳልውል
 ያውጣህ እንጂ ከዚህ እክል
 ይኸው ቃል ስምድር ለሰማይ፤ እግዚር ያመልከትህ ሳልል፤

ብቻ እንዳንዴ እየረሳሁት
 እንዳንዴ እኔም እንደሰው፤ ልቤን እያስዘነጋሁት
 ለትንፋሽ ያህል ለእጩይታ፤ ፋታ ብጤ እየሰጠሁት
 ከዳንሱ ዳንኪራ ርግደት
 ከሙዚቃው ዋይታ ግዝፈት
 ከፍካሬ ኢየሱስ ጥሪ፤ ከፋንፋር ነጋሪት ግለት

ከሃላዊ መሲሃን ጩኸት
 ከነጉግ ግንጉግ መለከት
 እኔም እንደሰው እንዳንዴ፤ ልቤን እያስዘነጋሁት
 ሕሊናዬ እያመለጠኝ፤ ያ በመጠጥ የሸፈንኩት
 በውሰኪ እንፋሎት ያፈንኩት
 በዕድሜ ቱሰል የጠቀምኩት
 ተግ ይልና፤ ብቅ ይልና፤ በገሃድ እያስተዋልኩት
 የሐቅ ራብ እንደፈራሁት
 ግትር ብሎ ግንባሬ ላይ፤ በቁም እየተፋጠጥኩት
 ልቤ ልቤን ሲያማከረው
 “በቁም መረሳት፤ መጥፎ ነው!”
 እንኳ ቢለው
 ዳኝነት የእግዚር ነውና፤ እኔም ፍረደኝ የምለው
 “እውነትስ ምንትስ ማነው?”
 እያልኩ ነው።

፲፱፻፷፫ - አዲሳባ

‘እከካም ተማሪ’

አንባቢው ጀመረ፤ ደብተሩን ጨበጠ፤
ገጽ አገላበጠ፤
በቃላቱ ምትሀት፤ ሃሳቡ ተዋጠ፤
አንባቢው ጀመረ፤
እኔም ቢራዬን ያዝኩ፤ አበባ አየሁ አለ፤
እያሰላሰለ፤ ይተኝ ጀመረ፤
ያነብ ጀመረ፤
እኔም ቢራዬን ያዝኩ፤ አየተመቻቸሁ፤
ሃላቤን ጠቅልዬ፤ እየተገነጩሁ፤
ትዝታው ፈለቀ፤ እያሰላሰለ፤
አበባ አየሁ አለ።
ታምሜ ተኝቼ-ሆሰፒታል ገብቼ
አበባ አየሁ አለ፤
አንዲት ውብ አበባ፤ ለም ያወጣሁላት፤
ውብነሽ አሰኝቼ፤ ብቻዬን ተኝቼ
አበባየሁ አለ!
እንደእንቁጣጣሽ ቀን፤ እንደመስቀል መዓልት
ስም ያወጣሁላት፤ እንደ አበባ ወራት፤
አበባየሁ አለ። ብቻዬን ተኝቼ፤
ሆሰፒታል ገብቼ።

እኔም ቢራዬን ያዝኩ፤ በሃሳቡ አየተያዝኩ
እንደሱ እያስታወስኩ፤ እንደሱ እያስተዋልኩ፤
እንደሱ ትዝ አሰኝ፤ እንኳን እማውቃቸው፤
እማላውቃቸውን፤ ጭምር አስታውሰኝ፤
አበባ አየሁ ሲለኝ፤ ግጥሙን ሲደረድር፤
ቅኔ ሲደረድር፤
እማላውቃቸውን፤ ጭምር አስታወስኝ፤
ቢራዬን እንደያዝኩ፤
እንደሱ አያስተዋልኩ።
እኔንም ትዝ አሉኝ፤ በድምፁ ተሰሙኝ፤
በከንፈሩ ሳሙኝ፤ በዓይኖቹ አልፈው አዩኝ፤
ጐንጨት፤ ጐንጨት እያልኩ፤ እንደሱ አያስተዋልኩ።
እኔንም ትዝ አሉኝ፤
እንኳንና እማውቀው፤ እማላውቀው ታየኝ፤
በከንፈሩ ሳሙኝ፤
በዓይኖቹ አልፈው አዩኝ፤
በድምፁ ተሰሙኝ።
ዳባ የለበሱ፤ አቆማዳ የያዙ፤
በትረ-አሮን፤ መቋሚያ፤ የተመረኮዙ፤
ከክ የወረሳቸው፤ ከቶ እማላውቃቸው፤

በድምፁ ተሰሙኝ፤ በዓይኖቼ አልፈው ታዩኝ።
 ደሙ የቆረቆዘ፤ ወዘ የቆረቆዘ፤
 በትረ-አርግ፤ መቋሚያ፤ የተመረኮዘ
 ዳባ የለበሰ፤ አቆማኛ የያዘ፤
 ልብሱ የታረዘ። ዳባ ያጠለቀ፤
 በርኖስ ያጠለቀ፤ እከካም ተማሪ፤
 አንጀቱ የራቀው፤ በራብ የደቀቀ፤
 ታየኝ በእንባቢው ዓይን፤ ግጥሙን ሲደረደር፤
 በድምፁ ተሰማኝ፤ ሳሙኝ በሱ ከንፈር።
 ያ ለማኝ ተማሪ፤ እከካም ተማሪ፤
 በሱ ተመሰሎ፤ ባንተ ተመሰሎ፤
 እሱ ኖሯል ኗሪ፤
 እሱ ኖሯል ቀሪ።
 በኛ ተመሰሎ፤ ባንተ ተመሰሎ፤
 ዳግመኛ ተፈጥሮ፤ ሁለተኛ በቅሎ፤
 እበባው ሲዘራ፤
 የግጥም እዝመራ፤
 የቅኔ አደባባይ፤ ገበያው ሲደራ።
 እንባቢው ቀጠለ፤
 እያሰላሰለ፤
 አበባየሁ አለ፤
 “ኢዮሃ አበባዬ፤ መሰከረም ጠባዩ!”

ዳባ የለበሰ፤ ግኅደር ያነገተ፤
 በጭቶ የነከተ፤ በእከካ የነከተ፤
 ‘እኮ ዘተምህረ፤ ይከውን መምህረ’
 እንባቢው ቀጠለ፤
 አበባየሁ አለ፤
 ፊት-ለፊቱም ያለው፤ ጭጭ ብሎ አዳመጠው፤
 ዘጉ ቅንድቦቹ
 ለዘብ አሉ ዓይኖቹ።
 ለሽ እሉ፤ ፀጥ እሉ፤ እርጭ እሉ፤ ተኙ፤
 በባሕር-ሃሳብ ስጥመው፤ ጠልቀው፤ ቀዝፈው ዋኙ፤
 በቁም ሕልሙ ምሥጢር፤ ተአምር ሲኖኙ።
 ወይስ ለሱም ታዩት?
 ዳባ የለበሱት።
 ጢማሙ ከጐኑ፤ ዓይኖቹን ቀልሶ፤
 በከናፍሩ ጫፍ፤ ትምባሆውን ነክሶ
 ተከዝም እያለ፤ ፈካ እያለም ጥርሱ
 ያንባቢውን ግጥም፤ ላመጸው ከነጢሱ፤
 አለ ግን አምሳያ፤ በእንባቢና በሱ፤
 ግጥሙን ሲደረድር፤ ሲያነብ አንበልብሎ፤
 “የባሕር ቅርድዶች፤ የፍቅር ቃጠሎ”
 ሲያነብ አንበልብሎ፤ ሲተች ዝግ ብሎ።
 ቢራዩን እንደያዝኩ፤ እንደሱ እያስተዋልኩ፤

ያ ባለአቆማዳው፥ እከካም ተማሪ፤
 በዚህ ተመሰሎ፥
 በዚያም ተመሰሎ፥
 ያ ለማኝ ተማሪ፥ ቅማላም ተማሪ፥
 በኔም ተመሰሎ፥ እሱ ኖሯል ሄሪ፥
 እሱ ኖሯል ቀሪ።
 ያ ዳባ ለባሹ፥ እከካም ተማሪ፥
 አለ መሃላችን፥ ከኛ ተመሰሎ
 ምንተ-ማርያም ባዩ፥ የሌለው ማደሪያ፥
 አለ መሃላችን፥ በዛሬው ገበያ
 በግጥም ድርድር፥ በቅኔ ገበያ፥
 በአእምሮ መስተዋት፥ ራስን በመለያ
 ራስን በማወቂያ፥ ራስን በመለኪያ፥
 በቅኔ አደባባይ፥ በቅኔ ገበያ
 በየአንዳንዱ መንፈስ፥ በየአንዳንዱ ማላ፥
 ምሥጢር ሲያቆጠቁጥ፥ ተአምር ሲዘራ፥
 አደባባይ ቆሞ፥ ገበያው ሲደራ፥
 በየአንዳንዱ መንፈስ፥ በየአንዳንዱ ማላ፥
 አለ ያ ተማሪ፥ አለ ያ 'ኮላላ'።
 ባንተም በኔም በሱም፥ እየተመለለ፥
 አንባቢው ጉን ባለው፥ እየተመለለ
 ሕልም አየሁ በሚለው፥ እየተመለለ

አንባቢው ጉን ሆኖ፥ እያለላለለ፥
 ሕልም አየሁ እያለ፥ ትዝ አለኝ እያለ
 የልጅነት ገጽን፥ የልጅነት ወጉን፥
 ያን የድሮ ሕልሙን፥
 እያለላለለ፤
 በቅኔው መስተዋት፥ ዛሬ እያስተዋለ
 ትዝ አለኝ እያለ፥ ሕልም አየሁ እያለ።
 ከሕልሜ ነቅቼ፥ ያለምኩትን ልነድፍ፥
 ልቃኘው ቅዠቴን፥ ላስቀምጠው በረድፍ፥
 ከሕልሜ ባንኜ፥ ከእንቅልፈ ነቅቼ፥
 እርሳሴን መዝገር፥ ደብተሬን ዘርግቼ፥
 የግጥም ድርድር፥ ገበያው ሲደራ፥
 ሲደራ - ሲደራ - ሲደራ-
 አሁን ያለምኩትን ከሃላቤ ላውጣጣ፥
 ልነድፈው-ልነድፈው-ልነድፈው ለቃጣ
 ያን የቅዠት ፍሬ፥ ደብተር ላይ ልዘራ፥
 ገበያው ሲደራ፥ ጉባኤው ሲደራ
ብዥ ይልብኝ ጀመር፥ ሕቅ አለኝ - አነቀኝ፤
 አልፈጠር አለኝ፥ አልወለድ አለኝ።
 ባምጠው ባምጠው፥ አልወለድ አለኝ፤
 አንባቢው ጉን ሆኖ፥ እያለላለለ፥
 እያቅበጠበጠው - እያቁነጠነጠው-

እያበሻቀጠው - ሳቡ ችፍ እያለ፥
 እንደዚያ ሲያወጋ፤ ሕልም አየሁ እያለ
 የልጅነት ገጹን፥ የልጅነት ወጉን፥
 በቅኔ መስተዋት፥ ሲያስተውል ራሱን፥
 ያ ባለ አቆማዳው፥ እከካም ተማሪ፥
 “እኮ ዘተምህረ ይከውን መምህረ፥
 ብዕሲት እእመረት፥ ተማሪ እእመረት”
 በሱ ተመሰሎ፥ በዚያ ተመሰሎ፥
 ዳግመኛ ተፈጥሮ፥ ሁለተኛ በቅሎ፥
 ያ ለማኝ ተማሪ፥ ቅማላም ተማሪ፥
 በኛ ተመሰሎ፥ እሱ ኖሯል ኗሪ፥
 እሱ ኖሯል ቋሚ፥ እሱ ኖሯል ቀሪ።
 ደሞም ጐኔ ያለው፥ ዓይኖቹን አጉልቶ፥
 ድምፁን አጐርንቶ፥
 ከባለቅኔዎች፥ ራሱን አስተያይቶ፥
 በሕይወት ካሉትም፥ ካሉትም በመንፈስ፥
 “ቻሌንጅ” ነው አለ፥ እንዴት? ከማ ልነሰ?
 ራሱን እነጻጽሮ፥ ከነሱ ተዋህዶ፥
 ቻሌንጅ ነው አለ፥ ማ ለማን ተዋርዶ?
 ውድድር ነው አለ፥ መዝኖ፥ አስተውሎ፥
 እኛን ተወክሎ፥ ራሱን ተወክሎ፥
 ተማሪውን መሰሎ፥ ተሟም እሱን መሰሎ፥

ያ እከካም ተማሪ፥ ያ ዘኬ ለቃሚ፥
 ያ ዐርብ ሮብ ጧሚ
 ያ በተከሲያን ሳሚ፥
 እኛን ተመሰሎ፥ እሱ ኖሯል ቋሚ፥
 በአንባቢው ዓይን ያየኝ፥
 በግጥም ድርድር፥ በቅኔ ገበያ፥
 በየአንዳንዱ መንፈስ፥ ተአምር ሲዘራ፥
 ምሥጢር ሲያቆጠቁጥ፥ ገበያው ሲደራ፥
 ምንተ-ማርያም ባዩ፥ የሌለው ማደሪያ፥
 አለ መሃላችን፥ በዛሬው ገበያ፥
 በያንዳንዱ ቅዠት በቅኔ ገበያ
 በአእምሮ መስተዋት፥ ራሱን በመለያ
 ራሱን በማወቂያ፥ ራሱን በመለኪያ፥
 በየአንዳንዱ ምሥጢር፥ በየአንዳንዱ ማሳ፥
 አለ ያ ቅማላም፥ አለ ያ ኮላሳ፥
 በአንባቢዬ ቅኔ፥ በአንባቢዬ አለማት፥ በሃሳቡ እንደተያዝኩ፥
 ቢራዩን እንደያዝኩ፥ እንጸሱ እያስተዋልኩ፥
 ያ ከካም ተማሪ፥ አቆማዳያያዝ፥
 በትረ-አሮን፥ መቋሚያ፥ የተመረኮዘ፥
 ያ ዘኬ ለቃሚ
 እሱ ኖሯል ቋሚ፥
 ዳግመኛ ተፈጥሮ፥ ሁለተኛ በቅሎ፥

እሱ ኖሯል ቀሪ፥ እኛን ተመስሎ፤

ያ እከካም ተግራ።

እኛን ሆኖ ኗሪ።

ለአንዲት የቅኔ ምሽት - (፲፱፻፶፭)

ረሃብ ስንት ቀን ይፈጃል?

ረሃብ ቀጠሮ ይሰጣል?

ወይስ ቀን ቆጥሮ ይፈጃል?

"የሆድ ነገር ሆድ ይቆርጣል"

ይባላል፥ ድሮም ይባላል፥

ይዘስዝላል ይከትፋል

ብቻ እስከሚጨርስ ድረስ፥ ሆድ ለሆድ ጊዜ ይሰጣል?

ወተት እንጀት ነጥፎ ሲሳብ

ሆድ ዕቃ ደርቆ ሆድ ሲራብ

ተሟጦ እንጀት በእንጀት ሲሳብ

የጣር ቀጠሮው ስንት ነው

ለሰው ልጅ ሰው ለምንለው

ሳይችል ሰጥቶት ለሚያስችለው

ስንት ቀን ነው? ስንት ሌት ነው?

የማዕዱ ወዝ ሳታጥጥ

አድባሩ አብዳ ሳትፈረጥጥ

ጥንብ ሳይተርፋት ሜዳ-ኢይጥ

የቤት ድመት ሳታማምጥ

በእመቤቷ አስከሬን ብካይ

እሷም ዋይ እንጀቷም ዋይ-ዋይ

ውሻም በጌታው ሥጋ ላይ

ቸነፈር በጣሰው ሲሳይ

አይ!

ሰንት ቀን ትሆን የራብ አዋይ?

እስቲ እናንተ ተናገሩ ተርባችሁ የምታውቁ

ከቸነፈር አምልጣችሁ ተርፋችሁ እንደሁ ሳታልቁ

ትንፋሽ ቀርቷችሁ እንደሆን ያስችላችሁ እንደሁ ጥቂት

ቀጠሮ ይሰጣል እልቂት?

ሰንት መዓልት? ሰንት ሌሊት?

ጥንብ አንሳው ሳይወርድ በፊት ሳይሞገርጣችሁ ጥፍሩ

በጣራሞት አከናፋቱ እንዣበ በመቅሰፍት እግሩ

አንደበት ተርፏችሁ እንደሁ ሳትነግሩን ከምትቀሩ

ካሰቻላችሁ ተናገሩ።

ቆሽት-ሊቃው ሳያጣጥር ሰቀቀኑን ሳያጋግል

እስትንፋሰ ስልምልም ሳትል

ቀጠሮ ይሰጣል ረሃብ? ስሰንት ቀን ስሰንት ያህል?

ሰንት ሰዓት ነው የራቡ አቅሙ?

ስኔ ብጤማ ትርጉሙ

የሁለት ፊደል ድምፅ ነው 'ራብ' የሚሉት ከነሰሙ

እንጂ የኔ ብጤውማ

የት አውቆት ጠባዩንማ?

ብቻ ሲነገር ይሰማል

ይህንን ሁለት ፊደል ቃል?

ቃሉማ ያው በዘልማድ ይነገራል ይሰፈፋል

ይተረካል ይዘከራል

ይደጋገማል ይተቻል

እንጂ እንኳን ጠባዩንና የራብ ዕድሜውን የት ያውቃል?

እና እምታውቁት ንገሩን እውነት ራብ ሰንት ቀን ይፈጃል?

በጣር አፋፍ ላይ ያለህ ሰው ራብ እንዴት ነው የሚያዛልቅ

ለሰንት ቀን ቀን ይሰጣል አንደበትክን ሳይሸመቅ

ሸረረት በልሣንህ ላይ የድር ትብትቡን ሳይሠራ

ቁራና ቀበሮ በቀን ከቀየህ ድባብ ሳይደራ

ጥንብ አንሳ ሊጭር ሳይመጣ ቅምቡርስ ከጉጂህ ጣራ

እንደፍካሬ ኢየሱስ ቃል በጣር ምፅአትን ሳትጠራ

አንደበት ሳለህ ተናገር

የምታውቅ የራብን ነገር

እስከሬንህ ከየጥሻው ተርፎ እንደሁ ሳይቀረቀር

ሰንት ደቂቅ ሰንት ፋታ ቀጠሮው ሰንት ትንፋሽ ነበር

ቆሽት አርሮ ሳይፈረፈር

ትናጋህ በድርቀት ንዳድ ጉሮሮህ ሳይሰነጠር?

የሆድ ነገር ሰንት ያቆያል? ቀጠሮ ይሰጣል እልቂት?

ሰንት መዓልት? ሰንት ሌሊት?

ሰንት ሰዓት ነው ሰቆቃው ሰንት ደቂቃ ነው ጭንቁ

እስቲ እናንተ ተናገሩ ተርባችሁ የምታውቁ

ሰንት ያቆያል? ሰንት ያዘልቃል?

እውነት ራብ ሰንት ቀን ይፈጃል?

ጥር - ፲፱፻፷፭ - ዋልዲያ

ምነው አምቦ?

ምነው አምቦ

የደማም አምባዎች ቁንጮ፥ እንዳልነበርሽ የደም ገንቦ

እንዳልነበርሽ ንጥረ-ዘቦ

ዙሪያሽ በምንጭሽ ታጅቦ

በተራሮችሽ ተከብቦ

ከጠበልሽ ሂሳይ ታልቦ

ከአዝርእትሽ ፍሬ ዘንቦ

ከዓመት ዓመት ጤና አብቦ

ሕይወት ደርቶ ሰላም ቀርቦ

የአየር ትፍሥሕት እንዳልነበረሽ፥ የዘር ሆነ የእሸት የአትክልት

ከመጫ እስከ አዋሽ አምብርት

ምንጭሽ ሲያጥጥ ሲፍለቀስቅ፥ ከዳንዲ እስከ ዋንጪ እትብት

እንዳልነበርሽ የምድር አድባር፥ የዘር ድባብ ያገር ችቦ

ዛሬ እንደዚህ ምነው አምቦ

የቀትር ጥላሽ ተሰቦ

የጡቶችሽ ወዝ ተሰልቦ

ውስጥ እንጀትሽ ተለብሰቦ

የመዓዛሽ መፍለቅለቂያ፥ መንጸባርቅሽ ተሸብቦ

ተረምርሞ ተተብትቦ

ምነው? ምነው አምቦ?

፲፱፻፳ - አምቦ

“አቴቴ ዱብራ አርሞ”

ለካ እንደትዝታ አስታምሞ

እንደዘነጉት የእናት ጡት፥ ከዘመን ጋር አገግሞ

ምንም ቢርቅ ምንም ቢሸሽ፥ ሕልሜ ከሕልምሽ ተዛሞ

በዓይንሽና በዓይኔ መሃል፥ የሃሰት ሥልጣኔ ቆሞ

ባንተይይ ባንወይይ፥ አቴቴ ዱብራ አርሞ

እንደልጅነት ሰመመን፥ ለካስ ዕድሜም ያማል ከርሞ።

ተግ ሲል ያንቺ ሽውታ

ብሻ፣ ሲል እንደአድባር ጥሪ፥ እንደተረብ ቅርስ ሽታ

እንደእሳት ዳር ተረት ግርሻ፥ እንደእንቆቅልሽ ትውስታ

የጥቅምት እሸት አወደ፥ ነቃ ደሞ ያንቺ ትዝታ

አውድማው ተንደረከከ

ሰንበሊጥ ተንተረከከ

ነይ አከርማ እንነቃቀል፥

ከወንዞችን ሾላ ጠስል

ነይ ጢሎሽ እንንጠላጠል፥

መስኮቻችን ሰብሎቻችን፥ ግጦሾቻችን አባቱ

የአቴቴሽ ላሞች አጋቱ

በሮቻችንም እጓሩ፥ ኮርማዎቻችንም ነቁ

ገደሮቻችን ለጥቃት፥ ለይዘታ ሰከብደት በቁ

የሁዳድ ድርቆሽ ሠፈር፥ ጥገቶቻችን በረቁ፥

አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ፣ እጅን በትዝታሽ ያገርኝ
በሕልም ጣቶችሽ ሳቢኝ
መቸም በውን አልሆንሽም፣ እንዲያው በሰመመን ዳሺኝ።
የኔ እጅ እኮ እርፍ አይጨብጥም
የኔ ክንድ ተልም አይተልምም
የኔ ጣት አረም አይነቅልም
በፊደል መፈደል በቀር፣ ጉልጓሎ እኮ አይጉለጉልም
ለሰልሻለሁ፣ ሠልጥኛለሁ፣ ሰይጥኛለሁ አልሆንሽም፣
አቴቴ ዱብራ ቦረና
መቸም ሁሉን ቻይ ነሽና
አጥንቴ ከአጥንትሽ ማዕድን፣ ቢመነጭም ተቀምጥ
ከ“ሀና” ከ“አሐዱ” በፊት፣ ከቃል በፊት አስቀድሞ
ዛሬ በዓይንሽ በዓይኔ መሀል፣ አጉል ሥልጣኔ ቆሞ
ሰየጠንኩና አልሆንሽ አልኩ፣ አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ፣....
አዎን መቻል ባንቺ ያምራል፣ ያን የትዝታ ሰቀቀን
ያን የልጅነት ሰመመን
ምንም በውል ባንደርሰበት፣ ጭላንጭሉ እየታወሰን
ውል ሲል እንዳልጠፋ ቀን
ከዓመት ዓመት ተሸጋግረን፣ አዳዲስ ዘመን ሲሰለፍ
ሰንበሌጡ ሲንተረከክ፣ የአዝመራ እሸት ሲትረፈረፍ
የማር እሸት እንቁረጥ ተይ፣ የጥቅምት አበባ እንቅጠፍ
ነይ ሸነዬ አብረን እንግዘፍ

ጣት ሰጣት እንቆላለፍ
በዓይን ጥቅሽ እንገራረፍ
ከአውድማችን አፋፍ ሰአፋፍ፣ በዳሰሳ እንጠላለፍ
ተይ ፍቅር እንዘራረፍ
በሕልም እንኳ እንተቃቀፍ፣
አቴቴ ዱብራ ቦረና፣ አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ
የቀን የጊዜ እንቆቅልሽ፣ በሕልም መርፌ ተጠቅሞ
በየመከሩ ተተልሞ
ከትዝታ ጋር አስታምሞ
እንደዘነጉት የእናት ጡት፣ ከዘመን ጋር አገግሞ
ምንም ቢርቅ ምንም ቢሸሽ፣ ሕልሜ ከሕልምሽ ተዛሞ
በዓይንሽና በዓይኔ መሃል፣ አጉል ሥልጣኔ ቆሞ
ባንተያይ ባንወያይ፣ እንደጥንቴ እንደቀድሞ
እንደልጅነት ሰመመን፣ ዕድሜም እኮ ያማል ደሞ....
አዎን ዕድሜም ያማል ከርሞ
“አቴቴ ዱብራ ኦሮሞ።”

ለአቴቴ ዱብራ ኦሮሞ - (፲፱፻፷፪ - ባሌ-ጎባ)

ምንም አልል

እሺ እንግዲህ በዝምታ
የልቤን ደም ሥር ትርታ
የደቂቅ ዕድሜን ትዝታ
ትር ሰትል አፍታ ለአፍታ
እያዳመጥኩ እያሰታመምኩ፥ ጊዜዬን እያሰላሰልኩ
ሳልናገር ሳልጋገር፥ እየደገምኩ እያሰለሰኩ
ሳልሰለች እየመላለሰኩ
እሺ እንግዲህ በጸጥታ
የልቤን ደም ሥር ትርታ
የእስትንፋሴን ቃል ጉምጉምታ
ትር ሰልት አፍታ ለአፍታ
ሳልሰለች እየደጋገምኩ
በእግረ ሕሊና እያደቀቅኩ
እየቆጠርኩ እየቆጠርኩ
እሺ እንግዲህ አልናገርም
በአንደበቴ አልተነፍስም
በልሳኔ አልመሰክርም
አልልም። ምንም አልልም
እንዲያው ዝም እንጂ ዝም ዝም
የልቤ ደም ሥር ሲያቃጭል

ልሳኔን ሲያስነሳ ሲያሰጥል
ቃላቴን ሲቃኝ ሲያጋግል
ትንፋሼን ሲያንር ሲያዳውል
ክል ሲል ትር ድም ሲል
ማዳመጥ ማሰታመም እንጂ፥ ሌላ ምንም ምንም አልል።

ጥቅምት - ፲፱፻፷፫ - 'ፒያሳ'

አዋሽ

እስከመቼ ይሆን አዋሽ?
አዋሽ፣ የመጫ ሥር ፍሳሽ
የለም አፈርሽ ደም ቅናሽ
የሸዋ የእምብርትሽ ላቦት፣ የምንጮችሽ የምጥ አማጭ
የአለትሽ የተራሮችሽ፣ የጉልጥምጥሚትሽ ፍላጭ፤
አዋሽ ሕመምህ ምንድነው? ሕመምክሰ አንተላ ምንድነህ?
ከውሀ ወዝ የተለየ፣ መቸሰ ልዩ ንግርት የለህ
እንደ-ሴቴ ሽረሪት ፅንሰ፣ ራስክን በራሱህ ዋጥ ያለህ፤....
እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ሲያሳድድ ሲያቅበዘብዝህ
ላትዘልቀው ሳያዛልቅህ፣
አሸዋ ለአሸዋ ድኸህ
ውስጥ ለውስጥ ምሳህ ጠልቀህ
የምድርን ማኅፀን በርቡረህ
ዋልታዋን ቁልቁል ሰንጥረህ
እናትህ ውቂያኖስ ማኅፀን፣ ላትገባ ትባክናለህ፤....
እስከመቼ ይሆን አዋሽ?.... አዋሽ ቡርቃው፣ መጫ ምንጩ
ዳዳ ፅንሱ ሸዋ ፍንጩ
ውጠህ፣ ተውጠህ እርጩ
የንዳዱ የበረሀ ዕጩ
ንግርትህ ምድነው አዋሽ፣ አባ ብቻ አባ እቅጩ?

ዘለዓለምክን ፈሰሰህ ባታልቅ
ምነው ተሰፋ መቁረጥ አታውቅ?
እስከመቼ ይሆን አዋሽ? አዋሽ በቃኝ አትል ቆራጥ
ማን ያስተማረህ ፈሲጥ ነው፣ አረህ ለማለምለም መዋጥ
አሻቅበህ ወደ ምሥራቅ፣ ወደ ጀምበር መውጫ መናጥ
ሰምጠህ ልትቀር በሀሩር ማጥ?
አዋሽ፣ ቡቡ ሮሮ ብርቁ
የዘለዓለም ንዳድ ሰንቁ፣
አዋሽ አባ ብቻ ጉዞ
ዘለዓለም ብሶት አርግዞ፣
እነዋቤ ሸበሌማ፣ ሰብረው ውቅያኖስ ሲዘልቁ
እነግዮን ወርደው አልፈው፣ ሱዳንን ምሥርን ሲያጠምቁ
ምነው ያንተ ጉዞ ብቻ፣ በረሃ ላይ መታነቁ?
እስከመቼ ይሆን አዋሽ? ወዝክን አሸዋ ሲውጥህ
ደምክን በረሃ ሲመጥህ
ዘለዓለም ሲመዘምዝህ
መች ይሆን በቃኝ እምትል፣ መች ይሆን በቃኝ እጂልህ?
እስከመቼ ይሆን አዋሽ?....
አዋሽ የመጫ ሥር ፍሳሽ
የዳዳ የቱለማ ደም

በረሀ እምትደመደም?

የሰባት ቤት ጉራጌ አድባር

የከረዩ ቅቤና ማር

ፈሰሰህ ለአሸዋ እምትዳር?

እስቲ አንዴ እንኳ እንደነዋቤ፥ ባከህ ሂድ ውቅያኖስ ግባ

ዘለዓለምክን በአሸዋ ሆድ፥ ተውጠህ ከምታነባ፥

ቆራጡ እንኳ አንተ ነበርክ፥ የጀግኖች መፍለቂያ ኩሬ

የሠንጋ ፈረሰኞቹ፥ የነኦርዶፋ ጨንገሬ

የሰንቱ መጠጊያ ዋሻ፥ አዋሽ ደኔ አዋሽ ዱሬ

የጥንተ ፍጡራን መደብ፥ የቅድመ ማልካ ካንቱሬ፥

አዋሽ በታኝን አታውቅም?

በምድር ማገፀን ከአድማስ አድማስ፥ ዘለዓለምክን ስታዘግም

ወርደህ፥ ሟጠህ፥ ተንጠፍጥፈህ፥ አሜን፥ ታከተኝ አትልም?

መጫ ቋጥሮ ሸዋ ፀንሶ፥ ሰባት ቤት ጉራጌ አርግዞ

ከዳዳ ምንጭ አሩሲ እምብርት፥ ከነቅሪቱ ተጉዞ

ከአባባ ጣፋ ሼህ ሁሴን፥ አዳል ሞቲ ሽሉን ይዞ

ከከረዩ ማታሐራ፥ ከኢቱ እስከአፋር አምጦ

አሸዋ ነክሶ ቀረ አዋሽ፥ ላይገላገል ሽምጥጦ

እንደወላድ ሳይታረዝ፥ ከነፅንሱ አረህ ሰምጦ

በምድረ በዳ ጉረሮ፥ በረሃ ላንቃ ተውጠ።

እስከመቼ ይሆን አዋሽ? አዋሽ አባ ሮሮ ቅርሱ

የዘለዓለም ንዳድ ጉርሱ፥

አዋሽ ቡቡ በረሽኛ

የአረሀ ሸለቆ በረኛ

የአሸዋ ዋሻ መተኛ

የበረሀ ዋነተኛ

የምድረ በዳ ብቸኛ

የዘለዓለም መንገደኛ፥....

የአበቅቱ መወራረሻ፥ የፅፁዋት ዕድሜ መቁጠሪያ

በፀደይ የአልባሳት ማዕጠንት፥ የዘመን ላቦት ወዝ ማጥሪያ

የእንቁጣጣሽ ማዳበሪያ

የአዝርእት ሰብል ማጥለያ፥

በክረምት የዶፍ ረከቦት፥ የሰማይ ምጥ መቀበያ

የደመና እምባ ማጠቢያ፥ የማዕበል ሰደድ ማከያ

የተራሮችን ለቅሶ ቻይ

የጅረት የምንጮች አዋይ፥....

ጭምት መሳይ፥ ያለዐመሉ

ዘራፍ ባይ በመስክ ሙሉ፥

አባ ጭራቅ-አከናፍ ቀንዶ

አዋሽ ዘጠኝ ራስ ዘንዶ

ቁልቁል እንደምሽት ጥላ፥ ከሰማየ ሰማይ ወርዶ

ሞልቶ ተንደላቆ ኮርቶ፥ የሰንት ዓለም ምድር ጉርዶ

ቀይ ደመና ተክናንቦ፥ ጋራ እንደአሻንጉሊት አዝሎ

ሰንቱን በረት እንደጉድፍ፥ አውተፍትፎ እንጠልጥሎ
 አውድማውን እንገዋልሎ
 ወርካውን ግቻ አሳክሎ
 አመንምኖ አስልሎ
 እንደዘጠኝ በገና አውታር፥ በየረድፉ ተሰድሮ
 በአገር ምድር ዙሪያ ጥምጥም፥ እንደመቀነት ተቋጥሮ፥
 አዋሽ ቁጣ አባ ዱታ
 የሰማይ ጥጉ ቱማታ፤
 አዋሽ አባ ሻኛው ጋራ
 ኩሩ እንደነማታ ሐራ፥
 የግርማ ሞገስ መርገፉ
 እስከነምድረ-አቀፍ ዘርፉ
 አባ ገርሰስ ሞልቶ ደራሽ፥ አባ አደፍርስ አባ ኩርፋድ
 ከተፍ እንደመብረቅ ግማድ
 በምድር ቁኖ ድንገት ሲጣድ፥
 አዋሽ ንፋግ አባ መዓት
 የገጠሬ አታምጣ ምጣት፥
 አዋሽ ደርሶ-ቀማው-መብረቅ
 አባ መዝረፍ-መውሰድ-መንጠቅ
 ግሣንግሱን አግባሰብሶ፥ በምድረ በዳ ለማጨቅ
 ሀሩር ጉረሮ ለማመቅ
 የአሸዋ ሆድ ለመጠቅጠቅ

ሀራም ብሎ አብሮ ለመጥለቅ
 እምድረ ከርስ መቀመቅ፥....
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ? አዋሽ ብኩን ምሥጢረኛ
 የጠፍ-ፋኖ አባ ብቸኛ
 የበረሃ መንገደኛ
 የጨረቃ ግዙተኛ፤
 ካገር ሞት ወዲያ ላትሞት፥ ካገር ምጥ ወዲያ ላታምጥ
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ፥ ራስክን በራስህ እምትውጥ?
 አዋሽ አባ ሮሮ አገሩ
 ያሸዋ ማኅፀን ድንበሩ
 የምድረ ዓለም ኬላ በሩ
 ኩሩ፥ ብሶት እንደልቡ
 ቅምጥል የሸዋ ቡቡ
 የሰማይ አድማስ ግድቡ
 ንዳድ ሰንቁ አረህ ግቡ፤
 እስከ መቼ ይሆን አዋሽ? አዋሽ ቡቡ አባ ብሶት
 የሰው ችግር ሳይደርስብህ፥ ሳይቸግርህ የእውነት እጦት
 ላትዘልቀው ላያዛልቅህ፥ ለማንም የትም እምትሞት?
 ታድያ እስከመቼ ነው አዋሽ?
 አዋሽ፥ የመጫ ሥር ፍሳሽ፥
 የሸዋ የእምብርትሽ ላቦት፥ የምንጮችሽ የምጥ አማጭ
 የአለትሽ የተራሮችሽ፥ የጉልጥምጥሚትሽ ፍላጭ፥

እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ወዝክን አሸዋ እሚውጥህ?
 ደምክን በረሃ እሚመጥህ
 አጥንትህን ምድረ በዳ፣ ሀሩር እሚመዘምዝህ?
 መጫ ቋጥሮ ሸዋ ፀንሶ፣ ሰባት ቤት ጉራጌ አርገዞ
 ከዳዳ ምንጭ አሩሲ እምብርት፣ ከነቅሪቱ ተጉዞ
 ከአላባ ጣፋ ሼህ ሁሴን፣ አዳል ሞቲ ሽሉን ይዞ
 ከከረዩ ማታ ሐራ፣ ከኢቱ እስከ አፋር አምጦ
 እንደወላድ ሳይታረዝ፣ ከነፅንሱ አረህ ሰምጦ፣....
 በምድረ በዳ ጉረሮ፣ በረህ ላንቃ ተውጦ፣....
 አሸዋ ነክሶ ቀረ አዋሽ፣ ላይገላገል ሽምጥጦ።
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ተስፋ መቁረጥን እማታውቅ?
 ፈሰሰህ ተግጦህ እማታልቅ?
 ጉዞህ በረሃ ሲታነቅ
 ሀሩር ጉረሮ ሲታጨቅ
 አጥንትህ ጉልጥምጥሚትህ፣ እምድረ-በዳ ሲታመቅ
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ፣ ቆርጠህ ቀይ ባሀር እማትዘልቅ?
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ? መቸም ሌላ ንግርት የለህ
 እንደ ሴቲ ሸረሪት ፅንሰ፣ ራስክን በራሱህ ዋጥ ያለህ፣
 እስከመቼ ይሆን አዋሽ?

ለጋማቹ ቃማሊቲ - (፲፱፻፳፬ - አዋሽ)

እግር እንይ!

አርቀን ማስተዋል ማለት፣ የኛን ሥልጣኔ ድልድይ
 እግር ማየት ነው ብለዋል፣ እስቲ እንግዲህ እግር እንይ!
 ያባቶችህ ያይን ድንበር፣ ከተረከዘ ሎሚ ሳያልፍ
 አንተ ግን ጀቢራው-ዘራፍ
 ጠረፍ አይወሰንህ ጉብል
 ጥሎህ በዘመንህ ዕድል
 ዓይንህ ባት አልፎ እንዲዋልል፤

ቲህ ወዲያ ጀግንነት የለ፣ ተዚህ የከረረ ግዳጅ
 ባደባባይ የዱር ገደል፣ ስትናደፍ የእግር አዋጅ
 ሌሊቱን በየሌት- 'ግለብ'፣ ቀኑን ጭምር በጠራራ
 ሊነጋ እንደጧት ጀቢራ
 በከተማህ ስታቅራራ
 በዕድሜህ መንከራተት ሥራ፣
 ካንዱ ቢሮ ሌላው ቢሮ፣ አበል በረካውን ብለህ
 ያገሩን ወሬ ተንትነህ
 ተጨቃጭቀህ ተስፋልፈህ
 አመሳጥረህ አቆላልፈህ፣ የዚያን ጉዳይ ከዚህ ጉዳይ
 ዘጋግነህ በቡና ምግህ፣ አምተህ ደክመህ ስተሰያይ፣
 በዚህ ብቻ ሳታስቀረው፣ ደሞ አዲሱን የአገር ጠባይ
 ከልማድ የቡና ሱስ ጋር፣ የዘመኑን ሳትሰያይ

እስቲ ደሞ አራዳ ወጥተህ፤ በከተማው አደባባይ
 ያንደን ካንደ ዳሌና ባት፤ እግሯን ከእግር ጋር አስተያይ፤
 ደርቶህ ያገር ልጅ ቅልጥም
 ዳሌው ባቷ እስኪፈረጥም
 እየናረ እስኪያስገመግም
 አንተ አድፍጠህ ከጓላዋ፤ በዓይኑህ ሣግ ስታነፈንፍ
 ያቺን ልከፍ ያቺን ንድፍ
 እያረከ ስታሾልቅ፤ አንዷ ፈርታ አንዷ ስታፈጥ
 ተጠግታህ ባቷ ሲያገምጥ
 “ዘራፍ” ቀርቶ ቀልብህም “ውይ!”
 እያለ ወኔህ እግር ይይ፤

“በሠየጠኑትማ ዘንድ
 አንዱም የባላንጣ ዘዴ፤ የባዕዳን ሥውር መንገድ
 ዘመናይ ጦር መሣሪያ ነው፤ ታዳጊ እገር ለማንጋደድ
 እምነቱን ለማወናበድ
 ያንድን ትውልድ የሕልም አቅጣጫ
 ወደፊት ሳይሆን ወደታች፤ አመንምና ማቀጨጫ!”
 ቢላህ ፈጥጦ በግልምጫ
 ለጎሲናህ ማጋለጫ
 ናቀው እርግፍ አርገህ ተወው፤ ቴህ ብጤው ጋር አትንጫጫ።
 ሠልጥነን ንቀን አልፈነው፤ የይሉኝታን መቀጣጫ

የኛ ዓይን የእግር ነው እንጂ፤ በቅቶት ገለና መግለጫ።
 አርቀን ማስተዋል ማለት፤ የኛን ሥልጣኔ ድልድይ
 እግር ማየት ነው ብለናል፤ አሜን በቃን እግር እንይ፤

‘በእግረተኞች’ - (፲፱፻፷፫ - ‘ፒያላ’)

አንኮበር

አንኮበር የአምሃየስ በር

አድማስ-ፈጠር ኬላ-ሰበር+

አንኮበር የአምባ ላይ አገር+

የኮረብታ ዲብ ያድባር ዛፍ

አንኮበር የአሰት ላይ አጥናፍ

ሰውር ምድር የአድማሳት ጫፍ+

ባሥራ ሁለት እግር ሺዋ፥ እንዳሞራ ከግንድ አፋፍ

የተንሠራፈትሽ እመቤት፥ እንደታቦት በእምነት ድጋፍ

እንደራዕይ በከንፍ እርካብ

እንደጽላት በአየር ድባብ፥

አቀበት የደመና አዘል

መቀመቅ ዝንጀሮ ገደል

የመዲኖች ጭፍግ ጠለል።

መንዝህ ይጫ ጌራ ምድር

ሮይ-አንጀትላ ላሎ ቁጥር፥

ከወልቃ በር እስከጠራ

ከደንዝዜ እስከአፍቀራ

ባለመጣቀሻ ነፍጥሽ፥ ከካራ-መገን አይራራ፤

ግድም ኤፍራታ አንጸኪያ

የነበዛዝሽ መፍለቂያ፥

ከተጉለት ዳር እስከ እንሣሮ፥ ከነይገባዋል መግቢያ

ከጉራች በመለስ ማዶ፥ ከሙቀጪት ጅረት ወዲያ

ከጀራ እስከሰላላ፥ እስከጥዱ ሞረት አገር

አንኮበር የአሰት ድንበርሽ፥ የምድረ ገጽሽ ፈረፈር

ከመልክኦ-መሬት ደርዝ ጋር፥ አምባጓሮ እንዳለሽ ነገር

እንደአዞ መጋዝ መንጋጋ

ከኤፍራታ እስካርጐባ፥ ከቆላ እስከወይናደጋ

ከቤቶ እስከሸበቶ፥ ከጥቁር አባዬ ቡልጋ፥

ከወላሰማ እስከንሣሮ

በፈፋሽ አነባበሮ

ዙሪያ ጥግሽ ተተርትሮ

ሽቅብ ቁልቁል ተከርክሮ

ተረተርሽ ተቦርቡሮ

መቀመቅሽ ተሠርስሮ፥

አንኮበር የአምባ ላይ አገር ፉ

አድማስ-ፈጠር ኬላ-ሰበር፥ ፊ

ጠራ-ሲቄ የሠረቄ፥ ጠራ አምሃራ የአምሃየስ

የኩሩ አገር ጋሜ መለስ

የገር አገር ዳባ ለበስ

የነቸር አምሃ ፈስስ፤

አንኮበር 'ያታከልት' አገር፣ የነጻምዬ ምኒሊክ ፍንጭ
 የመርድ ዘሜ ቅኔ ምንጭ፣
 ለወረራሴ መገናኘት፣ ለነጣይቱ ስያሜ
 በመላክ-ሣንቃ ጎዳናሽ፣ ለጎንጸደሬ ለጎጆአሜ
 ለትግራይ አባት ለአጋሜ፣
 በሞፈር ውሀ ክናድሽ
 በቀጭኔ ጅረት ሽንጥሽ
 ከመገዘዝ ይፋት ግርጌ
 የነወልዱን መርሐቤቴ፣ ከአርግቢያት አሰከገደልጌ፤
 ሰነፍ የደባ ሰው ሲሉ፣ ላም የጋላሞታ ሲሉ
 ከአባ ዳኘው ከሥዕሉ
 እንደአባ-ጉራች ጉዲሳ፣ ሺዋን ሲፈጥራት በምሰሉ
 ኃይለ-መለኮት ፀበሉ
 ዕድልሽ ሆኖ ነው ውሉ
 "አንኮበር ዕድግ" መባሉ?...
 አንኮበር የኬላ ለበር
 ከዓይኔ ከተማ ዳር-አገር
 ዘመን ወደ አንቺ ሲሻገር
 የነበርሺው ደን ውድማ፣
 እትብትሽ እንዲህ ሲለማ
 ማማ ምድርሽ መንዝህ ማማ
 ጌራ ምድርሽ መንዝህ ይጫ፣ ላሎ ምድርሽ መንዝህ ጭማ
 ከማፋድ እስከሮቢት ዳር፣ እስከ ዶቃቂት ከተማ፣
 ከሾላ ሜዳ እስከዓዋዲ፣ ከጣርማ-በር እስከአራድማ

ከገፈገፍ እስከንጋቻ፣ ከይፋት እስከወላሰማ
 ከአውስ አብዬስ ግሼን ማዶ
 በደጋሽ አናት ላይ በርዶ
 ጉንሽ ቡልጋ ተገድግዶ
 ፍርኩታ ንዳድ ተወርዶ
 በከሰም በረሃሽ ነዶ፣
 ከሸንኮራ እስከምንጃር
 አንኮበር "የመሄዴ" አገር-
 ከመረሬ አፋፍ መልሶ፣ እስከጨበሬ ምሐይ ዳር
 ከወግዳ ከነባሮ አገር፣ ከታላቅ አምባ ነጭ ሣር፤
 አንኮበር የአለት ላይ አጥናፍ
 ሰውር ምድር የአድማሳት ጫፍ
 የኮረብታ ዲብ ያድባር ዛፍ፣
 እንደራዕይ በክንፍ እርካብ
 እንደጽላት በአየር ድባብ፣
 አቀበት የደመና አዘል
 መቀመቅ ዝንጀሮ ገደል
 የመዲኖች ጭፍግ ጠሰል፤
 አንኮበር የአምባ ላይ አገፍ
 አድማስ-ፈጠር ኬላ-ሰበር
 አንኮበር የአምሃየስ በር።

ደኅና ዋይ እማማ

እዩ፥ እማምዩ፥ ደኅና ዋይ

ያሳወረሽ አሳወረኝ፥ ቀን የተጣባብን ሥራይ፤

ዓይኔ ዓይንሽንም አያይ

ያለ ጠር መጣረር ዕዳ፥ ወይ ያለባላንጣ ግዳይ

አቆላልፎን፥ አቆራርጠን፥ በዕንባ በትካዜ ብካይ

ዘመን የተፋው ሾተላይ፥

እዩ፥ በቃሽኝ፥ በቃሁሽ፥ ዓይኔሰ ዓይንሽንም አያይ....

በቃ እማማ እናት ዓለም፥ እማትነፍረ እማታቅማሚ

እማታሳጪ እማታሚ

አኔን በራበኝ፥ በጠማኝ፥ እንዲያ አብረሺኝ ስትጠሚ

ምነው ወተቱን ከጡትሽ፥ በጊዜ-ገፊ ታስቀሚ?

አንጀቱ ያንጀትሽ ቁራጭ፥

አጥንቱ ያጥንትሽ ፍላጭ

ሕይወትሽ የሕይወቴ ምንጭ፥ ወዜ የፍቅርሽ ወዝ ምጣጭ

ማኅፀንሽ የፍጥረቴ እማጭ....

ከእንግዲህ በቃሁሽ፥ በቃኝ፥ እማማ የነፍሴ ቁራጭ

ይበጠሰ ውልሽ ከውሴ፥ ቃሌ ከቃልሽ ይፈለጥ

ዓይንሽ ባይኔ ትል ዘነበ፥ በቃኝ፥ የኔው ብሌን ይፍረጥ

ብቻ በምን አንጀቱ ነው፥ አንጀቱን ባንጀቱ እምቆርጥ?

ይቆረጥ እንበል፥ ይገርለል?

ይረሳ፥ ይሙት፥ ይደምሰስ?

እርም አፈር እንበል ይበጠሰ?

ማኅፀንሽ ጽዋው መረዘኝ፥ ዘጠኝ ወር ያጠባኝ ገንቦ

ጡትሽ የደም ወተት ዘንቦ

ሆድሽ የቁሰል ምጥ ታልቦ

ባዳ ቅሪት ተመትሮብሽ፥ የእንብርቱ እልባት ተለብሮ

ደሜ በፋፋበት እትብት፥ ገፊ ዲቃላ ተቋጥሮ፤

በቃ እማማ፥ እማማዬ

መቀነቱ፥ ገበናዬ

በቃሁሽ አድባሬ፥ መቅኔ

ከእንግዲህህ ላንቺ መጥኔ

አዬ ላንቺ አዬ ለኔ

ጫቅላዩን ባዘለ እቅፍሽ

ገፊ ጉግ ማንጉግ መፅነሰሽ

ጉምቱ ሾተላይ ማብቀልሽ....

አይሆንም አንጂ ከሆነሽ፥ ካለልሽ ካዘለቀልሽ

እግዚአብሔር ያሳድጋልሽ፤

አዎን፥ ቃል ለምድር ለሰማይ

ደገና ዋይ፥ በቃ፥ ደገና ዋይ
 ዓይኔ ዓይንሽንም አያይ፤
 ክፉም በጉም አናሰማ
 እንዲያው ደገና ዋይ እማማ
 እናት ዓለም የሰሜ አርማ
 የሕይወቴ ወዝ የዓይኔ ማማ
 እማትነፍጊ እማታትማሚ
 እማታሳጪ እማታሚ
 እኔን በራበኝ በጠማኝ፥ አብረሽኝ እምትጠሚ
 ጥቃቴን እምትጠቂ፥ ቁስሌን እምትታመሚ
 ፍሥሃዬን፥ ፈገግታዬን፥ ሳቂን ብቻ እምታልሚ
 አንቺ እማማ
 አንቺ የነፍሴ ልብ ዓልማ
 የዓይኔ ማማ....
 ምነው ጡትሽ ተጣረረኝ?
 በጊዜ-ገፈ ሰወጠኝ?
 እንዴት ይንጠቀኝ ሾተላይ?
 ቀን የተጣባብን ሥራይ
 ያሰኝታ ገብስተ-መና፥ የወገን የአጥንቴን ሢሳይ
 የደሜን ምንጭ የሕይወቴን ማይ
 የማገፀን የእትብቴን አዋይ?...

አዎን፥ ይብቃን እናት ዓለም፥ አንጀቴ ባንጀቴ ይቆረጥ
 አጥንቴም በአጥንቴ ይድፈጥፈጥ
 ቃሌም ከቃልሽ ይፈሰጥ
 የዓይኔም ውሃ በዓይንሽ ይፍረጥ
 ይረሳ፥ ይጥፋ፥ ይደምሰሰ
 እርም አፈር እንበል ይበጠስ....
 በቃ እማማዬ ደገና ዋይ
 የደሜ ምንጭ የሕይወቴ ማይ
 የማገፀን የእትብቴ አዋይ
 አሜን፥ ቃል ለምድር ሰሰማይ
 ዓይኔ ዓይንሽንም አያይ።

፲፱፻፶፫ ሱንዶን

ሊማ-ሊሞ

የሰማይ የምድሩ ኬላ፣ የየብስ የጠፈሩ ዋልታ
አይበገር የአለት ጣራ፣ አይመከተው መከታ
ሊማ-ሊሞ አድማስ ሰበሩ፣ በጉማ ፈለግ ይፈታ?
በትሬንታ እግር ይረታ?...
ሊማ-ሊሞ የቁም እርሙ፣ ሰማይ-አዘል ሊማ-ሊሞ
ክንፋ ከነካሰማው ዘሞ
ከጠፈር ውሃ ገድቦ፣ ለየብስ እንደማገር ቆሞ
ተጠማዝዞ ተጠምጥሞ
ከጽንፍ ጽንፍ አረምሞ
ከደባርቅ እስከ አዲ አርቃይ
አለት ከደመና በላይ
አዘንብሎ እንደ ሰማይ
እንደጠፈር ሽቅብ ሲታይ፤
ጉም አጥልቆ እንደቀሚሱ
ፀሐይን እንዳንገት ልብሱ
ተከናንቦ ተሸላላሞ
ተንደላቆ ሊማ-ሊሞ፤
ጨረር ባደመቀው ጭጋማ
ዙሪያ ዘርፋን እንደገዳግ
በንዳድ ሀሩር ምድጃ

ፍም አንጥፎ እንደ ሥጋጃ፤
ሰማይን ቁልቁል ዘንጥፎ
በብብቱ ጉም ታቅፎ
የእድማሳቱን ፍንጣቂ፣ ለእግሩ መርገጫ አርከፍከፎ፣
እንደፍካሬ ኢየሱስ ቃል፣ እንደሙታን የግዙት ሕግ
ተውተብትቦ ተጥለፍልፎ፣ ተቆላልፎ እንደዛር ድግ
በምድር በሰማይ ዳር ድንበር፣ በሕዋው ዓለም ክልል ጥግ
በሲኦል ጠፍር መሰላል፣ የብስ ከጠፈር ታድሞ
ጥጉን እንደራእዩ አውታር፣ ከነአከናፋ ቁልቁል ዘሞ
እንደእንጦርጦስ በር አጥር፣ በአለት ናዳ ተረምርሞ
የጉም ከናዱን እንደጣር፣ ወደ ምድር ማሳፀን ቆልሞሞ
እንደባቢሎን ግንብ አጥር፣ ቋንቋ ለቋንቋ አላድሞ
እልበገር አልደፈር፣ አልሰበር ያለን ከርሞ
ሊማ-ሊሞ የቁም-እርሙ፣ ጠፈር-አዘል ሊማ-ሊሞ
ዛሬ እንደበለት ሃጅ ፈለግ፣ በግብረ ጉንዳን ተተልሞ
ሰማይ ከምድር ተደላድሎ፣ ተኮትኩቶ ተከርከሞ
በዲማሚት ተፈልፍሎ፣ ድልድይ ይሁን ሊማ-ሊሞ?

ጎል!

ያንዱ ደስታ ላንዱ ዋይታ፡....

እባየው ጎል! እረገኝ ጎል!

ያንዱ ገነት ላንዱ ሲያል።

እንዲያ ነው ጎል አባ ቁርጡ

ያንን ሁዳድ ሙሉ ጀግና፡ ሲገላገለው ከምጡ።

አጫዋቹ ያፋን ፊሽካ፡ ሲነፋ ሲል ገና ሲያሾል

ሠራዊቱ ተሸቀዳድሞ፡ ከቅምጡ ሲኮለኮል

ዓይንና እጁ ከነነፍሱ፡ ብን ብሎ ሲንመለመል

ከአራጋቢው ጨርቅ ጋራ፡ ብትን ሲል ሲንጆለጆል

ልቡ ከኳስ ቀድሞ በሮ፡ ሽቅብ ሲጉን ሲሸቆለቆል

በገና እግር የተለጋ፡ የፊኛ ሩር ሲደባለብል

በሁለት ማዕዘን መካከል፡ ሾልኮ ተውዘግዝጉ ሲዶል

“ጎል!” ይባላል፡ እንዲያ ነው ጎል!....

ከዚያም ጎል አባ ቁርጡ

ያንን ሁዳድ ሙሉ ጀግና፡ ከገላገለው ከምጡ....

ምኑ ቅጡ! ምኑ ቅጡ!

ውጥንቅጡ፡ ብሽቅጥቅጡ

የጠርሙስ ሰባሪ ጉርጡ

የቡጢው ናዳ የፍልጡ

የተቺ አግቦ ብጥብጡ

የፈላስግው መብለጥለጡ

የታዛቢው ማሽቃቢጡ

የእንካ ስላንቲያው ሽሙጡ

የእንካ እንጠጣው ጭልጥልጡ

ያፍና የጥፊ ድጡ

የሆድ ቁስል ፍርጥርጡ

ምኑ ቅጡ፡ ምኑ ቅጡ!

የተነፋ ሩር ተጉኖ፡ በእንጨት መካከል ባለፈ

ስንቱ ጉድ ከተለፈፈ

‘ያራዳ ጉቡዝ’ በከንቱ፡ እስከዚህ ከተማረረ

‘ጀግና’ እንዲህ ከተዋገረ

በነገር ከተዋቀረ

እከደከ! ማለት እንጂ፡ አንደዜም ጎል! እንዴም እረግ!

እበሽ ለእበሽ ሲጠራረግ

መቸስ ሌላ ምን ሲደረግ?

ፊኛ በእንጨት ውል በገባ

‘ጉቡዝ’ አጉል እየባባ

ነገሩ እንዲህ ከጠነባ

አፍና ደም ከተቃባ.....

ጭንቅላት እንደኳስ ሞልቶ፡ በኳስ ተሳከሮ ቢታወር

እርሰ በርሱ ቢሰባበር
 እረግ! እያልን የኅል መከር
 ዝም ብለን ከማየት በቀር
 አያሰችለን የሱ ነገር+
 የተነፋ ፋር ማባረር።....
 ያንዱ ዋይታ ሳንዱ ደሳታ+ እሰየው ኅል! እረገኝ ኅል!
 ያንዱ ገነት ሳንዱ ሲያል።

ለኳሰ 'አርበኛ' - ፲፱፻፷

አዴ አዳዬ

አዴ አዳዬ እመ-ምኔት
 የትውልድ መስታየት
 የዘመን ቅርቤ መክሊት
 የዕድሜ አንቀልባዬ+ ሞግዚት
 ቀን ማገረሽ አንቺ እጣዬ
 ጃጀሽ አሉኝ አዴ አዳዬ።....
 በሥጋትሽ ተንጠልጥዬ
 በአንገትሽ ማተብ ታዝዬ
 በዓይንሽ ጢሎሽ ተንጠልጥዬ
 በጮሮሽ ተሞካሽቼ+ በጉርሻሽ ውሽን ተብዬ
 በእንጉቻሽ ተከባክቤ+ በእንኮኮሽ ተደላድዬ፤
 ካፍ ከወጣ አፋፍ ነው ሲባል
 ለኳሰ ነገር ይገለማል፤
 አዴ አዳዬ የአባዬ እናት
 ለምን ይሆን ያሉሽ አያትወ
 ባፍ ዝምድናሽን ሲያቀርቡት
 ለምሽን ሦስት እጥፍ ያራቁት?
 ከዚህ ወዲያ ምን ይበሉ
 አይሉት ነገር ብለውኝ+ ዋ ዕድሌ አለመታደሉ
 የአንቀልባ ማውረጃ እርካቤን+ አዳዬን ጃጅተሻል አሉ።

የዓይንሽ ብሉን ያ ብረቱ
 ያ የመለኮት ሰለቱ
 ካለማወቁ ያገደኝ
 ከምድጃ እሳት ያፈለኝ፤
 የእጅሽ ድባብ የሙቀቱ
 የፍቅርሽ ንቃት ፍጥነቱ
 መዳፍ ዳለሳሽ ድቀቱ
 ተግብር ያለ ሥጋቱ፤
 ክውድቀት አፋፍ ያቀፈኝ
 ክጋሬጣ የጋረደኝ+
 ያ እጅሽ የልጅነት ክንፌ
 ጣትሽ የድሆሽ መርገፊ፤
 አዳዬ መዳፍሽ ዘርፌ
 የትውልድ እም-አእሳፌ
 የዓለም መሻገሪያ ጠንፌ
 ቀን ማገረሽ አንቺ እጣዬ
 ጃጅተሻል አሉኝ አዳዬ።
 የዘመን አጥር አጠረን?
 የዕድሜ ግድግዳ ጋረደን?
 ሳንጣላ ሳንኳረፍ+ የትውልድ ማገር ለየን?
 ጊዜ ለጊዜ ነው እንጂ+ ዓይን ለዓይን አላሳይ አለን?...
 አዴ-አዳዬ አመ-ምኔቲ

የትውልድ መስታዮቲ
 የዘመን ቅርሴ መከሊቲ
 የዕድሜ አንቀልባዬ+ ሞግዚቲ
 የሕፃን ዓለም አጥላዬ
 መከዳ መካበቻዬ+
 በቃ ላንቺ ወዮ አልልም+ ይብላኝልኝ+ ወየው እኔን
 ሞተሽ ሳለ ግማሽ ኖረሽ+ በእስትንፋሰሽ ግርሻ ሳጤን
 በበድን ሕይወትሽ ዋገምት+ በቁምሽ ግማሽ አሰከሬን+
 ላልገፋው በዕድሜሽ ዕድሜዬን
 ጊዜሽ ላይወሰን ዘመኔን
 በሰምሽ ሰይሜ ሰሜን+
 እዎን ይብላኝልኝ አኔን
 ወረቲ በምድር ለቀረው+ ያንቺ ሲዛመት በሰማይ
 ከእንግዲህ ቋንቋ ለቋንቋ+ ላንጣጣም ላንወያይ
 ባንቺ ገበያ ላልገበይ+ ላላገግም ባንቺ ሢላይ
 ዕቁብ ለዕቁብ ላንጣጣ+ ላልሞካሽ ባንቺ ጠባይ
 ዐመል ለዐመል ላንወያይ+ ሳድሌ ዕድልሽን ላያይ
 መቀነትሽ ላይመጥነኝ+ ላቲዘልቂ በኔ አደባባይ+
 ያንቺሰ አካቷል አዳዬ+ ይብላኝልኝ ለኔው አዋይ።
 ይብላኝልኝ አዴ አዳዬ+ ውለታሽን ላልከፈልኩት

በወዝሽ መጥናቴን እንጂ+ መጠንጠኔን ላልተማርኩት።

አቀርቅሮ ምድር ዓለም+ ዓይንሽ አፈር ሲቆረቁር

ሕልምሽ ሲቃ ሲያፍተለትል፥ ሃሳብሽ ጣር ሲቦረቡር፥
 ጣትሽ ጉድፍ ሲያጉደፈድፍ፥ ሕሊናሽ ቁልቁል ሲያተኩር
 አልፎ አልፎ እንኳን ቀና አትዪ
 የኔን ቀሪ ዓለም ዘብ-አረብ፥ አበለምልሜን እንዳታዪ፥....
 አዲ አዳዪ እሙምኔቴ
 የቅድመ ፍጥረት ምክንያቴ፥
 የሕይወት አማጭ ሰበቤ
 የመኖር ክብካብ ድባቤ፥
 ያንቺማ አካቷል እንግዲህ፥ የጊዜአችን ኬላ በሩ
 የዘመን ግድብ ድንበሩ
 የትውልድ አጥር ማገሩ
 አምባ ከአምባ ከፍሎ አግዘን፥ የናት ባዳ ሆኖ አድባሩ፥
 ታድመን እንዳልተጣመርን፥ ተሸልቶ እጣሽ ከአጣዪ
 ተቆራርጠን ተገንጥለን፥ ባይተዋር ሆነን አዳዪ፤
 በዕድሜ ናዳ ተገድቦ፥ የፍቅርሽ ሙቀት ጠልቆ
 የሥጋትሽ ምንጩ ደርቆ
 ያይንሽ ጨረር ለሉ ባርቆ
 ብርሃን-ወሰፈንጥሩ ዳሽቆ፥
 የለሜት ሮራሽ ዳለጠ
 የዕድሜሽ ውጋጋን ሟለጠ።

አዲ አዳዪ እሙምኔቴ
 የትውልድ መስታየቴ
 የዘመን ቅርሴ መከሊቴ
 የዕድሜ አንቀልባዪ ሞግዚቴ
 ቀን ማገረሽ አንቺ እጣዪ
 ጃጀሽ አሉኝ አዲ አዳዪ።
 አዎን፥ በትውልድ ኬላ፥ የዕድሜ ሕመምሽ እኔ አያመኝ
 ቂም እንዳዘለ አበዳሪ፥ ካጥር ማዶ ነው እሚጠቅሰኝ፥
 ላንተም ቀን አለህ እያለኝ፥ ላልረሳው እያስታወሰኝ።
 “ጊዜ የጊዜ ነው እንጂ፥ አንቺ እኔ ነሽ፥ እኔ አንቺ ነኝ”
 ብልሽ፥ ላንደበት ወግ በቀር፥ እኔም አንቺም አንጠቀም
 ሕመሜን ላትታመሚ፥ ሕመምሽን ላልታመም፥
 የዘመን አጥር ከፍሎናል፥ አውቀነዋል፥ አንደለል
 ታድያን ጊዜ የጊዜ እንጂ፥ ድርም የዘለቂታ አደል።....
 እና፥ የነገ ጥሪዬን፥ ዛሬ በጥሪሽ አየሁት
 አዲ አዳዪ እሙምኔቴ፥ ጭንቄን በጭንቅሽ ለየሁት፤
 እንጂ፥ ካንቺ አልቋፈልም
 እኔ ቁለልሽን አልቋሽልም
 ጣርሽን አልጣጣርም፥
 በጉልበትሽ እንደጠናሁ፥ አንቺ በጉልበቴ አትጠኝም
 በወዝሽ እንደለመለምኩ፥ በወዜ አትለመልሟም
 ቁቤ ያንቺን መንጠቅ እንጂ፥ ዕዳ መክፈሉን አያውቅም

በጉርሻሽ መጥፍቱንም በቀር፥ መጠንጠኑን ከቶ አያይም፥
አዴ አዳዬ ብቻሽን ነሽ

ጣር እሚካፈልም የለሽ።....

ከናድሽን እንደ አለት ላይ ዛፍ፥ ቅርንጫፉን ለጭራሮ
ቦና እራቁቶት ተንጨፍርሮ

ለማገዶ ተሠንጥሮ፥

ለዛው ተሟጦ እንደ ሁዳድ

ተንጋሎ በህጋይ ምጣድ

አረህ ሥራ-ሥሩን ነድሎ፥ አጋልጦት ለቀትር ንዳድ፥

የዘመን ህሩር በሰለት

ግንዱን አክሰሎት በግለት፥

ከንፍሽ ዘሞ እንደዛር ጥላ፥ መዳፍሽ እርሮ እንደኩበት

ጣትሽ እንደአሞራ ኩምቢ፥ ጥፍርሽ እንደጥፍሩ ጉጠት፥....

ሰሜ እንኳ እንዲያ የምትወጂው፥ እንደምሥጢር ግር ሲልሽ

እንቆቅልሽ ሲሆንብሽ

ገጥታዬ ሲያሳስትሽ

ትዝታው ሲያስበረግግሽ

ሃሳብ እንደትንፋሽ ሲያጥርሽ

‘ጥም እንደቁም ነገር ሲያንቅሽ’፥

ውሃ ስትይ የሰንቅ ውሃ፥ ለግብር፥ለጣረ-ሞት ምስሽ

ለመንፈሴ ፋታ ልስጥ፥ ትዝታሽ እንዳያገረሽ

ከንፈሬን ጉንጭሽ አድርጌ፥ ከጭንቀትሽ በዚህ ልሽሽ

ሳትሞቺ ግማሽ ሙት ፊትሽን፥ በከንፈር ተሰናብቼ
ጣርሽን በዚህ ሸኝቼ

የወግ የይስሙላ አድርጌ፥ እፎይ ብዬ ፋታ አግኝቼ
መንፈሴን አስተባብዬ፥ ፅንባዬን በዚህ ገትቼ፤

ተሰናበትኩሽ አዳዬ፥ የትውልድ መስታየቴ

የዘመን ቅርሴ መክሊቴ፥ የዕድሜ አንቀልባ እሙምኔቴ፤

ተሰናበትኩሽ አዳዬ፥ በፍትሃት በከንፈር ጉዞ

በግማሽ ሙት ግማሽ ሙሾ፥ በይስሙላ አሰገንዝ፥

ብር ትር ይል የነበረ፤ የደምሽ ሙቀት ቀዝቅዞ

ሽው እልም ይል የነበረ፤ የገጽሽ ውጋጋን በልዞ

የፈገግታሽ መንጸባርቅ፥ ጥርስሽ ፈልሶ፥ ተመዝምዞ

የትዝታሽ ንቃት ፈዞ

የሰሜትሽ ብርሃን ቦዞ፥

ከሰል አፈር መሰል ቆዳሽ፥ በዕድሜሽ ገጣባ ተተልሞ

የእልፈት ትዝታ መዝገብሽ፥ በአልሞት ባይ ተስፋ ታግሞ፥

ብሌንሽ ቅስሙ ዶልድሞ

በዕድሜ-ምሽት ተጭለምልሞ፥

በሕይወት ምጥ ተረምርሞ፥

በደቂቅ ነፍሳት ውትብትብ፤ ክቅድመ ዓለም ተጠንጥነሽ፥

በእልፍ-አእላፍ ምእተ-ዓመታት፥ የትውልዴ ድልድይ ሆነሽ

ሰው በመሆን ኪነ-ሰበብ፥ ከዘመን ዘመን አሻግረሽ፥

በጥንተ-ፍጥረት አንቀልባ፥ በፅንሰ የፍሬ ዘር ፀዳል

የአጥንቴ ካብ መሰላሌ፣ በተፈጥሮ ምግባረ ቃል፤
 እጣሽ ዞሮ ተዳረሰ፣ ቀንሽ ከቀንሽ ተጣባ
 አድፍጦ አስታምሞ አዝግሞ፣ ያው ወደ ምድረ-ከርስ አምባ፣
 አዴ አዳዩ እመ-ምኔቴ፣ ትከሻሽ ሞት አረበበ
 የትውልድ መስታየቴ፣ በረቂቅ ጥሪ ተሳበ፣....
 ጥላው በአናትሽ አንጃቦ
 በእርግብግቢትሽ ተከቦ
 በሕሊናሽ ገሮ ጠልቆ፣ በአንደበትሽ አኮብኩቦ፣
 በሌጣ ጀርባሽ ተጭኖ፣ ፊትሽን ቁልቁል አስተኩሮ
 ፍቃድሽን፣ ምኞትሽን፣ የሕልምሽን ቋት ሠርሥሮ
 ከዘር እንደተጣባ ዛር፣ በአስትንፋሰሽ ፅላት አድሮ
 እንደደራሽ ሙላት ቁልቁል፣ ተንደርድሮ አንደርድሮ፣
 ከዕለት ዕለት እየጠራሽ፣ እየሳበሽ ወደ ጥንፋ
 የዕድሜሽ ልንም በጁ ወድቆ፣ ተካቶ ሕልውናሽ በእርፋ
 ከጥንተ ዓለም መንታ ጉያው፣ ሊያዞርሽ ከፅንፍ እፅንፋ
 ሊያከናንብሽ በከንፋ፣....
 አንቺም በቦዘ ብሌንሽ፣ አርቀሽ እያስተዋልሺኝ
 በግማሽ አስከሬን ጣትሽ፣ በልማድ ብቻ እያሰሰሺኝ
 አዴ አዳዩ አላይህ አልሺኝ!
 በበድን እየዳሰሰሺኝ
 በደነዘዘ ደመ-ነፍስ፣ ቃትተሽ እያድበሰበሰሺኝ፣
 በርቱእ ሕልው ልቦና፣ አጥርተሽ አላውቅህ አልሺኝ።....
 አዴ አዳዩ አላይህ አልሺኝ።

አይሉት ነገር አይባል
 ካፍ ከወጣ አፋፍ ነውና፣ ነገር ይሳሳል ይሰፍፋል
 ደርሶ ካፍ-አፍ ይገለማል
 ይቀላል አጉል ይነፍሳል፣
 ያልተናገሩትም እንደሁ፣ ያው ነገር በሆድ ይቆርጣል፣
 ይሻላል ማሰላሰሉ
 ሳንጣላ መኳረፉ፣ አብሰልሰሎ መብሰልሰሉ፤....
 ዋ የጊዜ ኬላ በሩ
 የትውልድ አጥር ማገሩ፣ ድንበር አለማሻገሩ፤
 ዋ ዕድሌ አለመታደሉ
 የአንቀልባ ማውረጃ እርካቤን፣ አዳዩን ጃጅተሻል አሉ፤
 አዴ አዳዩ እመ-ምኔቴን
 የትውልድ መስታየቴን
 የሕይወት አማጭ ለበቤን
 የመኖር መርገፍ ድባቤን
 ዘመን ከዘመን አጠረን
 የዕድሜ ግድግዳ ጋረደን
 የዕትብታችን ግድብ ለየን።....
 አዴ አዳዩ ብቻሽን ነሽ ፥
 ሞት እሚካፈልም የለሽ።

ለአደና ለጎሮምቲ ጉቴ ዳኛ - (፲፱፻፳ - ቦሎ)

የት አባቱ ሞትም ይሙት!

እባካችሁ ዘመዶቹ፥ ለሞት ሞትም አብሮኝ ይሙት
በሳቅ በደስታ ግደሉት
በሃሴት በዕልልታ ውገሩት
ከአጥንቴ በታች ቅበሩት፤
እባካችሁ ዘመዶቹ፥ ለሞት የልብ ልብ አትሰጡት
ናቁት አጥላሉት አውግዙት
በሙሾ ግንን አትበሉት
በሞቴ፥ እንዳታስደሱቱ።
እንደ ዶርዜ ወንድሞቼ
በሳቅ ታጅቤ ኮርቼ
ሞቴን በዘፈን ሞልቼ
በዳንኪራ ሰበቃና፥ በዘፈን ሆይታ አካትቼ
በሠርጌ ብቀበር ሞቼ
አፀድቅ ነበር ባትረሱ
በእንባ ውሴን ባታፈርሱ።

እባካችሁ ዘመዶቹ፥ በሳቅ ጉዞ ፍታት ፍቱኝ
በሙሾ ዋይታ አታጅሉኝ፤
እናቴም ፊትሽ አይክሰል
በአልልታ ብርሃን ይንበልበል፤

በእረፍቴ እንዳታፈኹብኝ፥
በሠርጌ እንዳታለቅሽብኝ።
ገጽሽ በጭንቅ አይወረስ
ልብሽ በኃዘን አይላበስ
በሆድሽ ሞት አይፀነስ
ዕንባ ባይንሽ አይቋጠር
የሞት ቅስሙ እንዲሰበር።
አዎን፥ አደራ፥ አደራችሁ፥ የሙት ውሴን ተቀበሉኝ
ደስታዬን ተካፈሉኝ
ለንሰሃ ሞት አደለም፥ ለፍሥሐ እረፍት አብቁኝ፤
በዶርዜ እስክስታ አስቀብሩኝ
በአልልታው ጉዞ አላጅቡኝ
በጦሩ ችቦ አሳጥሩኝ፥
ጭብጨባችሁ በሰልቴ ይውረድ
ዛፍ ቅጠሉም አብሮ እስኪረግድ፥
ሀገር ምድሩ ያቅራራ
ሀሴት ነው ይበል፤ ጆቢራ
ሠርጌ ነው፥ ይምታ ዳንኪራ።
እንዲህ ሰሜት ሲፍለቀስቅ፥ ሲፈነድቅ ሲግል ሃሞት
ቴማታው ሲዋጥ በላቦት

ሆይታ በሆይታ ሲራኮት

ማሳለፊያ መግቢያ ሲያጣ፥ ፍርሃት ገበናው ሲራቆት
መቃረቢያ ፍንጭ ሲያጣ፥ በእልልታ ሲወገር ብሶት....

ብቻ ነው፥ ሞት ራሱ እሚሞት።

እባካችሁ ዘመዶቹ ሰሞት፥ ሞትም አብሮኝ ይሙት!

በእልልታችሁ ግደሉት

በዳንኪራችሁ ውገሩት

ከአጥንቴ በታች ቅበሩት።

፲፱፻፳፫ - ዶርኬ ሠፈር

ሰቆቃው ጴጥሮስ

ከጴጥሮስ - ያቺን ሰዓት ቴአትር

አየ፥ ምነው እመ ብርሃን? ኢትዮጵያን ጨከንሽባት?

ምነው ቀኝሽን ረሳሻት?

እስከመቼ ድረስ እንዲህ፥ መቀነትሽን ታጠብቂባት?

ልቦናሽን ታዞራባት?

ፈተናዋን፥ ሰቀቀንዋን፥ ጣሯን ይበቃልላት?

አላንቺ እኮ ማንም የላት....

አውሮጳ እንደሁ ትናጋዋን፥ በፋሽስታዊ ነቀርሳ

ታርሳ፥ ተምሳ፥ በሰብላ

ሂትለራዊ እባጭ ጫንቃዋን፥ እንደኮረብታ ተጭኗት፥

ቀና ብላ እውነት እንዳታይ፥ አንገቷን ቁልቁል ጠምዝዟት

ነፍሷን ድጦ ያሰበረከካት

ሥልጡን ብኩን መፃጉፅ ናት፤....

እና፥ ፈርቼ እንዳልባከን፥ ሲርቀኝ የጋይልሽ ውጋጋን

አንቺ ካጠገቤ አትራቂ፥ በርታ በይኝ እመ ብርሃን

ቃል ኪዳኔን እንዳልረሳት፥ እንዳልዘነጋት ኢትዮጵያን።

አዎን፥ ብቻዬን ነኝ ፈራሁ

እሸሽግበት ጥግ አጣሁ

እምፀናበት ልብ አጣሁ፥

እማማ ኢትዮጵያን መንፈሴ፤ ተፈትቶ እንዳይከዳት ሠጋሁ....
 አዋጅ፤ የምሥራች ብዬ፤ የትብት ምግቤን ገድፈ
 ከናቴ ማገፀን አልፈ
 በኢትዮጵያ ማገፀን አርፈ፤
 ከአፈርዋ አጥንቴን ቀፍፈ
 ደሜን ከደሟ አጠንፍፈ
 ከወዟ ወዜን ቀፍፈ
 በሕፃን እግሬ ድኼባት፤ በሕልም አከናፈ ከንፈ
 እረኝነቴን በሰብሷ፤ በምድሯ ላብ አሳልፈ
 ከጫጩትና ከጥጃ፤ ከግልገል ጋር ተቃቅፌ፤
 በጋው የእረኛ አደባባይ፤ ከረምት እንደወዙ ፍላሽ
 በገጠር የደመና ዳስ፤ በገደል ሽለቆ አዳራሽ
 ከቆቅና ከሚዳቋ፤ ከኾግራ ጠረን ስተሻሽ፤
 በወንዝ አፋፍ ሐረግ ዝላይ፤ መወርወር መንጠልጠል ጢሎሽ
 ከፍልፈል ጋር ሩጫ ለገጥም፤ ከቀበሮ ድብብቆሽ
 ከናዳ ጫፍ ሣር አጨዳ፤ ለግት ሳሜ ትንሽ ግጦሽ
 ለጥጃዬ የሴት ግርዶሽ
 ለጥማድ በሬዎች ራት፤ ለማታቸው ትንሽ ድርቆሽ፤
 ለግልገሌ ካውሬ ከለል
 እማሳው ሥር ጐጆ መትከል
 ለፀሐይ የሾላ ጠለል፤ ለዝናብ የገሳ ጠለል፤
 ውሎ የንብ ቀፎ ማሰስ፤ ያበባ እምቡጥ ሲፈነዳ

የግጦሽ ሣር ሲለመልም፤ ሲለማሩ ሰደድ ሜዳ
 አዝመራው ጣል ከንበል ሲል፤ ከብቱ ለሆራ ሲነዳ
 ፈረስ ግልቢያ ለሸመጥጥ፤ ከወፎች ዜማ ስቀዳ
 ልቤ በንፋስ ተንሳፎ፤ በዋሽንት ዋይታ ሲከዳ....
 ያቺን ነው ኢትዮጵያ የምላት
 እመ ብርሃን እረሳሻት?
 ያችን የልጅነት ምሥራች? የሕፃንነት ብሥራት
 የሣቅ የፍንደቃ ዘመን፤ የምኞት የተሰፋ ብፅአት
 ያቺን የልጅነት እናት?
 አዛኚቱ እንዴት ብለሽ፤ ጥርሶችሽን ትነክሽባት?

 ለሜን በሐምሽ ለይሜ፤ ባገልግሎትሽ ለዋትት
 ከዜማ ቤት እቅኔ ቤት፤ ከድን ቤት አመዳሕፍት፤
 ካንቺ ተቆራኝታ ዕድሌ፤ ካንቺ ተቆራኝታ ነፍሴ
 ከቀፈፋ ደጀ ለሳም፤ ከቤተ ልሔም ቅዳሴ፤
 አኮ፤ ቀፎ፤ ዳባ ለብሶ
 ቅኔ ዘርፎ ግሥ ገሦ
 መቅደስ አጥና፤ ማገሌት ቆሞ
 በልብስ ተክህኖ አጊጦ፤ በብር አክሊል ተሸልሞ
 እመ ብርሃን ያንቺ ጽላት፤ ነፍሴ ላይ በላት ታትሞ
 የመናኒው ያባ ተድላ፤ ረድ ሆኜ አብሮኝ ታድሞ፤
 ሕይወቴ እምነትሽን ጸንሶ

ሥጋ ፈቃዴ ተድሶ

ለሕንፃሽ መዲና ቆሞ፣ ለክብርሽ ድባብ ምሰሰ፤
ሰሜን በስምሽ ሰይሜ፣ ሆነሽኝ የእምነቴ ፋኖስ
ለዋዜማሽ ግሸን ማርያም፣ ለክብርሽ ደብረ ሊባኖስ
ሰርጥ፣ በወንበሩ አኖርሺኝ፣ በአንበሳው በቅዱስ ማርቆስ፤
ታዲያን ዛሬ ኢትዮጵያ ስትወድቅ፣ ከምትሰጪኝ ለፍርሃት ጦስ
ምነው በረኝነት ዕድሜ፣ ዓይኔን በጓጉጣት የሎስ
የጋኔል ጥንብ አንሳ ከንፎ፣ ወርዶ በጭለማ በርኖስ።
ባክሽ እመ ብርሃን ይብቃሽ፣ ባክሽ ምስሉ ፍቁር ወልዳ
ጽናት ሰጪኝ እንድካፈል፣ የእናቴን የኢትዮጵያን ፍዳ፤
ከነከሳት መርዝ እንድቀምስ፣ ከነደደችበት እቶን
የሷን ሞት እኔ እንድሞታት፣ ገላዋ ገላዬ እንዲሆን።....
አዎን፣ ብቻዬን ነኝ ፈራሁ
እምፀናበት ልብ አጣሁ።....

ሕፃን ሆኜ የአርግብ ጫጩት፣ አንዳንዴ ራብ ሲያዳከማት
ችጋር ከጉጆዋ ገፍቶ፣ እዛፍ ግርጌ ሲጥላት
እናቷ በርራ ደርሳላት
በእክናኗ ሙቀት ታቅፋት
እፍ አያለች ግንባሯ ላይ፣ ሕይወት ስትተነፍስላት
ወዲያው ነፍሱ ትዘራለች
ሽር-ብር-ትር እያለች።
ባክሽ አንቺም አትራቂብኝ
አመ ብርሃን እናቴ፣ ትንፋሽሽን እፍ በደብኝ

ፅናትሽን እፍ በደብኝ፣
ወይም ይቺን የሞት ጽዋ፣ ጥላዋ ነፍሴን ካፈናት
እንዳልጠጣት አሳልፈያት
መራራ ክንፏን ገንጥለሽ፣ ቀጠሮ፣ ቃልዋን ግደፈያት፤....
አስዚያም ጽናትሽን ሰጪኝ፣ ልጠጣው ኪዳነ-ውሉን
የኔ ፈቃድ እምነትሽ ነው፣ ያንቺ ፈቃድ ብቻ ይሁን።
እንደጳውሎስ እንድጸና፣ በፍርሃት እንዳልታሰር
በውስጤ ከሚታገለኝ፣ በሥጋ አውሬ እንዳልታወር
ለየዕለቱ ሞት እንዳልሰንፍ
የኪዳኔ ቃል እንዳይነጥፍ
ቃልሽ በሕሊናዬ ዲብ፣ ኃይልሽ በሕዋሴ ይረፍ።
ፍርሃት ቢያረብብኝም፣ አንቺ ካለሽኝ አልሠጋም
ኩርትም ብዬ እችልበት፣ እሸሽግበት አይጠፋም
የግማደ መስቀሌን ጉጥ፣ እታገስበት አላጣም፣
አስዚያማ ብቻዬን ነኝ፣ ኢትዮጵያም አላንቺ የላት
አንቺ አፅኝኝ አንድጸናላት።
አስርጪብኝ የእምነት ቀንጃ፣ ለሥጋቴ አጣማጅ አቻ
ለጭንቀቴ-መቀነቻ።....
አዎን፣ ብቻዬን ነኝ ፈራሁ
እሸሽግበት ጥግ አጣሁ
እምፀናበት ልብ አጣሁ....

እንቅልፍ ነው እሚያስወስድህ

“ዝም አልኳቸው ዝም ይበሉኝ

ትቻቸዋለሁ ይተዉኝ

አልነካቸውም አይንኩኝ”

ብለህ፡ ተገልለህ ርቀህ

እውነት ይተውኛል ብለህ

እንዴት ተሰፋ ታደርጋለህ?!....

ተሰፋ አርገህሰ ምን ልትሆን፤ ወይስ ተሰፋው ምን ሲሆንህ?

እንቅልፍ እንጂ እሚያስወስድህ።

“አልጠራቸውም አይጥሩኝ

አይንኩኝ ሰሜን አያንሱኝ”

ብለህ እንዴት ትመኛለህ፤ እንደማይተዉህ ስታውቀው

የተወጋ በቅጥት ቢኛ፤ የወጋ መች እንቅልፍ አለው

የጅምሩን ካልጨረሰው?

የተበደለ ቢችልም

ቢሸሽግም ቢደብቅም

የበደለ ዝም አይልም።

እንዴት አሰችሎት ዝም ይበል? ለፍልፎ ከግሰለፍለቱ

አደል እንዴ የሱ ቤዛ፤ የበደሉ ጥቅም የግፉ

ሰላም መንሳት አደል ትርፉ?...

ዝምማ ካለ ጉድ ፈላ

ነገር በጤና ሲብላላ

እያደር ሲጣራ ጓላ

ግፉ ደፋ ይሆናል!....

ሰላምማ ከለገሠህ

ሕመምህ እየታወሰህ

ትዝታ እየቀሰቀሰህ

የሕሊናህ ሚዛን ረግቶ፤ ጉዳ ሁሉ ኩልል ሲል

ያደፈረሰው ሲያጠልል

እግዜር ያሳያችሁ ብለህ፤ ፍረዱኝ ዳኙኝ እንዳትል

ከነአካቴው ላይጨርሳህ

ምን ቢሆን ሰላም አይስጥህ።

እሱስ ቢሆን ያለትክሉ፤ ያላጥንቱ የሰላም ውርስ

ከቶ የማያውቀውን ቅርስ

ይሰጠኝ ብትል የት ይሆናል

ያልተዘራ መች ይዘቅላል?

የጓሮ ጉመን ሲያጠላ

አጥፊ ትሉን እንዲያፈላ

እንዲያው በነገረ ቀደም፤ እንደሉስ ለሙን ቢለፍፍ

ሰላምን የሰጠህ መስሎህ፤ በጉጉት ስታሰፈስፍ

ተለላልህ እንደቃተትክ፤ ተሰፋ አርገህ እንዳትል እርፍ።

እና ዘበት ነው ጥረትህ
በከንቱ ተሰፋ ማድረግህ
ላያዋጣ መመኘትህ
የሰላም ቅዠት ማየትህ
ምን ልትሆን? ምን ሊሆንህ?....
ይቅርብህ። በኔ ይሁንብህ
እንቅልፍ ነው እሚያስወሰድህ።

ለኤድዋርድ ሞንድላን - (፲፱፻፶፬ - ጳሬ ሰላም)

እሳት ወይ አበባ

እና፣ እንደኔና እንዳንቺው፣ የውበት ዓይነት የታወረ
እግረ ሕሊናው የከረረ፣
ባሕረ-ሃሳቡን ያልታደለ
የውበት ዓይነት የሰለለ
ለማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ አበባ እኮ አደለም አለ።
ያልታደለ።

ሌት ከዋክብቱ እንደፀደደ
አጥለቅልቆን በቀይ አደይ፣
ለማይ ሥጋጃ አጥልቆ
ተሸለምልሞ አንፀባርቆ
ፈክቶ፣ አሸብርቆ ደምቆ
በአዝመራ፣ በአጥቢያ ዐፀድ ሰፍኖ
በዓደይ አዝርእት ተከሸኖ
በእንቁጣጣሽ ሰብል ታጥኖ
ኢዮሃ አበባዬ ሆኖ፣
ጨረቃዋ ከቆባዋ፣ ከሽልምልሚት እምቡጧ
ጧ ብላ ከለንኮፈንዋ፣ ተንዣርግኮ የእንኩይ ቡጧ፣
ድንግል ጽጌ-ረዳ ፈልቃ
ፍልቅልቂት ድምብል በቃ.....

ተንሠራፍታ የአበባ ጮርቃ፤

ታድያን ብሌት የጠጠረ

ባሕረ-ሃሳቡ የከረረ

የውበት ዓይኑን የታወረ

ልቡ-ሕሲኛው የሰለሰ

አይ፣ አበባ አደሰም አለ

አይ፣ እሳት አደለም አለ

ያልታደሰ።

ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት አደል ብሎ ካደ

እቶን በዓይኑ እየነደደ።

ከዋክብቱ እንደችቦ

በነበልባል ወርቀ ዘቦ

ከፅንፍ ፅንፍ አውሰብልቦ

ደመራው እየተመመ

እየፋመ እየጋመ፤

ደመና እንደ ንዳድ ሲነድ

መንጸባርቅ ሰደድ ሲወርድ

በራሪ ኮከብ ተኩሶ

በአድማሳት እሳት ለኩሶ....

ይኸ እንደኔና እንዳንቺው፣ የውበት ዓይኑ የሰለለ

ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት እኩ አደለም አለ፤

ያልታደሰ፤....

ይቅር ብቻ አንናገርም፤

እኔና አንቺ እንወያይም፤

ለውይይት አልታደልንም

እንዲያው ዝም እንጂ፣ ዝምዝም።

አበባ አንሆን ወይም እሳት

ተጠምደን በምኞት ቅጣት

ሰመመን ባጫረው መዓት

ዕድሜአችንን እንዳማጥናት.....

እሳት አንሆን ወይ አበባ

በሕቅ-እንቅ ስንባባ

ባከነች ልጅነታችን፣ እየቃተትን ለናነባ።....

ፈራን፣ አዎን ፍቅር ፈራን፤

የነፍስን አንደበት ዘጋን፤

የዕድሜ ጠብታችንን ምጥ፣ የጣር ፅንሳችንን ልሣን፤

ልጅነት የለገሠንን

በመለኮት የቀባንን

በእሳቱ ያጠመቀንን

የፍቅር አምላክ በጥበቡ፣ በሥልጣን ያሳበሰንን

ፈራን፣ አዎን እውነት ፈራን

የሰሜት እስትንፋስ ነሳን።

ብቻ ስይቶ ሳይለየን

በእንፋሎት ላብ እያጠነን፤

ዓይን ለዓይን እየገደበን
 ወይ አቅርቦ ላያቀርበን
 በይሉኝታ አጥር እያጠረን
 በአሉ ቧልታ እየለየን
 በይስሙላ እየከፈለን፥
 እሳት ሳንሆን ወይ አበባ
 ተገድበን እምባ ለአምባ....
 እኔና አንቺ አንናገርም
 ቢያመንም እንወያይም
 እንዲያው እርጭ፥ ጭጭ፥ ዝም።
 በቃሽ ትዝታሽን ማሪኝ
 የሕልም-ሕመምሽን ታረቂኝ፥....
 ዓይንሽ ዓይኔን ሙት እንዳለኝ፤ ሰመመን ተግሣፅ ከሰማ
 ሙት እንዳሉት ከሞተማ
 ሂድ ቅር ሲሉት ከቀረማ
 ይሉኝታ ካደመጠማ
 ሲነቀፍ ከታዘዘማ
 አጫን፥ ይቅር እንግዲያማ፥
 ይቅር የወፎቹም ዜማ፤
 ይቅር ጨረቃንም እናይ
 ከቶ ሳም አለኝ በሰማይ
 ብኩን አይጨበጥ ሂሳይ

አይቀርም እንጂ ከቀረ፥ ይቅር ሲሉት ከቀረማ
 አይሞትም እንጂ ከሞተ፥ ሙት እንዳሉት ከሞተማ፤....
 አማን አልነበረም ያማ።
 በይ ሕመምሽን ታረቂኝ
 ሰቀቀንሽን ተማጽኚኝ
 ሰመመንሽን ይቅር በዪኝ
 እምትምሪኝ ከሆነማ፥ ማሪኝ፥ ትዝታሽን ማሪኝ፤....

ምነው ታድያን ድምፅሽ ራቀ?
 ምነው ልሣንሽ ረቀቀ?...
 የዓይንሽ ብርሃን ቀለስ እስ፥ የእንባ ወዝ እንዳጁጠረ
 ቃጥቶ እንደተውተረተረ
 የመከራ፥ የጭንቅ የምጥ፥ ስልባቦት እንዳቀረረ
 የደም ወዝ እንደነዘረ
 እንደተሰቀቀ ቀረ?...
 ምነው እንባሽን በጠረኩት
 ምነው ወዝሽን በዳሰስኩት
 ምነው ያይንሽን ውጋጋን፥ ነበልባሉን በቀረብኩት
 መንጸባርቂን በሞቅኩት....
 ምንም እንኳን ባልደርሰብሽ፥ ባልቀርብሽ፥ በሃሳብ አንቅቼ
 በእስትንፋስ ተንጠራርቼ
 ብደርሰብሽ፥ ብዳስሰሽ፥ የነፍሴን ሕዋስ ዘርግቼ

የረቀቀብኝ ፈለግሽን፥ ጠረንሽን በምጥ እሽትቼ
 እንደጽላት ፋናሽ ግርጌ፥ ገጹን ግንባሬን ደፍቼ፥
 የተላለምኩብሽ ትቢያ፥ እሳት አትሆን ወይ አበባ
 ያለፍቅር እንባሽ ላይረባ
 ያለሰመመን ወለባ
 ቡጡ ካልተንዘረገገ፥ ካልተፍለቀለቀ ቅሰሙ
 የነበልባልሽ የፍሙ
 የቆባሽ የሰልምልሙ
 የብሌንሽ የመብራቱ
 የወለፈንጥርሽ የእሳቱ
 የገጽሽ የእቶን ግማዱ
 የፍላግሽ የንዳዱ.....
 አረ ይብቃን መቃጠሉ፥ በዓይን ወላፊን መለብለቡ
 ያለፈርጁ ያለባሕሉ፥ እሳት አይጭር ሰው በቀልቡ
 ፍም አዝሎ ላይዘልቅ ልቡ፥
 አጉል ምን አቀጣጠለን
 አስቀድሞ ሳያድለን?
 በሰመመን ግግን እንጂ፥ በመውደድ ለምልሙ አላለን።....
 ድባብ እንደራቃት ቆሌ
 ባሀር እንደገባ አሞሌ
 እንዲያው በሕልም አባይ ገንገ፥ ለትዝት መራወጥ ፎሌ
 አረ ወዲያ ይብቃን ይቅር

ይኸ የዓይን አዋጅ ብር ትር
 ወዝ አይወጣው ድብን እርር.....
 አበባ እንሆን ወይም እሳት
 ተቅበዝብዘን በሃላብ ምትሐት
 ለጽድቅ አልበቃን ለኃጢአት
 ለነፍስ ወይ ለሥጋ ብፅዓት
 ወድቀን በሕልም ዓለም ቅጣት
 ፈርሰን በሰመመን መፃት....
 ታዲያን ምን መናገሪያ አለን? ድዳው ልባችን ዋይ ይበል!
 ዕውር ነፍሳችን ይንበልበል
 እስትንፋሳችን ይቃጠል
 እንጂ፥..... እኛማ ተረግመን
 መቼ መነጋገሪያ አለን?
 የእርግግን ቢሆን ነው አዎን፥ እንጂ ከየት መጣ ዐመሉ
 ላንዲት ፋታ ላንጠቀም፥ በደስታ ጉሕ በፀበሉ
 በብርሃኑ በፀዳሉ
 ለአሉ ያልታ ለሰም ብቻ፥ ለይሰሙላ መደለሉ?
 የተደሰትን ማሰመሰሉ
 ለማሰመሰል መታለሉ?
 በፍቅራችን መዋሸቱ
 በነፍሳችን መደለቱ? በፍቅራችን ግፍ መዋሉ?
 እርግግን እንጂ ትርጓሙ

ሌላ ምን ሊባል ነው ለሙ?
 አንቺም የወግ ገባር ሆነሽ፤ እኔም የይሉኝታ ባሪያ
 የልብን ወሰፈንጥር ጮራ፤ ደፍነን ለሃሜት መደለያ
 የመውደድን ቆባ ከላ፤ የፍሥሃን መጥለቅለቂያ
 የሊቃን የምሥራች በር፤ የእልልታውን መታበያ
 የፍቅርን እቶን ሰንኮፈን፤ የጣር የምጡን ገበያ
 የነፍሰን የእርግብግቢት ፍንጭ፤ የምጣችንን ማጥለያ፤
 የመውደድን ቆባ ገፍፈን
 ሽሉን በአመዳይ ለብልበን
 ዲካውን በጢስ አፍነን
 አውተፍትፈን፤ አድበሰብሰን፤ አንገዋለን ምሰን ቀብረን
 ከቶ ለኛ እንዳይታደግ
 እንዳያብብ እንዳያሠርግ
 የመውደድን አምላክ ፈለግ
 ቀብረን በይስሙላ በወግ
 እልተረገምንም ካልንማ፤ ሞት እንጂ ሕይወት ካላየን
 ያለፀጥታም ድምፅ የለን....
 ባያድለን.... ባያድለን=....
 ያውም ይኸ አልበቃ ብሎን፤ ሞትን እንደፍቅር ፀንሰን
 የወግ የማዕረግ እጣቢ፤ የጉራ መስዋዕት ሆነን
 መውደድን በለም ገንዘን
 በይስሙላ ጢስ አፍነን

ላፍ ዳረጎት ፍቅርን ከደን
 ውቃቢያቸው አምላካቸው፤ ያይብናል እንላለን!
 ይባላል፤ አምን ይባላል
 “ይታደሏል እንጂ መቸሰ፤ ዕድልን መች ይታገሏል?”
 መውደድ ለሞት አደግድጉ
 ለዕድር ወግ ለዕቁብ ለሸንጉ
 ለተዝካር ለፍትወት ድርጉ
 ለአደባባይ ይምሰል ልቅሶ
 ለእውነት ውጦ ለሃሰት ቀምሶ
 ለይሉኝታ ተለባብሶ....
 እልተረገምንም ካልንማ፤ ሞት እንጂ ሕይወት ካላየን
 ያለፀጥታም ድምፅ የለን
 ባያድለን.... ባያድለን=....
 አንቺም ከሌላ ጋር ብትውይ፤ እኔም ከሌላ ጋር ብውል
 ባምሳያ እንጂ ላንቺው ሥዕል
 የኔ ልኪ ካንቺ ላያልፍ
 በሌላ እካል አንቺን ለማቅፍ፤
 ሌላዬቱን ባንቺ አምሳያ
 የሥጋ ምሌን ልወጣ፤ ያንቺን ሕመም በሏ ሳቢያ፤
 በገላዋ እንቺን እያየሁ
 በዓይኗ ዓይንሽን እያሰብሁ
 በጠረኗ አንቺን እያሰሰኩ

በአካልዋ አንቺን አየዳሰሰኩ
 ለምሽን ከሰሟ እያሳከርኩ
 በእስትንፋሷ እያነበነብኩ
 አንቺን በዚ ውስጥ ካቀፍኩ
 በማገፀኗ አንቺን ከፀነሰኩ+
 በሰው ቅርፅ አንቺን አንጮ
 በሰው ጭንቅ አንቺን አምጮ
 እዚ ያንቺ ቋት ሆነቺኝ
 በሥጋዋ አንቺን ሰጠችኝ፤
 እያየሁ አዲን ሳላያት
 እያቀፍኩ እዚን ሳላቅፋት
 አንቺን አይቼ በዚ አካል....
 አንቺን አቅፈ በዚ አምሳል
 እያየሽው የግፍ ግፈን
 በሰው ኃጢአት መዋሌን
 ዕቃ አድርጌ መጠቀሟን
 በሰው ሥጋ አንቺን ማቀፈን....
 ምነው ደርሶብሽ አይተሽው
 የኔን ግፍ በሰው ውለሽው
 የፍትወት ግብር ልትከፍዱ፤ የፈጸምኩትን ፈጽመሽ
 በሰው አካል እኔን አቅፈሽ
 በሰው ጭንቀት እኔን ፀንሰሽ፤

መውደድን ለወግ ማገዱ
 ፍቅርን ለቧልት መካዱ
 ሳንደሰት ደስ እንዳለን
 ለይስሙላ አለመሰለን
 ውቃቢያቸው አምላካቸው፤ ያይብናል አንላለን!....
 አልተረገምንም ካልሸማ፤ ሞት እንጂ ፍቅር ካላየን
 ያለፀጥታም ድምፅ የለን።
 እሳት ሳንሆን ወይ አበባ
 ዘር ነሳቶን ለወግ ገለባ
 ፍሬ አጥተን ለወሬ አላባ
 ለጉጉት ሽል ሰናደባ፤
 አበባ አንሆን ወይም እሳት
 ተሰለምልመን በእውነት ፍርሃት
 ሳንኖር በሙት ሕይወት ሥጋት
 ወይ ሳንሞት በቁም-ሞት ፍትሐት
 ተይዘን በሃሳብ-አታምጣ
 በ-አይነግሩት የቁም ስቅል ፅጣ
 ከቶ ሳያሸት ባጨጨ
 ሳይጠጣ በመነጨ
 ሳይፈጠር በተቀጨ!....
 የኛን ከቶ አይወለድ ፅንሰ
 አፍ አይነካው የጽላት ጥቅስ

የሕመም የሰመመን ውርስ
 የኛን ሾላ በድፍን ቅርስ
 እኔና አንቺ እንወያይም፡
 በሞት እፍ ብናገግምም
 በምጥ ጦር ብንሰበርም
 ዝም እንጂ እንነጋገርም
 እንናገረው የለንም።
 ምኞት ብቻ ነው እሚርበን
 ላናገኘው ላያጠግበን፤
 ዕጣችን በጣር ታግሞ
 በዘለዓለም አረምሞ፡
 እሳት እንሆን ወይ አበባ
 እንዲያው በልብ የምጥ እንባ
 ተከናንበን ሰናደባ
 ተሸሽገን ሰናነባ....
 ዓይኔ አንቺን፡ ያንቺ እኔን ሲሰብ
 ለዓይነ-ሥጋሽ የጧፍ ምግብ
 ላናገኘው ላንጠግብ
 ያንቺ እኔን የኔ አንቺን ሲያርብ.....
 ልጅነትሽን ሳታካብሽ፡ ዕድሜሽን ምን ሳትሠራበት
 አባክንሺው ባክንሸበት፡
 ልጅነቴን ሳላካብት፡ ዕድሜዬን ምን ሳልሠራበት

አባክንኩት ባክንኩበት፤
 እግዜር የሰጠኝን ዕድሜ
 ሰንጀባረር አጣጥሜ
 አበባዬን ላቤን ወዜን
 የልጅነት ቆባ ቁቤን
 ምን አረኩት? ምን አረግሺው?
 አባክንኩት፡ አባክንሺው፡
 ባክንሸበት፡ ባክንኩበት።
 ተሰፋና ምኞት ለጸጋሽ፡ ማዕጠንቱን ብቻ ሳውቅበት
 ነፍሴን ሰነፍሰሽ መስዋዕት፡ ግዳይ ስጥል ባደግሁበት
 ለሞገሰሽ ሃሌ-ሉያ፡ ለእድባርሽ በሰገድኩበት
 ሳንፈጠር በሞትንበት
 ሳናብብ በረገፍንበት
 ሳንጠና ባረጀንበት
 አበባ ወይንም እሳት፡ መሆኑን ብቻ አጣንበት።....

 ታድያን እንደኔና እንዳንቺው፡ የውበት ዓይነን የታወረ
 እግረ ሕሊናው የከረረ
 ባሕረ-ሃሳቡን ያልታደለ
 የውበት ዓይነ የሰለለ
 ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፡ አበባ እኮ አደለም አለ።
 ያልታደለ።....

ሌት ከዋክብቱ እንደፀደይ
 አጥለቅልቆን በቀይ አደይ
 ሰማዩ ሥጋጃ አጥልቆ
 ተሽለምልሞ እንጸባርቆ
 ፈክቶ፣ እሽብርቆ ደምቆ
 በአዝመራ፣ በእጥቢያ ፀፀድ ሰፍኖ
 የዓደይ አዝርእት ተከሽኖ
 በዕንቁጣጣሽ ለብል ታጥኖ
 ኢዮሃ አበባዪ ሆኖ፣
 ጨረቃዋ ከቆባዋ፣ ከሽልምልሚት እምቡጧ
 ጧ ብላ ከሰንኮፈንዋ፣ ተንዠርግጉ የእንኮይ ቡጧ፣
 ድንግል ጽጌ-ረዳ ፈልቃ
 ፍልቅልቂት ድምቡል ቦቃ.....
 ተንሠራፍታ የአበባ ጮርቃ፣
 ታድያን ብሌት የጠጠረ
 ባሕረ-ሃሳቡ የከረረ
 የውበት ዓይነን የታወረ
 ልቡ-ሕሊናው የሰለለ
 አይ፣ አበባ አይደለም አለ፤
 አይ፣ እሳት አይደለም አለ፤
 ያልታደለ።....
 ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት አደል ብሎ ካደ

እቶን በዓይኑ እየነደደ።
 ከዋክብቱ እንደችቦ
 በነበልባል ወርቀ ዘቦ
 ከዕንፍ ዕንፍ አውለብልቦ
 ደመራው እየተመመ
 እየፋመ እየጋመ
 ደመና እንደንዳድ ሲነድ
 መንጸባርቅ ሰደድ ሲወርድ፣
 በራሪ ኮከብ ተኩሶ
 በአድማሳት እሳት ለኩሶ....
 ደሽ እንደኔና እንዳንቺው፣ የውበት ዓይኑ የሰለለ
 ሰማይ ጨለማ ነው እንጂ፣ እሳት አኮ አደሰም አለ፣
 ያልታደለ።....

ደቅር ብቻ አንናገርም፣
 እኔና እንቺ አንወያይም፤
 ለውይይት አልታደልንም ,
 እንዲያው ዝም፣ እንዲያው ዝም.... ዝም።
 አበባ አንሆን ወይም እሳት
 ተጠምደን በምኞት ቅጣት
 ሰመመን በጫረው መዓት
 ዕድሜአችንን እንዳማጥናት፤....

እሳት አንሆን ወይ አበባ
 በሕቅ እንቅ ስንባባ
 ባክነች ልጅነታችን፥ እየቃተትን ሰናነባ።
 ሳንፈጠር በሞትንባት
 ሳናብብ በረገፍንባት
 ሳንጠና ባረጀንባት
 አበባ ወይንም እሳት፥ መሆኑን ብቻ አጣንባት።

ለአሳምነው ገብረ ወልድ - (፲፱፻፷ - አራት ኪሎ)

አስቀመጡህ አሉ!

እኮ ስምህን ማን ብለው?
 አሁንም “የሉሉ አባት” ነው?....
 ወይስ አዲስ ቀየሩልህ? ሰየሙህ ዳግም አጥምቀው?
 እንደ አንኮል ማንጠልጠያ፥ በጥሰው ሌላ ቀጥለው?
 “አስቀመጡህ” ብለው አሉኝ፥ በል እሰቲ ይኸ አማርኛ ነው?
 አንተና እኔ የምናውቀው?
 ወይስ ዘመኑ ወሰደው?....
 እኔማ አላመንኳቸውም፥ በዚህ በቋንቋ ጋጠ-ወጥ
 ለማጥላላት ለሟሽሟጠጥ
 “የሉሉ አባት-የሉሉ እናት” ብለን ስንቆለማመጥ
 ፍቅራችንን ለማንጓጠጥ
 ትዳራችን እንዲናወጥ
 ልጃችን ቅስሙ እንዲቆረጥ
 የተደረገ ዘዴ ነው፥ ቀንተው የሠሩት መበለጥ
 እንጂ ተቀመጥክስ ቢሉኝ፥ ምንህ ምኞት ላይ ሊቀመጥ?
 ደሞሰ ስምህን ማን ሊሉት?
 አሁንም “የሉሉ አባት” ነው፥ ወይስ ቆርጠው ሊቀጥሉት?
 “አስቀመጡህ ብለው አሉኝ”
 አጉል ነግረውኝ ላይጠቅሙኝ
 ሊያሳዝኑኝ፥ ሊያስተክዙኝ....

እኔማ አላምንም አልኳቸው፡ ሰአፌ እንኳን እንዳልሳሳት
 ለምን ደስ ይበለው ጠላት፡
 መዘባበቻ እያረገ፡ ለምን ይሳቅ በኔ ጥቃት
 አንተም ሃሰት ነው በላቸው፡ እባክህን የሉሉ አባት።
 አስቀመጡህ ብለው ቢሉኝ፡ ጥላ ድባቤ ተደፋ
 አለኝታዬ እዋዩ ጠፋ
 ቀንም የሃሜቱ ሹክሹክታ፡ ሊት ብቸኝነቱ ክፋ
 ቀየኦችንም ቀዘቀዘ፡ ጐጆኦችንም ነፋስ መታው
 ሉሉም ጥርጣሬ በዛው
 የኔንም ተስፋ ዕድሜ ገባው፡
 ንብረታችን ወሬ ንዶት
 ትዳራችን ቆፈን ውጦት
 ስሜቴም ወዙ ተጣጣ
 መካበቻዬ ዋስ ቢያጣ፤
 መመኪያዬ ተከተተ
 ዕጣ ክፍሌ ተሸለተ
 ገበናዬ ተራቆተ፤
 እባክህን የሉሉ አባት፡ እኔን ባትምር ስሜን ማረኝ
 መታወቂያ መጠሪያዬን ስሜን ብቻ ይቅር በለኝ
 ባይሆን የሙት ሚስት ይበሉኝ፡ የቅምጥ ሚስት አታሰኘኝ፤....
 ጥሞናህ እንኳ ቢሸሸኝ
 ልቦናህ ባያስታውሰኝ

በስም እኮ የሉሉ እናት ነኝ።
 እና ባክህ ተለመነኝ
 ስሜን እንኳ አታሳድፈኝ፡
 የሙት ሚስት ነው እሚሻለኝ
 የቅምጥ ሚስት አታሰኘኝ።
 እዎን በኔ ይሁንብህ
 እኔና ሉሉ ነን ስምህ
 ከኛ ወዲያ ማን ሊያውቅልህ?
 ብትሞትስ እንደኛው ያህል፡ ካንተ ሞት ማ ሊጋራልህ?
 እንደኛው ሆኖ ማ ሊባባ?
 እንደኛው እንባ የማ እንባ?
 እንደኛው እንጀት ማ ቆርጦት?
 እንደኛው እጦት የማ እጦት?
 እና በኔ ይሁንብህ
 የኔም የሉሉም ነው ስምህ።
 የቅምጥ ልጅ፤ የቅምጥ ሚስት፤ መባል ሽታው እያስጠጋም
 የእውነት ሞት ግን ከቶ አይገማም
 ቅስም ሰብሮ አይቀረናም ፡
 የስም ሞት ነው ከብርን እሚያም።
 ያም ሆኖ እኔ አልተቀበልኩም
 ነገራቸውን አልዋጥኩም
 ምንም በግትር አንደበት፡ አስቀመጡህ ብለው ቢሉም
 እስካሁን በጀሮዬ እንጂ፤ በልቦናዬ አልሰማሁም።

ምንም ቢሆን የሉሉ አባት፥ ውስት እንዳመቸው ደማ
 ግርዶሽ እንዳወዘው ሲኖር፥ እንደ ወዶ ገባ ኮርማ
 ተነስ ሲባል ብድግ የሚል፥ ተኛ ሲባል የሚተኛ
 በዳረጉት እንደፋፋ፥ የፍርፋሪ ሉሰኛ
 ጉልበቱን ለጉርሻ ግብር፥ እንደሸጠ ቀሰብተኛ
 አደሰም ብዬ ክጃለሁ። ነገሩ ባይዋጥልኝ፥
 እመኚብኝ ብሰኸኛል፥ እወቅልኝ ባታውቅብኝ
 ባይሆን የሞትን ክንድ እንጂ፥ ውርደት ማቀፍ አይሆንልኝ
 ዋሽቼ እንደሁ የሉሉ አባት፥ ዋሾ ብለህ መስክርብኝ።
 መስክርብኝ የሉሉ አባት፥ ባንተ አምኜ አልሰላሰሰ
 ምን አባቱ እርሜን ላውጣ፥ እምነት ቢሞት አይታደስ
 አሳማ ነው እንጂ ጨዋ፥ ወደ ትፋቱ አይመለስ
 ያስቀመጡህ ቢያስቀምጡህ፥ ልቤ ነው እንጂ እውነት አትፈርስ።
 የተሰማውስ ቢሰማ
 በነጋሪት ቢያስተጋቡት፥ ባፍ ሹክሽክታ ቢገለማ
 ሰም እንጂ ፍቅር አይገማ።

፲፱፻፷፩ - አምቦ

አ ባ ይ

አባይ የምድር ዓለም ሲሳይ
 የቅድመ-ጠቢባን አዋይ
 አባይ የጥቁር ዘር ብሥራት
 የኢትዮጵያ ደም የኩሽ እናት
 የዓለም ሥልጣኔ ምስማክ
 ከጣና በር እስከ ካርናክ
 በጡትሽ እቅፍ እንዲላክ
 ለራህ ለፀሐዩ ግማድ፥ ለጣህ ለክዋክብት አምላክ
 ከጥንተ-ፍጡራን ሮራ፥ የመነጨሽ ከኩሽ አብራክ።
 አባይ የምድረ-ኩሽ መኩሪያ
 በቅድመ-ታሪክሽ ጥርጊያ
 ከደም-ቢያ እስከ ኑ-ቢያ
 ከሚምፈሰ እስከሚሮኤ
 በሥልጣኔሽ ትንሣኤ
 ከዴልታሽ እስከ ዴር-ሠልማን
 ከኡሙራህ እስከ ኡሙ-ዱርማን፤
 አባይ የአቴስ የጡቶች ግት
 ለዓለም የሥልጣኔ እምብርት፤
 ጥቁር አባይ የጥቁር ምንጭ
 የካም የሥልጣኔ ፍንጭ፤

እንቺ የምድረ ዓለም ሲሳይ
 በረሃውን ጥሰሽ ግዳይ
 ሰሃራን እንዳክርማ ተልም
 ሰንጥቀሽው በወዝሽ ደም፥
 በጥበብሽ ሥርወ-ፍና
 እንቅተሽ ባንቀልባሽ አዝሰሽ፥ የቅድመ ታሪክን ዝና
 የራምሴስን አቡ-ሲሞቦል፥ የመነስን ልዕልና
 በአልፋ የአልሙጋን ሐውልት፥ የቢያ-ሃንኬን ፍልስፍና
 በኮማምቦ የሰባቃን፥ በናፖታም የኤዛና
 ፈላኤ የአቴስን ምኩራብ፥ በልቅጸር የአሞንን ዜና፤
 አባይ ታላቅ ቅድመ-ተስፋ
 የኪነት ጉባኤ አልፋ፥
 ረቂቅ አባይ ያንቺ መገን
 ምጥቀትሽ አይተንተን፥
 የእጅ ማሰነሻሽ በረከት
 ግብርሽ ከአድማላት ሲከትት
 መንግስቶሽ ከዕለት ዕለት
 መሻገሪያሽ ካመት-ዓመት
 በመስዋዕት ሲወድቅልሽ
 በዝማጫ ሲፈሰልሽ
 በመመለክ በመመስገን
 ጽላትሽ ከዘመን ዘመን

በአዝርአት አበቅቲሽ ሲታጠን
 አቤት አባይ ሳንቺ መገን፤
 አባይ ረቂቅ የጠቢብ ዘንግ
 የከዋክብትን ሠልፍ ደርግ
 የጨረቃን ጉዞ ፈለግ
 አስቀምረሽ በጠቢብ ዘንድ
 በፍላሽሽ ውጣ ውረድ
 በሙላትሽ ሚዛን ረገድ
 የሰማይን ጥርጊያ መንገድ፥
 የጊዜ መለኪያ ስዓት፥ ዜጊት ባንቺ ተቀምራ
 ከቴቢስ እስከዳንዳራ
 ብሥራትሽን እንደደመራ
 ሥልጣኔሽ እንዳበራ፥
 የመጽሐፈ-ሙታን ዜና
 አድርጎሽ ቅድመ-ገናና
 ዛሬ ወራቱ ራቀና
 ምድረ-ዓለም ያንቺን እድገቶት
 ፈለጉን መሻት ተሰናት
 እንዲህ ባንቺ መንከራተት
 ታሪክ ወሮታሽ ጠፍቶበት
 ትላንት በባዕድ ጨሽት
 ዛሬም ባላዋቂ ሁከት

ቋንቋ ለቋንቋ ቢራራቅ
 የቅድሚያሽ ንድፍ ላይፋቅ
 እዚህ ደማም እዚያ ተማም
 መባልሽ ብቻ ባይበቃም
 የቅርበሽ ጭብጥ ይዞታ
 ሆሄታሽ እለካልተፈታ፤
 አባይ ፋናሽ የሕልም ርቅ
 ፈለግሽም ቢሆን ደቂቅ
 እንዴት እንዴት ነበር ብለን
 ካልደረሰንበት ፈልፍለን፤
 የጥንቷ አባይ እንዴት ትሆን
 አባይ-አቢይ አባይ-ግዮን
 ከምንጪ የጥበብ ሳሎን
 ግሪክ ፋርስና ባቢሎን
 ጭረው በቀዱበት ሰሞን፤
 አባይ የአማልክት አንቀልባ
 የቤተ-ጥበባት አምባ
 ከኩሽ የቅድመ-አበው ብሁል
 ከተራራሽ አናት ቁልቁል
 የሰው ዘር የታሪክ-ፊደል፤ ገና ከፅንሱ ሲረቀቅ
 ሲሰይም የእትብቱን ቆባ፤ ምጥቀቱን ለማንጸባረቅ
 ዘለዓለሙን ለማሳወቅ
 እስከሜዲተራኒያ፤ ጢስ እሳትሽ ሲፍለቀሰት፤
 ዓባይ አቢይ፤ ዓባይ ግዮን

ለአማልክቶች አምላክ ለአሞን
 የኪነት ምንጩ እምትሆን፤
 ለእሩስ ርቱእ አክናፋት
 ለነጻዮናይሶስ አባት
 ከእምብርትሽ የፀሐይ አምላክ፤ ተቀሰቶ በሰማያት
 ያረበበብሽ እንደ እሳት፤
 ጥቁር አባይ የጥቁር ምንጭ
 የካም የሥልጣኔ ፍንጭ
 የቅድመ ታሪክሽ ጥርጊያ
 ከደም-ቢያ እስከ ኑ-ቢያ፤
 የኢትዮጵስ ደም የኩሽ እናት
 አባይ የጥቁር ዘር ብሥራት
 የዓለም ሥልጣኔ ምስማክ
 ከጣና በር እስከ ካርናክ
 በጡትሽ እቅፍ እንዲላክ
 ለራህ ለፀሐይ ግማድ፤ ለጣህ ለከዋክብት አምላክ
 ከጥንተ-ፍጡራን ጮራ፤ የመነጩሽ ከኩሽ አብራክ፤
 ሰሃራን እንደምሁር ተልም
 ያለመሰምሽ በወዝሽ ደም፤
 የቅድመ-ጠቢባን አዋይ
 አባይ የምድር ዓለም ሲሳይ።

ለየኔታ አሥረስ የኔሰው - (፲፱፻፷፱-ቴቤሲ፤ ሙታን-ኩተማ)

መሄዴ ነው

ባር ባር አለ ሆዴ፣ ልቤ መሬት ለቆ
ሊያከንፈኝ እንዳይሆን፣ አለግብሩ መጥቆ
አለአስተዳደጉ፣ አለባህሉ ወድቆ።
ሽው አልም ሽው አልም፣ ልቤ ወፌ-ይላላ
በመስተፋቅር ቀስት፣ በሮሮ ምህላ
እንደደመና አከናፍ፣ እንደጮራው ጥላ
ሽው አልም ሽው አልም፣ ሽው አልም ይላላ።
ነሽጠው፣ ሽፈጠ፣ ሂደ ሽመጠጠ
በመስተፋቅር ጦር፣ በሮሮ አመለጠ።

፲፱፻፳ - ቤልግሬድ

ዶጋሊ

ምፅዋ አፋፍ ላይ ምጥ - ፅዋ
ዶጋሊ-ግለት ሀሩርዋ
ከአለት ፍርኩታ ከጫፍዋ
ቆጂል ቃፊር ጠባቂዋ....
ዋ!
ምነው ብቻህን አሉላ
በንዳድ እምትቆላ!
"ቱርክ-ፓሻው" ኩሩ አበሻ
ብቻህን በእሳት ፍል ዋሻ
ግንባርክን እንዳኮሰተርክ፣ አቅጣጫህን ሳታላቅቅ
በዶጋሊ ጣር ብርቅርቅ
ዕፁብ ድንቅ አሉላ ዕፁብ ድንቅ!
በዚያ በምጥ-ጽዋህ ንዳድ፣ በዚያ በአዱሊስ እሳት ጭንቅ
በእቶን ጥሩር፣ በምድር ፍም ትጥቅ
ቃፊርክን ሳታፈራርቅ
ምነው አሉላ ብቻህን፤ ብቻህን እምትጠብቅ....

፲፱፻፳፫ - ጉርጉስም

በረን (የሙርቲ-ጸሎት-ጥሪ)

፡ ሃይ ሃይ!

ጸጥታ ይሁን....

እንተ የሠራህ ሁሉን

እምላክ ጋዳን ባርክ፤

ጋዳን ባርክ እምላክ

ጋዳ-ሉባን ባርክ፥

ሃሳብን አጥና

ፈረሰን አቅና

እምቦሳን አጥባ

ጊደሩን እርባ

ኮርማውን አለባ

ምድሪቱን እጽድቅ

ጠላትን እድቅቅ

ዝሆን-ጉሽ እድቅቅ

ጦርን አቅናልን

ገዳይ ጣልልን

ምርኮን አግባልን

ማርዳውን አጥልል

ጸጋን ለኛ እክል

ሥርዓቱን እውል

በዐሉን ዐድል

በዐሉን ዐድል....

ቀጥል!

፡ ሃይ ሃይ!

ጸጥታ ይሁን....

ለማዳ ጋልማ - አባ ጋዳ - (፲፱፻፳፪ - ዲሬ)

ውሽታም

እሷ የደም እሳት የሳት!

እኮ! ትዝታኮ ለካ፣ ከቶውት ቅድስት ናት

ምንም ሕመም እይሰማት

እሷን፣ የእግዜር ፍቅር እንጂ፣ የሰው እሳቱም አይሞቃት!

ብቁ ናት ለካ ፍጹም ናት።

እነሱራፌል ኪሩቤል፣ በእሳት ሠረገላ ወርደው

በመለኮት ብርሃን አቅፈው

በአክናፋት አኮቴት ቀዝፈው

በኅብር አዝለው አንከባከበው

ሰባቱን ሰማያት መጥቀው

ሽቅብ ይዘው፣ ሽቅብ ይዘው....

እዎ ትዝታኮ ለካ

በሥጋዬ ልቡስ ሕመም፣ ሳትወሰን ሳትለካ

በምድር ሰጄት ሳትነካ

በሰው መውደድ ሳትረካ

ቅዱስ መንፈስ ያላበሳት

ብቁ ናት፣ ለካስ ፍጹም ናት

የሰው እሳት እማይሞቃት!

ከመላእክት ጋር አብራ፣ ከንፍ አውጥታ ተፈትልካ

ምንም ምንም ሳትነካ

በቃች! ትዝታኮ ለካ

ሰው አደለችም ቅዱስ ናት

የሰው ንዳድ እማይሞቃት።

ብቁ ነች አዎ፣ ፍጹም ነች፣

ምን ያረጋል.... ሰው አደለች።

እሷ የደም እሳት የሳት

እውነት የእውነት.... ውሽታም ናት።

፲፱፻፳፪ - ሰድለት ኪሎ

ትኩስ፣ የቡናው ሂሳይ ከተማ
 ያባ ጂፋር፣ ያባ ቡና፣ ያባ ጂማ
 ከፋ፤ የምንጩ አልጋ ከተራሮች ማማ
 ከቀይ መስኖ ማገፀን፣ የቀይ አፈር ግርማ፤
 ከፋ፤ ምድረ ዘለዓለም-አዝመራ
 ጥቁር ቡና፣ ውሀ-ጠይም ዘር ሲያደራ
 ከፋ፤ “ኮፊ” ሞክሼው፣ በአቦሉ ጀባ ሲጠራ
 ረዳው በነጌኔ ተራ
 የከፋ ወዝ፣ የቡና መገኘት
 ጉሙ፣ ዝናብ አቀፍ ደኑ
 ጭጋማ ከንፋ፣ ደመና ወሰኑ፤
 ያደን ምድር፣ አውሬ ከንፋስ ሲያጋፋ
 ባባ ጂፋር፣ በጀግና አገር፣ ከፋ፤
 የቀጭኔው ምጡቅ ግርማ
 የእሳት ዓይኑ፣ የነዳልጋ አንበሳው ጋማ
 በሌሊት ጥሪ ሲያሰማ
 ከፋ፣ ያባ ጂፋር፣ ያባ ቡና፣ ያባ ጂማ
 በንጋት አባል ሲያጠማ
 ትኩስ፣ የቡናው ሂሳይ ከተማ።

“እሳት ዐመድ ወለደ”

“አባቴስ ወንድ ወለድኩ ይበል፤
 ወለድኩ ይበል ይልቅ፣ በቃ፣
 በምላሱ እሚያመረቃ፤
 ወኔው በአረቄ እሚነቃ
 ልቡን በዓልት እሚደቃ
 በሄራ በነገር አሸሙር
 ‘በታክት በእንትሪግ’ አዙር
 ላሮጥ ላሸከረክር ሳዞር
 በብልጠት ባንደበት ንቃት፣ በመስሎ አስመስሎ መኖር
 ሲቷን በነገር መብስጥለጥ፣ ጋሰሞታን በምላስ ጦር
 ሁሷን ረትቼ አሸንፌ፣ በምጸት ወግ፣ በጌጥ፣ በ‘አሞር’፣
 ሲነጋ እንደአመድ አፋሽ ገል
 ሲመሽ እንደሸንቁር በርሜል
 የአግቦ ጢስ በማንቃረፋ
 ወሬ በማንሸራሸፋ
 ተሞልቶ በመተርተሩ፣
 ነፋስ ጠብቶ አየር ታልቦ
 የነገር ረሃብ ተርቦ
 ጉድ በማናፈስ ተስቦ

ከዚህ ቀድቶ እዚያ ዘንቦ

ውህ እንደማይቋጥር ገንቦ....

ላባቴ ተወልጀለት፣ ቅምጥል የልቡ ኩራት

ገሥላ የወኔው እሳት

ይመካ እንጂ ይንቀባረር

ይሞካሽ እንጂ ይገደር

የዘር ወጉ እንዳይደፈር

ደርሼለት እሱን መሰል

በተከለው እሚከተል

አባቴስ ወንድ ወለድኩ ይበል።

መሰል ወራሽ ተካሁ ይበል፣ የዘር ቅርሱን የሚያስፋፋ

ድል የሚመታ ሰተቴ፣ በነገር በአሽመር ልፈፋ

በእግቦ እንደቅኔ ዘረፋ

በሽመጥ ባፍ ዘለፋ፣

ይበል እንጂ 'እኔም ወንድ ወለድኩ

ባፍ እሚበልጠኝ አደረስኩ

በነገር እሚጥል ፈጠርኩ፣

ያባት ልጅ ያዘው ቅምጥል'

የደሙ ትክል የወኔው ሽል፣

ፈጠርኩ ይበል ቀበዝባዛ፣ እንደእዙሪት እሚፈትል

በምላስ ቀስት አነጣጥሮ፣ ቂም በልቦኛ እሚተክል

ደም በደም እሚያስተጣጥብ፣ ወገን ከወገን እሚያክል

እንደሥራ-ሥር ደብተራ፣ ላንቃው መርዝ እሚያቀላቅል

ውጋቱ ዘር እሚያጣጥል

እንደጦስ እሚደበልል

እንደዛር ውላጅ አሸሮ

ያጥንት ሰባሪ አቅሮ

አንደበቱ እንደወሰፈንጥር፣ ሾሎ ባስተናግር ቅጠል

አፈ-ጊንጥ ያብሾ ጡት ልጅ፣ ጥላ ወጊ ቀትራ-ፍልፈል

አሰላልሶ እንደወሳፈን፣ አሸልቦ ሲንበለበል

በከንፈር ፈግታ ከንፎ፣ ባፉ ጥላ-ወግቶ እሚገል፣

ደም-መራዥ ልጅ፣ ያፋፍ ላይ ድጥ፣ መስክ መሳይ ያሽመር ይለል

የወሬ ማንፈሻ ጋሻ፣ ደርሼለት እሱን መሰል

በተከለው እሚከተል....

አባቴስ ወንድ ወለድኩ ይበል!"

'ስተማሩ' - ለማይምሩ አፈ-ሊቃውንት - (፲፱፻፷፩ - አዲሳባ)

ሐረር፡ የግንብ-አጥር ማጎደር

ያባአደሬ ያባድር በር።

ድባብ ሦራ

ቀደምት የከተሞች አባወራ።

አምባ ዙሪያ-ከብ መንደር

ከሸዋ በር ፋልአና በር፡

ሐረር ጀጉል የሁሉ ዕድር

በአትክልት ሆነ በጫት እግር

የጥጋብ የሲሳይ ምድር፡

ከዱክ በር እስከቡዳ በር፡ በአምስት ደጅ የምታጋፍር

ተትረፍርፋ ስትመግብ፡ ቀኗን ክለታክልቷ ቅጥር

ሌቷን በጨረቃ ችቦ፡ ጥላ ለእያ-ጅቦ ግብር።

ሐረር፡ ሸንጉሽ ሁሉን አቀፍ

በበተስኪያን በመስጊድ ሠልፍ

በጂጂጋ ኮረብቶች ዘርፍ

በአጥሮችሽ ቅስቶች መርገፍ

በነራምቦው ብዕር ንድፍ

በሸጎዬ ወሸባ እቅፍ

የተንቂጠቂጥሽ መንደር

ሐረር፡ የግንብ አጥር ማጎደር

ያባአደሬ ያባድር በር።

ድባብ ሦራ

ቀደምት የከተሞች አባወራ።

ለከበበው አሻግሬ - (፲፱፻፷፮ - ሐረር)

እውነት አሁን አንቺ እሷ ነሽ!

እሷ ነኝ በዩኝ ገድ የለም!....
 ሁሉ ላፍ አልተፈጠረም
 ቢሉም አፍ አይለው የለም።
 ልወቀውና ላውጣ እርሜን፥
 የለንት ዘመን ረሃቤን
 ለጋረጠው በዓይንሽ ዓይኔን።
 ልጅነቱን የጻኸኩበት፥ የለንት ዘመን ፈለጌ
 በናፍቆት ቋት ተሰግለጌ
 በጣር በምጥ አደገድጌ
 በእግረ ሕሊና ጠርጌ
 በትዝታ በዳሰላ፥ በፈለግሽ የናጻ ዳር
 ሰዋትት ሰማለን በጣር
 ዛሬ ያገኘሁሽ ባሣር
 በለንት ዘመን የዕድሜ ምጥ
 እውነት አንቺ እሷ ነሽ እርግጥ?!
 መምሰልማ ትመለያለሽ
 ግክልማ ታክያለሽ
 የደም ግባቷን ተላብሰሽ
 መጠሪያዋን ተሰይመሽ....
 ያቺን የኔን....ያቺን የኔን

የኔን የመጀመሪያዬን
 የጥንቱን የልጅነቱን
 የለንት ዘመን ሕመሜን
 የሕልም ዓለም ሰመመኔን
 የት እረግሻት? የት ደበቅሻት?
 ሞጥሻት?....

አጥንቷን በአጥንትሽ ለብሰሽ
 ወዟን በላቦትሽ ታጥነሽ
 በልጅነቷ ልጅ ሆነሽ
 ገዷን በግንባርሽ ነድፈሽ
 አበሷን አደብዝዘሽ
 መልኳን በመልክሽ አክሰለሽ
 ቡቃያዋን በዕድሜሽ ውጠሽ
 በሰም ብቻ እሷን ሆነሽ
 ግነሽ? እውነት እንቺ ግነሽ
 እኮ ንገሪኝ እሷ ነሽ?

ገድየለም ንገሪኝ ሐቁን
 እርግጥ አንቺ እሷ ነሽ አሁን!
 ንገሪኝና ላውጣ እርሜን

የሰንት ዘመን ረሃቤን
 የጋረጠው ዓይንሽ ዓይኔን
 እርግጡን ብቻ የሐቁን
 የሰማይ የምድር እውነቱን
 የቁርጡን የእርሙን የእቅሬን
 ባይ እሳቲ አንቺ እፃ ነሽ አሁንን!

፲፱፻፶፭ - አዳማ

በራ፣ የመስቀል ደመራ

የአደይ ችቦ እየፋሙ፥ እየጋሙ
 ኢዮሃ እያሰገመገመ እየተመመ
 የመስቀል ደመራ

በራ።

በራ የአዲስ ዘመን ችቦ
 በመስከረም ለብል አብቦ

ከዋክብቱን ፈነጠቀ

ርችቱን አንጸባረቀ

ተኳለ አዲስ ደመቀ

መስኩን በቀለም አዝርእት፥ በጥበብ አጥለቀለቀ

ሸለቆው ተንቆጠቆጠ፥ ተራራው አሸበረቀ

ኢዮሃ ኢዮሃ አበባዬ! ምድር ሕይወት አፈለቀ።

ነጋ፥ የአዲስ ዘመን ችቦ

ፈካ፥ ፀደይ አረብቦ

ሌሊቱ እንደጎሕ ቀደደ፥ ጨለማው እንደቀን ጠራ

እንደውቅያኖስ ዕፀዋት፥ እንደጠፈር ኮከብ ደራ

ምድር ሥጋጃ ለበለ፥ የጌጥ አልባሳት ተቀባ

ሰማይ በእልልታ አስተጋባ

ኢዮሃ መስከረም ጠባ።

ነጋ፥ የአዲስ ዘመን ችቦ፥ ምድር ሕይወት አፈለቀች

የምሥራች አዝርአቷን፥ አዲስ ቡቃያ ወለደች

የአደይ አበባን ለገሠች

ለአዲስ ዘመን አዲስ ብርሃን፥ አዲስ መስከረም ገበየች።

ነጋ፥ የአዲስ ዘመን ችቦ

ፈካ፤ ፀደይ አረብቦ

በራ፥

የመስቀል ደመራ።

መስከረም - ፲፱፻፳፫ - መስቀል አደባባይ

ጌ ራ

ጌራ ነበልባል ዘለላ

እንደመንጸባርቅ ጥላ

ሽልም ሽፋልሽ ሲያጠላ፤

ጌራ የፈተና መከር

የቁንጅና ራዕይ በር

እድብተሽ እንዳረህ ደለል

በልብ እሳት ለመዋለል

ሰቀቀን እስኪዘነበል

ጣር ለጣር ለመቀላቀል

ድንገት ደርሰሽ ለመንጣለል፤

ጌራ የልጅነት ፍቅር

ድብቅ የዕድሜ ልክ ምሥጢር

አይሆንም እንጂ ቢሆንሽ

ነፍሳችን ይኳረፍ እባክሽ።

ጌራ የኪሩቤል እሳት

በኛ በሙታን ሕዋሳት

ተግ ሲል ያይንሽ አልባት

ልብ እያየ ልብን ሲያጧት

ማቀርቀር እንጂ መደፋት

በግን ልብ ቆመው ሊያይዋት!

በግልምጫ ስታመንን
 አይታ ስታስደፋ ቀልብን
 እንደመለኮት እንቅታ፥ ሳትበደል እምትኮንን።
 ማስጣር እንጂ እፃ ሳትጥር
 ያየን እንደበላፄ-ሰብእ፥ እንጂ እንደ እሙ-ብርሃን ሳትምር
 አትተውም ጌራ አትለቅም
 መኩነን በቀር አታውቅም
 እሙ-ብርሃን ትምሰል እንጂ፥ እንደ እሙ-ብርሃን አትምርም፥
 እንኳንና ሰው ብኩነት መለኮት ወርዶ ቢያበራ
 ከቶም አትለቅና ጌራ
 እንዲያው እንደዘልማዱ፥ በእንቅልፍ ልብ እንጣራ
 ነቅተን በቅዠት እናውራ።
 በጥረት ጌራን ከታደግን
 ከእርካንዋም ከቶ ከታገድን
 ለብቻ የመኮራመት፥ የዕድሜ ጥሻ ነው የለመድን።
 እንደጮራ ድንገት ሰርቃ
 በጥሻ ዋሻችን ጠልቃ
 ወዲያው እንደመብረቅ መጥቃ
 በቁም ስታቃዢን አውቃ፥
 በቃን እንል ነበር ጣሯ፥ ይበቃን ነበር ብትተወን
 ችላ መቻል ብታስችለን
 የልብ ውጋት ሳትዋጋ

በሕልም ቤት ሳታናጋ።....
 ብቻ ጌራ
 ነችና የሕልም እንጀራ
 የምትመጣ ሳትጠራ
 ሂጅ ሳትባል የምትሄድ፥ የምትመነጠቅ በርራ
 እኛስ ይብላችልን ለኛ። መኮራመቻችን ፈርሶ
 ድንገት ከሙት-ዓለም ዋሻ፥ ገበያችን ተገርለሶ
 እንገት እንኳ እምንደፋበት፥ መተፋፈሪያ እስክናጣ
 እንደዘመናይ ባላንጣ
 በማታምንበት አጋልጣ፤
 የዕድሜ ወዛችን ፈለሰ
 ልጅነታችን ቀነሰ
 አሰበርግጋ ብትነድፈን
 አጋልጣ ብትሠወረን።
 ተይ እንል አትሠወራ
 ስሟ እንል በሕልም ጥሪ
 ወይ ፈጽመሽ እንል ቅሪ ፡
 “ነፍስ ሳይግል ነው እሚነድ?
 ሞት ሳይሞቱት ነው እሚለመድ?”
 ብላን ብቻ ብላን ትቅር
 እንዲያው እንዲሁ እንደ ምሥጢር
 እንዲያው እንዲሁ ሳትምረን

እንዲያው እንዲሁ ሳትተወን
 እንቅልፋችንን ሳትቸረን
 እንቅታ እንድትኩንን።
 ጌራ፥
 ያረቀቀሽ የአምላክ ሥራ፤
 ጌራ፥ የቁም ሕልም እንጀራ፤
 ጌራ፥ የዲቡ-ኩሉ ጡብ
 የሕዋው ፈተና ክቡብ
 የመስኮት ቅጣት ዕቁብ፤
 ጌራ የሰቀቀን ጽዋ
 “ዓይኑ በበላ ነው ዳዋ
 እሚበራይ እሚሰዋ”
 ብላን ብቻ ብላን ትቅር።
 “ላይችል አይለጥ” ብላን ሰውር።
 የነፍሰን ንዳድ ላትሞቃት
 የልብን ዋይታ ላትሰማት
 የብሊንን ምጥ ላታያት
 ምን ላይተርፈን ምን ላይተርፋት
 ብንወድም ወደድን አንልም?
 ብንነድም ነደድን አንልም? ...
 ምንም ሳንተነፍስ ኩርትም!
 ጌራ የውብ-ዓለም ብቁ

እስከዚህ ነው ኑሮ ጭንቁ
 ጌራ ይህ ነው የዕድሜ ብሩቁ?
 ምኞት ናዳ-ድጥ ነው ትጥቁ?
 የዕድሜ ብኩን ጣር ነው ለንቁ?
 ጌራ የሕልም-ዓለም ደለል
 ትዝታሽ ሞልቶ ሲቆለል
 ሲቃ ነው እሚኮለኮል።
 ጌራ የእቶን-ፍም ዘለላ
 ከገጽሽ የእሳት ከለላ
 ሽልም ሽፋልሽ ሲያጠላ
 እንደመንጸባርቅ ጥላ
 ተግ አትበይ ባይንሽ እልባት
 ልብ እያየ ልብን ቢያጧት
 የእዝን ቋት ላይተካላት
 ማቀርቀር እንጂ መደፋት።

 ጌራ የመከራ መከር
 የቁንጅና ራዕይ በር
 ሕልም አይቻለሁ ልናገር።
 እንቺ ስትስቂ እኛ ስንበር
 ስንቀርብሽ እየሸሸሽን፥ ሸሽተሽ በማታውቂው አገር
 ስንርቅሽ ተግ እያልሽብን፥ ረግጠን ከማናውቀው ጠፈር

አንቺ ታጅበሽ ስትበራ፣ የኛ ከንፍ ሊሰባበር
 አንቺ አንድያሽን ስትርቂ፣ እኛ ሰንወድቅ እኛ ሰንቀር፤
 ፍቺልን ጌራ ፍቺልን፣ ሰው አይከርምም ሕልም ጉርሶ
 በቅዠት ጠረንሽን ዳሰሶ
 በሽውታ-ተስፋ ደርሶ
 ቀን በቁሙ ካልጸለየ፣ ጌራ ያንቺን ኪራራይሶ?
 ምነው ያንቺስ ሩካቤ አቅም
 ከኛ እንጂ ወደእኛ አይዘልቅም?
 ሲላመዱለት እይለምድም?
 ሽቅብ ከራቀበት ወርዶ
 እንደሰው ለሰው ተጠምዶ
 በፍቅር እምላክ ተገዶ፤
 ፍቺልን ፍቺልን ጌራ
 ቀልብ እንዲህ ሰጣር ተድራ
 ከሕልውናችን ስብራ
 ያለዕጣችን ተሰባጥራ
 እንደሰሞነኛ ካህን፣ ነገ በእንቅልፉ ጣዕም ወድቆ
 ያለሱባዔ በምኞት፣ በተስፋ እጉ ብቻ ፀድቆ
 ያልደረሰበትን ደርሶ፣ ያላወቀበትን እውቆ
 በሰመመን መሶብ ብቻ፣ ከነፍሱ ረሃብ ተላቆ
 በፍስሐ ተፍለቅልቆ
 እንደአራሰ ነፍስ ፈንድቆ

ከረፈደ ጓላ ከርሞ፣ ነፍሱን ሲቃ ከማሰወረር
 ከቶ ሳይነቃ እንደሚቀር
 ዓይነቱ ነው የኛም መከር?
 ፍቺልን ጌራ ፍቺልን፣ ቀን ታልሞ ሌት ታልሞ
 ፍዳን ቃትቶ አጣጥሞ
 አይተረጉሙት ሕልም ነን፣ የሚደበቅ ተረምርሞ
 እንደሰሞነኛው ካህን፣ ከንጋት ቅዠት ጋር ወድሞ?
 በተስፋ እንደተዘረጋ
 ለመከራው ከሚያነጋ
 የማይነቃ የሚረጋ
 ዓይነት ነው ጌራ ፍቺልን? ማግረሺን በሕልም ጉጂ
 ጌራ ብርሃን ጌራ ቆንጆ
 ለተስፋችን ዕዳ ሆንነው?
 'እኛ ለኛ አንሾነው እልነው?'
 ሌት በቅዠት ተሰትረን
 ቀኑን በስቀቀን ታንቀን
 ዕድሜአችን በምኞት ታጥራ
 ፍቅር እንደዜ ነው እሚገል፣ እኛ ሰንቱ እንሙት ጌራ?
 ውላችን በውሉ ሳይኖር
 ተነጣጥለን ለመባከን፣ ለመንከራተት ለመዞር
 ተጣምረን ላንከራረም
 ተቈራኝተን ላንታደም

ላይነጋልን ላናጨልም
 ላንዳበል ላናገግም
 መባከን ከሆነ ፍቺው ብኩን ከብኩን እይሠምርም?
 ጌራ የለቃይ ስያሜ
 ለአንዲት ደቂቃ እንኳን ዕድሜ
 'ተሰፋ' ብንል ብለሽ 'እርሜ'
 የተንከራተተውን ሕልም
 የተቅጠለጠለውን ቅስም
 ስናታከት ለናደክም፥
 ብራቅ ዳዕፍን ተርክኮት፥ እንደማይነድ ያድባር ዋርካ
 በቁም ሞተን ሰናወካ
 ፈተናሽ ታልፎ ላይበቃ
 በቅዠት ላናመረቃ።
 ጌራ ብኩን ጌራ ብካይ
 ጌራ ከንቱ ጣር አሰልሳይ
 ጌራ የሕልም ዓለም ሰቃይ!
 ጌራ ሰቀቀን መከራ
 በቅዠት ከምንጣራ
 አይሆንም እንጂ ቢሆንሽ
 ነፍሳችን ይኳረፍ እባክሽ።
 በቁም ቅዠት እንወያይ
 በምኞት ጣር እንተያይ
 ይብቃን ደህና ዋይ፥ ደህና ዋይ።

ጌራ ነበልባል ዘለላ
 እንደመንጸባርቅ ጥላ
 ሽልም ሽፋልሽ ሲያጠላ።
 ጌራ የፈተና መከር
 የቁንጅና ራዕይ በር
 እድብተሽ እንደአረሀ ደለል
 በልብ እሳት ለመዋሰል
 ሰቀቀን እንዲዘነበል
 ጣር-ለጣር ለመቀላቀል
 ድንገት ደርሰሽ ለመንጣሰል፥
 በለዘብታ ለማመነን
 እንደመለኮት አንቅተሽ፥ ላትበደይ ለመኩነን።
 ጌራ-ሽልም ጌራ-ስውር
 ገጸ-ረቂቅ ልበ-ነብር
 እሙ-ብርሃን መስል ጌራ፤ እንደ እሙ-ብርሃን እማትምር
 ሽሽግ የዕድሜ ልክ ምሥጢር
 ጌራ የልጅነት ፍቅር....
 አይሆንም እንጂ ቢሆንሽ
 ነፍሳችን ይኳረፍ እባክሽ።

ማይጨው

የማን አንደበት ነው ማይጨው
ያንቺን ሲክል የሚነግረው?
በማን የብዕር ቃል-ደም ነው
ታሪክሽ የሚነደፈው?
ማይጨው እግዚእ ላንቺ ቆሌ
አገር ውሀ-ገባ-አሞሌ
የሆነብሽ የአላት ምፅዓት
በነጭ አረመኔ መዓት
የመድኃኔ ዓለም ቀን ቅጣት፤
እንዲህ ነበር ብዬ ላልጥር
ያንቺን መቅሰፍት ያንቺን ዕድር
ላይጽፈው የገኙ ሰው ብዕር፤
ያንቺን የአርባ ዓመት ቂም በቀል
ያንቺን ዕብራት ያንቺን በደል
አስቀድሞ እንደተባለው
“እግዚአብሔርና ታሪክ” ነው
ፍላጎሽን የሚጽፈው
ፍርድሽን የሚቋቋመው+....
ያገር ጉበዛዝ ያገር ወንድ
በነጭ አረመኔ ሞገድ፥

ያገር ሕፃን ያገር ወላድ
በእቶን የመርዝ እሳት ንዳድ፥
እንደፍካሬ ኢየሱስ ቃል
በፋሽበት ሲክል ሲጣል፥....
ማይጨው እግዚእ ላንቺ ቆሌ
አገር ውሀ-ገባ-አሞሌ
የሆነብሽ የአላት ምፅዓት
የነጭ አረመኔ መዓት
በግኝት ብዕር ላይቀመር
የመቅሰፍትሽ ሲክል ድንበር
“በእግዚአብሔር-በታሪክ” በቀር
በቁም ሮሮ ላይሠፈር
ላይመጠን ላይነገር።
በማን አንደበት ነው ማይጨው
በማን የብዕር-ቃል-ደም ነው
ሲክልሽ የሚነደፈው?

፲፱፻፶፰ - ማይጨው

ድሬ-ዳዋ

ዲሬ-ዳዎ ድሬ-ዳዋ

የምሥራቅ አድባር ጥላዋ

ላገር ጉሣ ድምር ጽዋ

ጎብረ-ጠባይ ማጥለያዋ፤

ድሬ-ዳዋ ውስጠ-ደማቅ

ሽፍንፍን እንደአባድር ጨርቅ፥ ብልጭልጭ እንደሩቅ ምሥራቅ

ያውራ ጉዳናሽ ዛፍ ጥላ፥ ጋርዶሽ ከንዳድሽ ብራቅ፥

ድሬ-ዳዋ ዲሬ-ዳዎ፥ የማእጠንትሽ ወዝ ብርጉዱ

ውል-ውል ሲል በቀትር፥ ከላጋር በር ማልካ ጃብዱ

ከጋንዳ ቆሬ ካዚራ

ከአፋታ-ኢሳ ቃፊራ

ከማጋላ ጋንዳ-ጋራ፤

በረድ ሲል ጥላሽ ሲወርድ፥ ቆሌሽ ቀይሮ ሲወጣ

በሽርጥ በሻሽ በቁምጣ

በመለዮ በባርኔጣ

በየጉድባሽ ጫት ሲለጣ፥

ጣይ ያደከመው ወፈፈሽ፥ 'አራራ' ጥሎት ሲንጣጣ፥

ብሌኑ እንደጎሽ-ግት ደምቆ

በንዳድሽ ግለት ሞቆ

ጉድ ከየእንደበቱ ፈልቆ

በንቱ ቋንቋ ተድብለቅልቆ፥

ከትምባሆሽ ሠረት ጨምቆ

ጫት ከአብሾሽ ወዝ ተማጥቆ

ድሬ ምድረ-ላቦት ዘፍቆ፤

ድሬ-ዳዋ ቁሉቢ በር

የለንቱ ዘር የእኩል እገር

ዲሬ-ዳዎ ድሬ-ዳዋ

የምሥራቅ አድባር ጥላዋ

ላገር ጉሣ ድምር ጽዋ

ጎብረ-ጠባይ ማጥለያዋ።

፲፱፻፳፭ - ድሬ-ዳዋ

ተወኝ

ሳታሰታምም አትመመኝ
ሳትወሰደኝ አታንጠልጥለኝ
ይቅር፥ አንጀቴን ቁረጠኝ
ጋሽዬ፥ አልወድሽም በለኝ።
እጅ እጅ አልበል አታባከነኝ
ባክህ፥ ወንድ ነው ቆራጡ፥ እንትፍ-እርግፍ አርገህ ተወኝ።
አየህ፥ እንዳንተ እባት አለኝ
ሴት በወለድኩ ተዋረድኩ፥ ረከሰኩ ቀለልኩ እሚለኝ፥
እኔም እንዳንተ እህት አለኝ
ሥጋሽን ሳይሆን ልብሽን፥ ከፍተሽ ጥለሽ ነው እምትለኝ
እና ተወኝ፥ ባክህ ተወኝ፤
እንዳንተ እኔም አለኝ እናት
የሴት ቁንጮ እምመሰላት
ጎረቤት ፊት እምታፍር፥ እንዲህ ሆነችልሽ ሲሷት!...
እና፥ እልሆንሽም በለኝ
ባክህ እንጀቴን ቁረጠኝ...
ፍቅር እንደሁ የኔ ይበቃል፥ ላንተም ለኔም እኔው ልወደድ
ከዘመድ ግንባር ደብቄ፥ እኔ የብቻዬን ልንደድ፥
ብቻ፥ ከወጥመድህ ለየኝ
አልችልህም፥ ንቀህ ማረኝ

ካንተም ከሰሜም ከቤቴም፥ ያጣሁ ብኩን አታድርገኝ፥
ባክህ፥ እንጀቴን ቁረጠኝ
ተወኝ፥ ተወኝ፥ ተወኝ።

፲፱፻፶፯ - ኒው-ዮርክ

ድንቅም አደል?

እስቲ ሰው ሞልቶ ባገሩ....

ተትረፍርፎ በየበሩ....

እያንዳንዱ በየግሉ

እንደዘበናይ ዕድሉ

ተገንጥሎ ለበኩሉ

ለየፊናው ለየቅሉ

ከነፍሰ ወከፍ መደበሩ

አንድ ራሱን መሰወሩ

ለብቻው መነጋገሩ

ከጥላው መመካከሩ

በነፍሰ ወከፍ መደበሩ

ከሕልሙ መመሳከሩ፤....

ብቸኝነት ውጦት ሁሉ

ለፍሬም ባይሆን ለቃሉ

የተሰፋን ችቦ መሳሉ፤

ለውኑም ባይሆን ላመሉ

እንደዘበናይ ዕድሉ

በምኞት ሉስ መዋለሉ፤

“ከዘመድ ከወዳጅ ጠለል”

ከሰንቱ ‘መዓት’ መካከል

ለየብቻው በመገንጠል

በሕልም ዓለም ለመንጠልጠል

ተደባብቆ ሲበሰለሰል

ጉድም አደል? ድንቅም አደል?....

‘ለብቸኞች’ - ፲፱፻፶፱ -አዲሳበ

አብረን ዝም እንበል

ከሰው መንጋ እንገንጠል

ለአንድ እፍታ እንኳ እንገለል

በእፎይታ ጥላ እንጠለል

ዝም ብለን አብረን ዝም እንበል።

ምነው እዋሽ ማዶ ቆቃ፥ እሸለቆው ግርጌ ሸሽተን

የቆቃን ለቆቃ ሰምተን

ሲቃውን ሲሰብቀው አይተን

ለቀቀኑን ተወያይተን

የምሽት ጀምበር ቢውጠን?....

ወሀ እንደዱታ ሲተምም፥ በድን ሸለቆ ሲናገር

በሰማይ ፈረሰ ተጭኖ፥ ከእፅናፍ አፅናፍ ሲንደረደር

ሲያጉተመትም ሲያስገመግም፥ በዓይነ-ሕሊና ለመመስከር

ሳንጨነት ሳንገደር

ለማንም ምንም ሳናዋይ፥ ሳንናገር ሳንጋገር

ከዓይንሽ ከልብሽ ከልቤ፥ እዋሽ ማዶ አብረን እንብረር።

እዋሽ ማዶ አብረን እንውረድ

አጉል ነው ብለንም ሳንፈርድ

ድንቅም ነው ሳንል ሳንወድ

ዝም ብለን አብረን ብንወርድ....

ከሰው መንጋ ተለይተን

ከጠረኑ ተነጥለን

ከጉምጉምታው ተገንጥለን

ከኳኳታው ብንከለል....

ከላንቃው ከድምፁ ሸሽተን፥ በእፎይታ ጥላ እንጠለል

በቆይታ፥ በፀጥታ፥ ዝም ብለን አብረን.... ዝም እንበል።....

መቸሰ አይሆንም ካልሽ ቅሪ

ግድየለም አትገደሪ

ልቦናሽ በመተረልሽ፥ ባሳደረብሽ እደረ፤

ተስፋ መቀነት ነው መቸም

የሰው ልብ አይችለው የለም

ብቻ ዳግመኛ ሞት ሳንሞት፥ አዲስ ቀን ሳይጨልምብን

ድፍን ደመና ሳይቋጥር፥ ከረምት ውርጅት ሳይወርድብን

ኮከባችንን ሳንጠራ፥ ሳንቆጥርባት ሳትቆጥርብን

ሞራችንን ሳናሰነብብ፥ ሳናሳያት ሳታይብን

ጨረቃን መስከሪ ሳንል፥ ሳናውቅባት ሳታውቅብን

እዋሽ ማዶ ቆቃ በርረን፥ ባክሽ ጀምበር ትጥለቅብን።....

ወሀ እንደዱታ ሲተምም፥ በድን ሸለቆ ሲናገር

በሰማይ ፈረሰ ተጭኖ፥ ከእፅናፍ አፅናፍ ሲንደረደር

ሲያጉተመትም ሲያስገመግም፥ በዓይነ-ሕሊና ለመመስከር

ሳንጨነት ሳንገደር

ለማንም ምንም ሳናዋይ፥ ሳንናገር ሳንጋገር

ከዓይንሽ ከልብሽ ከልቤ፥ አዋሽ ማዶ አብረን እንብረር።

ከሰው ኳኳታ እንነጠል

ለአንድ አፍታ እንኳ እንገለል

በእፎይታ ጥላ እንጠለል

ዝም ብለን አብረን ዝም እንበል።

፲፱፻፷፩ - ቆቃ

አ ሥ መ ራ

ምነው ሁሉ እንዳንቺ አሥመራ

እንደከተሞች መዲና፥ አቀያየሱ ቢጠራ፤

ያውራ ጉዳናሽ ጠለላ፤ ሁሉን በእኩናት እየጠራ

አሥር ሰዓት ላይ ሲደራ

ለመንገደኛሽ መዝናኛ፤ ሲያጠላ ሲያብብ ሲያፈራ፤

ምነው ሁሉ እንዳንቺ አሥመራ

አደባባይ ሲያነጥቱ

አድባራትና መስጊዱን፥ ካቴድራሉን በየረድቱ

ዝቦታውን በየመልኩ፥ እንዳውታር እያሰለፉ

በፀግ እየደረደሩ

በሥምረት እያመሙሩ

በውበት እያዳበሩ

እያሳመሩ ቢያደሩ፤

በየከፍሉ በየበሩ፥ በየመልኩ በየተራ

ፋናሱን እንደደመራ

በና ቤቱን እንደሾራ

ምነው ሁሉ እንዳንቺ አሥመራ

እንደከተሞች መዲና፥ አቀያየሱ ቢጠራ።

፲፱፻፺፮ - አሥመራ

ወንድ ብቻውን ነው እሚያለቅስ

ከወሳኛ ከሰው ርቀ

አንድነት በአንድነት ታጥቆ

ተሸላገው ተገልጦት ተሸግቶ ተሸጋግቶ

ከቤተሰቡ ተደብቶ

ወሽቶ፣ የግታ ግታ ነው፣ ሌት ነው የወንድ ልጅ እንባው

ብቻውን ነው የሚረታው።....

ብቻውን ነው የሚረታው።....

ቸሎ፣ ወጦት ተወብሎ፣ ተግምሎ ተግጥሮ

በሊቃ ገት ተወጥሮ

አንደደመና ተቋጥሮ

እውብጥ አንድነት ተተብሮ

ወሽቶ፣ ረፍሎ፣ ጀምሮ ጠልቆ

የወሊግ ደባብ ወድቆ

በአንትልፍ ጥላ ሲከበብ፣ በህያታ ሲጥጥ አገር

ፍጡር ሁሉ ተሰለፈ፣ ብቸኝነት ብቻ ሲቀር....

የጊላ የጊላ፣ ግታ

ያድር አገሩ በእርዳታ

ግድነት በአንትልፍ ሲያስፈታ

ሁሉ በእርዳታ ግላ ርቀ፣ ብቸኝነት ብቻ ሲቀርብ

ያኔ ነው ወንድ ግድነት የሚረታው

የብቻ፣ እንባ ወደ እሚነተብ።

ብቻውን ነው፣ ብቻውን ነው

የእንባ ግላ ርቀ ነው

ወንድ ልጅ ወደ እሚነተብ።

ዕግውን ለብቻው ቆርሶ

ብቻውን ለተቀን ጉርሶ

ብቻውን ግላ ርቀ

ዝናውን ሃግ ሸፍኖ

ከብሩን በሰቆቃ ለፍኖ

ሌሊት፣ የግታ ግታ ነው

እት እንቁን እሚነተብ።

እሎሪውን እሚረገፈው

ከግድነት ብሊን ግር ተወጥሮ

ከአንድነት ሲታ ተቆርጦ

ደፍ ለልጥ ፍፍ ለፍጡ

ከእሳው ወደ እቅን ተፈልጦ

እንደጠፈር-ብሬት እምብርት

እንደእሳተ ገጥፋ ገት

ኒት ነው ወንድ ልጅ እንባው

ደፍ ነው፣ ፍፍ ነው እሚያነብ።

ንጥረ ሕዋስ ነው ሰቆቃው

ረቂቅ ነው ምሥጢር ነው ጣሩ፡ - ብቻውን ነው የሚረታው፡

ብቻውን ነው የሚረታው።

ችሉ፡ ወጦ፡ ተጨብጦ፡ ሰቀቀኑን በሆዱ አጥር

በአንጀቱ ገበና ተብሮ

ወሎ ጭጭ እፍን ብሎ፡ እንደደመና ተቋጥሮ

ጣሩን ወጦ ተጣጥሮ

በሊቃ ግት ተሰትሮ፡....

ከወዳጅ ከዘመድ ርቆ

ከቤተ-ሰው ተደብቆ

አንጀቱን በአንጀቱ ታጥቆ፡

ተሸሸጉ ተከናንቦ፡ ተሸግቆ ተሸግቆ....

የብቻ ብቸኝነቱ፡ የጭሰግ ልብሉ እስኪደርስ

በዓይን አዋጅ ሃሞቱ እንዳይረክስ

ቅሰው በገበያ እንዳይፈሰ

ተገልሎ በእኩል-ሊት፡ ወንድ ብቻውን ነው እሚያለትበ።

ለዘመድ ሽጥጥላቶች - (፲፱፻፶፭ - አምቤራት ሐሊ)

ወደባችን ለገባችን ለገባችን ለገባችን

ወደባችን ለገባችን ለገባችን ለገባችን

ት ዝ ታ

ዓይንህን በዓይኔ ፀንሼ፡ የቀስቱን ራራ እንደቋጠርኩ

ሌሊት በሕልሜ አማምጧህ፡ ሕመምህን እየፈጠርኩ

ቀን ጥላህን እንደለበስኩ

የፍቅራችንን ነበልባል፡ በቁም ሰመመን እንዳቀፍኩ

ልብ ወሰጥ እንዳዜሙት መሸ፡ የሲቃ ስልት እንዳቃጨልኩ

የነፍሴን የእሳት ዘለላ፡ ጉዳናህ ላይ እንዳነጣጠኩ

እንደገደል ዳር ቁጣማ፡ የሥጋት እንባ እንደቃተትኩ

ሕይወቴን ሳንተ እንዳሸሉብኩ

ሕልምህን በጂ እንደዳሰስኩ

ያን የመጀመሪያ ሞቱን፡ በመሸ ቁጥር እንደሞትኩ

አለሁ፡ እንደብኩን መረብ፡ ትዝታህን እንዳጠመድኩ።

፲፱፻፶፱ - ጋርባ - ጉራቻ

አዘቦን ዳግም አየኋት

ዓይን ግየት ነውና እሚያቅ

የብርሃን ዕድሜ አዚሙ እስኪያልቅ

ከአሥራ አራት ዓመት በኋላ፣ ዳግም አዘቦን አየኋት

ዙሪያ ቅጽሯን አስተዋልኳት

አጠናኋት፣ አዳመጥኳት

ገሮ ማዳመጥ ነው ከፍሉ

ተቀባይ ሕዋሱ እስካሉ

እና አዘቦን ሰማኋት

ከአሥራ አራት ዓመት በኋላ፣ ተመልሼ እዳመጥኳት

እና ዛሬስ፣ እንኳን አልኳት

ያኔ ድምጿ ከሩቅ ነበር፣ እንደሚችሉ ሳል ሲል የሚለው

የልሳን ሲቃ ጥላ ነው

የከፉ ቀን የቅዠት ጣር፣ ብዥላ እላሙ ነው እሚታየው

ያደባባይዋም ሳይ ጭጋግ፣ የጥንብ እንሳ አከናፍ ብቻ ነው።

መሬቷ እንደሞረድ ስለት፣ ጥርጿ ሲፋጭ እንደ ደወል

ሰቆቃ እንጂ እኮ ድምፅ አደል፤

ያሞራው ጥላ እንደጉም፣ ከጣራ በላይ ሲቃጨል

ሰው እንደ አይጥ በየጥሻው፣ ሲጥ ሲል እንደ ግንደ በል

ሰቆቃ እንጂ እኮ ድምፅ አደል።

ዛሬ ግን ጤና ይታያል

ሕፃናቱም ይቦርቃል

ከብቱም እንደልብ ይግጣል

ሰውም ያወጋል ይስቃል

“ዝ ኾነ ኾይኑ” እንኳን ይላል፤

ከየምድጃው ዳር እሳት፣ ከየጣራው ጢስ ይናኛል።

ዓይን ግየት ነውና እሚያቅ

የብርሃን ዕድሜ አዚሙ እስኪያልቅ

ዳግም አዘቦን አየኋት

ከአሥራ አራት ዓመት በኋላ፣ ተመልሼ አስተዋልኳት

እና ዛሬስ እሳይ አልኳት።

፲፱፻፳፫ - መቀሌ

እንዳይነግርህ አንዳች እውነት!

ደንስ ጉበዝ! ደንስ ጀግና

ክራሻትክን አውልቅና

ሃሳብክን ልቀቀውና

ኮትክን ሸግዝክን ጣልና

ርገጥ፥ ጨፍር፥ ደንስ ጀግና!

ያን የሙዚቃህን ናዳ፥ የኮንትራባሱን መብረቅ

ልቀቀውና ይድብለቅለቅ

ምድር በሆይታ ይጥለቅለቅ!

ምንምምንም እንዳታሰብ፥ ሁሉን-ሁሉን እንድትረሳ

ደንስ! ካካታው ይነሳ

ጨፍር፥ ወሰሉ እስኪበሳ

ሃይ-ሃይ! ዋይ! ሃይ-ሃይ! በልበት

የጃዝ ፋንፋር አንኳኳበት

ራስክን እንዳታሰብበት

ሆ! በል እሪ! በል ምታበት

ፎክርበት፥ አቅራቢት

አናፋበት፥ ሸልልበት

የሊቃ ሳቅ እስካካበት

ሆያ-ሆዬ! በል ጨሽበት

ኡኡታህ መንኮራኩርክን፥ እስኪያሰጥመው አጓራበት

ጭንቅላትክን ግዘፍበት፥ ውቀጥበት፥ ውገርበት፥....

ዝግ ብሎግ ያስበ እንደሁ፥ ይነግርሃል አንዳች እውነት!

፲፱፻፳፫ - አዲሳባ

የቴዎድሮስ ስንብት ከመቅደላ

ተስፋ ባጣ ምድረ በዳ

ያንድ እውነት ይሆናል ዕዳ፤

እና ትንፋሼ አልሆነችም፤ ሆኗቸው መራር መካሪ

“ሩቅ አላቢ ቅርብ አዳሪ፤”

እውነት ላንቺ መች ተስፋ ናት፤ ጉስቁል ልሳንሽን ነከላሽ

ክንድሽን ካዘለ ቅርስሽ፤ መጠላለፍ ሊሆን እጣሽ

ከእንግሊዝ የሞት አማልክት፤ መተናነቅ ሊሆን ድርሻሽ

መልመጥመጡ፤ መሸቆጥቆጡ፤ መስሎሽ ደንገት የሚያዋጣሽ

የኔ እውነት ሆነብሽ ዕዳሽ።

ወራሪም ፈጣሪን ላያቅ

የጣሰውን በሰሷል እንጂ፤ ወድቋል ብሎ ግፉ ላያልቅ

መች ትተርፈያለሽ ኢትዮጵያ፤ ሕዋሰሽ እብሮኝ ካልሠራ

አንገትሽ ብቻ መቅደላ፤ አፋፍ ወጥታ ብታበራ

የቀረው ሠራ-አከላትሽ፤ በየጥሻው ተዘርዮ

ከአባት በወረሰሽው ንፍገት፤ ነብዞ ደንዝዞ ተቀብሮ

ባጉል ወጌሻ ታጅሎ

እጅና እግርሽ ታሸቶ ዝሎ

እኔን ለጥንብ አንላ ጥሎ፤

ከደቀቀ ከደከመ፤ ከንድሽ አልነሣ ካለ

ሞት እንጂ ለኔስ ምን አለ?

ሆኖም ጉስቁላ አልምሰልሽ፤ የሚያዝንልኝ አልፈልግም

ጠላትሽን በክንድሽ እንጂ፤ በእንባሽ ወዝ ባላሽንፍም

የልቤን ፍቅር በስተቀር፤ እግወርስሽም ውል የለኝ

የኮሶ ሻጭ ልጅ ደሃ ነኝ።

ደሞም ያላንቺ የለኝና

ድሌም የተስፋ ጉሕ ባይሆን፤ ከሞት ጋር ትግል ነውና

ከዚህ ሌላ ትእዛብት ውረሽ፤ ሳይነጋ እንዳስመሸሽብኝ

ጊዜና ትውልድ ይፍረደን፤ ሳልነቃ እንዳስረፈድሽብኝ።

ያም ሆኖ ስራሰሽ እንጂ፤ ለኔ ከቶም አታልቅሺ

አንቺ ነሽ እንባ እምትሺ፤

የእምነትሽ መተሣሰሪያ፤ ውልሽ ስተላቀቀብሽ

ላንቺ ነው እንባ እሚያስፈልግሽ።

አዎን፤ ይኸን እወቁልኝ፤ ምስክር ሁኑኝ ስማዕታት

ለዚህ ነው እንባ እሚያስፈልጋት።

ከጠላቶቼ ጭብጥ ውስጥ፤ ቅንፋሼን በጀ ስነጥቃት

ሞቴን ከመንጋጋቸው ውስጥ፤ መንጭቄ እኔው ስሞታት

ላገሬ ብድር ልከፍላት

የነፈገቺኝን ፍቅር፤ በራሴ ሞት ልለግላት

ዳግም ከሞቴ ባንኚ፤ በመንፈስ ጣር ስሞግታት!....

ያኔ ነው እንባዋ የሚያጥራት።

ሰለዚህ ለራሰሽ እንጂ፥ ልቅሶሽ ለኔ ምን ሊረባ
 ብቸኛ ምሬት ነው ኃይሉ፥ ወኔ መስለቢያው ነው እንባ።
 እና ለራሰሽ እዘኚ
 እንጂ ከቶ ለኔ አትባከኚ።
 ይልቅስ ተረት ልንገርሽ፥ የተላከ ከእንግሊዝ ዘንድ
 እጅህን ሰጥ አሰኝ ፈረንጅ፥ እጅ ተይዞ ሲወሰድ፥
 ምን እጅ አለው የእሳት ሰደድ?
 አያውቅም ከንዴ እንደሚያነድ።
 ዳዊት እንዲያ በበገናው፥ ማልቀስ ማላዘን መያዙ
 ይኸ የጉልያድ ውላጅ፥ ቢበዛበት ነው መዘዙ
 ምንጩ እንደአሸን እየፈላ፥ አገሩን ምድሩን ማንቀዙ
 ቸግሮት ነው፥ መጋፈጡ፥ ከሰንቀ መወናጫ
 በባላንጣው ሳቢያ ምክንያት፥ የራሱን ወገን ማርገፋ።
 ታድያ እንግዲህ እንቺ ኢትዮጵያ፥ እኛስ ልጆችሽ ምንድነን
 አመንኩሽ ማለት የማንችል፥ ፍቅራችን የሚያስነውረን
 ዕዳችን የሚያስፎክረን
 ግፋችን የሚያስከብረን
 ቅንነት የሚያሳፍረን፥ ቂማችን የሚያስደስተን
 ሼረ ምንድነን? ምንድነን?
 አሜክላ እሚያብብብን
 ፍግ እሚስመልምብን፥

ከአረም ጋር ያፈራን ጊንጦች፥ ከእንክርዳድ ያልተለገን ዘር
 ግርጹ ከምርቱ ተግጥቆ፥ ከቶ ያልተበራየን መከር
 ምንድነን? ምንድነን እኮ?
 አረጋጂውን ባንቀልባ፥ ከምንሸከም እንኮኮ
 ጉልግላውን ከወኔ ጣር፥ ካልፈታን ከፍርሃት ምርኮ
 እንደወዶ ገባ ወደል፥ መጠለን ከሌት ታኮ
 ካታተን፥ ምንድነን እኮ? ...
 አየሽ አንቺ እግግ ኢትዮጵያ፥ አየሽ አንቺ እናት ዓለም
 ታል የእምነት ዕዳ ነው እንጂ፥ ያባት የናት እኮ አደለም።

ያም ይቅርና መርዶ ሳርዳሽ፥ ሰጧው እኔ እንደሰግሁት
 እርም በልተሽ ከምትቀሪ፥ ሰጧ፥ ገብርዬንም ጣሉት።
 እስቲ እንግዲህ በይ ፍረጃች፥ ከእንግዲህ እኔ ፍሬ አላይም?
 “ዘርቶ መቃም ወልዶ መሳም”
 አባባል ለኔ አይባልም?
 እስቲ ገብርዬን መሰል ዘር፥ ፍሬው ከቶ አይለመልምም?
 እኔስ ዘር ዘራሁ አልልም?
 ምኑ ፍንጭትከን ገብርዬ፥ ያን ፍንጭትከን አዉለሙት
 እንደረት ልግ አክሰሉት
 (እንደተቀረጸው መሆኑን ማሳሰቢያ)
 ከጡቶችሽ አትፍ ነጥቱ፥ ከግላግሽ ፍትር ቀርጠው
 እውነትን ሲገሉ እንዲህ ነው፥ ፈገገታውን አዉለሙ።

